

Bl. 14. 60p.
H. F. G. G. G.
H. F. G. G. G.

B-77/23

166097

e

Chapman

Chapman

4.

v

4.

FACULTY OF M

Quelque

CASPARI BAVHINI
VIRI CLARISS.

Ο Δ Ρ Ο Μ Ο C

Theatri Botanici

IN QVO

PLANTÆ SUPRA SEXCENTÆ

*ab ipso primum descriptæ
cum plurimis figuris
proponuntur.*

Editio altera emendatio.

UNIVERSIDADE DE COIMBRA
JARDIM BOTANICO

BASILEÆ

IMPENSIS IOANNIS REGIS,

A. C. clō Ibc Lxxi.

HL
1671

72-1

AD MEDICINÆ STUDIOſOS.

DIGNA sane est, CANDIDE Lector, Galeni i. de Antidotis 5. sententia, quæ ab omnibus Medicis perpendatur. Medicus ait omnium STIRPIUM, si fieri possit, peritiam habeat, consulo, si minus, plurium saltem quibus frequenter utimur. Nam qui studio Medico operam dare in animo habet, nil in artis operibus laude digni præstabit, si HERBARUM cognitione destituatur: tam enim medico necessaria ὡς ἐχόντες εἶναι χάρις ταύτης ἰατρικῆν ὀρθῶς, ut Oribasius scribit: siquidem partem Medicinæ potissimam semper complexa sit: Homeri Scholiastæ ἡ ἀρχαία ἰατρικὴ ἐν βοτάναις
 seu ut Seneca, Medicina quondam paucarum herbarum scientia fuit. Et apud Plutarchum Tryphon asserit, Chironem & Cadmum Agenoridem, qui duo primi Medicinam exercuisse credebantur, ægros suos solis herbis & radicibus sanasse. Sic cum Eurypylus apud Homerum ab Alexandro sagitta sauciatus fuisset, vulnus ejus Patroclus ita curavit.

*αἷμα κελαινόν
 Νίτ' ὕδατι λιανῶ, ἐπὶ δὲ ρίζαν βάλε πιερὴν
 Χερσὶ διατριψας ὀδυνήφρατ'.*

Hæc & similia mecum perpendens, nunc ab annis quadraginta quatuor, studium Botanicum, ea qua fieri potuit diligentia excolui, nullis laboribus, nullis sumptibus parcens, ne quidem molestas peregrinationes intermittens, quo & plantarum cognitionem, quantum fieri humanitus licet, solidam mihi compararem: easdem colligerem & collectas asservarem, & cum authorum descriptionibus conferrem: unde factum, ut domi meæ in horto meo sicco supra quatuor millia Plantarum demonstrare possim, quod quam plurimi & Doctores & Studiosi diversarum nationum testari poterunt, ut qui eas singulas, à me ipsis demonstratas, uti frequenter soleo, viderint. Et ad hujus fidam cognitionem Authores etiam consulendi fuere, quare omnes quotquot hæcenus habere potui, qui de herbis scripsere, ut & Florilegia, mihi comparavi. At quia non omnis fert omnia tellus, infinitis literis ad clarissimos viros datis, ut alibi plenius, suppellestem meam Herbariam auxi, & ex ipsorum literis non pauca ad rem facientia cognovi. Quare ne talentum à Domino mihi concreditum defoderem, sed Spartam quam nactus sum exornarem, ante annos viginti quatuor, in juvenum gratiam Phytopinacis partem primam proposuimus, in quo plantas sparsim ab authoribus descriptas, certa methodo proposuimus, & quidem supra bis mille & circiter quingentas: cujus libri exemplaria cum fuerint vendita & distracta, proxime si DEUS volet, Pinacem Theatri nostri Botanici, qui loco Phytopinacis erit, dabimus, una cum synonymiis herbarum supra quinq; millium, convenienti methodo dispositarum, quo eo Studiosi in Herbarionibus uti possint. Sic & Matthiolum emaculatum cum synonymiis & multarum novarum Plantarum auctario, ante annos viginti duos dedimus: &
 ante

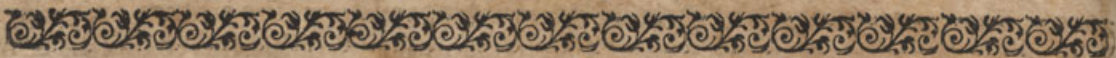

ante annos novendecim in historiam Lugduni suppresso nomine editam, animadvertiones scripsimus: & ante septennium Tabernæmontanus, plurimis & plantis & medicamentis additis locupletior redditus, excusus fuit. Nunc vero **PRODRUM THEATRI** nostri **BOTANICI** damus, in quo supra sexcentæ plantæ à me primum descriptæ, exhibentur: & licet earum aliquæ apud C. Clusium, & nobiliss. Fabium Columnam Lyncæum, & perpaucæ in horto Eystadiensi reperiantur, nostris tamen adjecimus, quia eas in supra dictis libris, antequam horum scripta prodirent, descripsimus. Figuras quas sculpi curavimus, tot quot ad manus fuere jam absolutæ adjecimus, sperantes futurum, ut & reliquæ **THEATRO** addendæ, sculpantur. Hoc labore nostro, juvandi studio instituto, utere, donec **Theatrum** nostrum **Botanicum** accipias. Nam cum & Johannis Bauhini Illust. Ducis Wirtembergici Archiatri, fratris mei pie defuncti, opus præclarum sub prælo sit: & etiamnum Romæ, historia plantarum Mexiocanarum cum figuris excudatur, & ad medium absoluta sit, ut ex literis clariss. Fabii Columnæ cognovi, hæc opera expectare animus est, quo, si **DEUS** volet, in **Theatro** nostro, & uno volumine omnes omnium plantarum, à quibuscunque authoribus propositarum descriptiones, & quidem methodice, omnibusque supervacuis recisis, tibi, Candide Lector, exhibere valeamus, sicque perfectum opus accipias.

His interim in rem tuam utere, auctori fave, & si potes plantarum transmissione juvato: & si quæ minus recte proposita animadvertis, pro humanitate tua moneto: monitus non solum gratias habebō, sed etiam lubens, quod hominis ingenui, & faterbor & sententiam mutabo. Nam ut recte Galenus, *χαλεπὸν ἀνθρώπων ὄντα, μὴ δίσμαρτάνειν, ὅτι πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κείνοντα, τὰ δὲ ἀμελεῖσθαι ἰσχυρά φαντα.* Nunc nomina eorum à quibus plantas accepimus subjiciamus, cum ingenuum deceat, per quos profecerit, fateri, quod hæcenus fecimus, & porro, si **DEUS** volet, facturi sumus. Vive & vale. Basileæ Idibus Martij, M DC XX.

NOMI-

NOMINA EORVM QVORVM OPERA
in prodromo adjuti fuimus.

A Clutius Medicus Amftrodamensis. Arnoldus Gillenius, Ducis Megapolitani Medicus. Bernhardus Paludanus, Medicus Enchufianus. Caspar Weckerlinus, p.m. Argentinenfis Medicus. Caspar Bartolinus, Haffniæ Medic. Professor. David Vafmarus, p.m. Lubecenfis Medicus. Daniel Lotitzius, Paterniacenfis Medicus. Everhardus Vorftius, Profef. Lugd. Batavorum. Fabius Columna Lyncæus. Fridericus Meyer, p.m. Ferrandes Imperatus, Pharmacopæus Neapolitanus. Georgius Rumbaum, Medicus Vratislavienfis. Henricus Heyl, Medicus Dantifcanus. Honorius Belli, Medicus in Creta. Iacobus Alinus, Medicus Hamburgenfis. Iacobus Antonius Cortufus, p.m. Patricius Patavinus & horti præfectus. Iacobus Cargillus, Medicus in Scotia. Iacobus Zvingerus, p.m. Medicus Bafileenfis. Iacobus Hagenbachius, Bafil. Medic. Studiofus. Ioachimus Burferus, Medicus Annæbergenfis. Ioannes Bauhinus, p.m. Wirtembergenfis. Archiater. Ioannes Fleifferus, Vratislau, D. qui in Virginiâ obiit.	Ioannes Francus, Senior Medicus Camicenfis. Ioannes Henricus Cherlerus, p.m. Medicus Bafileenfis. Ioannes Neudorffer, Medicus Norimbergenfis. Ioannes Pona, Pharmacopæus Veronenfis. Ioannes Rudolphus Saltzman, Poliater & Professor Medicinæ Argentinæ. Ioannes Sigfridus, Medicinæ Professor Helmftadij. Laurentzius Rosenau, Pharmacopæus Lineburgenfis. Laurentius Scholtzius, Senior, p.m. Medicus Vratislau. Leonhardus Doldius, p.m. Medicus Norimbergenfis. Ludovicus Furer, Senator Northufanus. Ludovicus Iungermannus, Professor Gielfanus. Matthias de Lobel, p.m. Botanographus Angliæ. Matthias Lifterus, Medicus Londinenfis. Nicolâus Agerius, Phyfices Professor Argentinæ. Nicolâus Contarenus, Patritius Venetus. Olaus Worm, Professor Haffniæ. Paschalis Gallus, Piſtavienfis Medicus. Philippus Stephanus Sprengerus, p.m. Pharmacopæus Heidelbergenfis. Samuel Sattler, Ducis Brunfvic, Medicus.

THEATRIBOTANICI
CASPARI BAVHINI BASILIEN-
SIS ARCHIATRI
PRODROMVS.

PLANTARVM *universalem historiam, in THEATRO, Deo clementer vitam viresque largiente, proposituro, hoc vero in libro, solum Plantarum à me descriptarum, historiam expressuro, eandemque methodum, quam in Theatro, obseruatururo, à GRAMINIBVS auspicari lubet.*

LIBER PRIMVS.
DE GRAMINIBVS.
CAPVT I.

GRAMINIS differentias ducentas in THEATRO nostro, si Deo placuerit, proponemus, in præsens vero eas graminis species, quas à cæteris Botanicis prætermittas censemus, breuiter describere est animus; & id perspicue & sine omni verborum lenocinio: tu DEVS cœptis clementer, quod supplex peto, aspira.

I. GRAMEN caninum vineale: radice est alba, tenui, repente, geniculis distincta, ex quibus fibræ capillares in terram defiguntur: culmos habet tenues, læues, geniculatos, in terram reclinatos: ex quorum geniculis singulis, folium, duas, tresve uncias plerumque longum, angustum, atrovirens prodit: culmorum summo panicula brevis, parumq; expansa, ex parvis glumis com-

posita, insidet. Apud nos in vinearum viis, solo aliquantulum duriore, circa æstatis initium reperitur.

II. GRAMEN caninum supinum paniculatum dulce: ex radice oblonga, capillata, & nigra, folia pauca, lævia, viridia, angusta, uncium trium vel quatuor longa, prodeunt; inter quæ calamus tenuis, internodiis distinctus, foliis paucis oblongis cinctus: parte inferiore supinus, mox palmum longus, erigitur, & paniculam tenuem, albam, glumis exiguis donatam, sustinet: agris Londinensibus udis gaudet, unde D. Lobelius, Graminis dulcis nomine misit.

¶ (:) ¶

A

HI. GRA-

Gramen caninum maritimum
asperum.

III. GRAMEN caninum maritimum asperum, radicem habet ex multis fibris oblongis, albis, capillaribus compositam, ex qua ramuli plures dodrantes, in terram primum reflexi prodeunt, calamis rotundis rufescentibus donati, quos folia quasi in fasciculo juncta, brevia, dura, veluti in aculeum fastigiata, in circuitu leviter hirsuta, ferræ instar minutissime exasperata, cingunt: spicæ, folliculo primum inclusæ, angustæ, ceu ex lappulis elegantissimis, exiguis, asperis & echinatis compositæ. In littore Veneto, maritimis quoq; circa Anconam, & Monspeffuli reperitur. Lobel. adversariorum parte altera in catalogo graminum, gramen caninum medicatum maritimum spica echinata C. Bauhini (sed sine descriptione) vocat, quia hoc nomine in Phytopinace nostro ante annos 24. brevissime descripsimus.

Gramen caninum maritimum
spicatum.

IV. GRAMEN caninum, maritimum spicatum, ex radicibus tenuibus, lignosis, levissime capillatis, viticelli plures repentes, rotundi, læves, pedales, cubito etiam longiores, frequenter geniculati, unde ramuli plures, foliis arundinaceis brevibus & angustis cincti, prodeunt, quorum superioribus spica triuncialis, ex cinereo nigricans insidet. Ad littus maris, non longe Monspelio, D. Salzmannus legit & communicavit.

V. GRAMEN murorum radice repente, ex radice nigricante repente & capillacea, culmi plures, pedales, incurvi, tenues, geniculati, folijs paucis, brevibus & angustis cincti, prodeunt: quorum summitati panicula albicans, sesquiuncialis, ex minimis glumis contexta, insidet. Hoc in muris fossarum interiorum urbis nostræ provenit.

VI. GRA-

Gramen nodosum spica
parva.

VI. GRAMEN nodosum spica parva: radice est parva, nodosa, albicante, fibris paucis & brevibus donata, cui ceu alter nodulus oblongus infidet, qui in calamus cubito altiorem, laevem, internodijs aliquot distinctum abit, folio ad quemlibet nodum uno, angusto, uncias quatuor vel sex longo: in summitate spica unica vix uncialis, mollis, typhini graminis forma. In dumetis udis circa Befordiam (urbe diei itinere Basilea distante) provenit, ubi D. Ioannes Bauhinus frater meus p.m. collegit & transmisit.

Gramen nodosum avenacea
panicula.

GRAMINIS nodosi avenacea panicula descriptionem hic praeterimus, cum ab aliis proposita fuerit; solum figuram novam, cum a nullo perfecte fuerit delineata, addere placuit.

Gramen bulbosum aquaticum,

Gramen tremulum minus panicula parva.

VII. GRAMEN bulbosum aquaticum: Bulbum unicum habet, elegantem, cum recens est, maculis luteis striatum, carne alba, nullius odoris nec saporis, in ima parte quasi caudulam habens, ex quo pediculus duarum unciarum exurgit: cujus summo radix manifeste fibrosa ad foliorum exortum conspicitur: folia aliquot habet latiuscula, palmaria, striata: an calamum ac florem proferat ignoramus, cum tale à D. Vasmario anno 1592. Lubeca acceperimus: scribit se in ripa fluminis Tranæ invenisse fluctibus forte projectum, quod absque dubio sub aquis nascatur, foliorum contemplatione id docente: imbecilliora enim esse, quam ut sine fulcimente aqua sese sustinere possit: quod in Phytopin. etiam monuimus.

VIII. GRAMEN bulbosum ex Alepo: Radice est bulbosa, cortice reticulato obvoluta, cui fibræ parvæ capillares subjiciuntur: culmos duos

tres vestriatos, sesquipedalem altitudinis habet, foliis plurimis, oblongis, gramineis cinctos: spica, hordeo marino similis, culmo insidet, quam foliis, vesicæ instar, parte inferna cingit, eamque superat. Hoc siccum apud Iohan. Bauhinum fratrem vidimus.

IX. GRAMEN tremulum minus panicula parva. Radicibus rufescentibus huc illuc repentibus, nititur, unde culmi palmares duo vel tres, geniculo uno vel altero distincti, foliis gramineis virentibus & glabris, angustis, acuminatis, quorum unum jubam vesicæ in modum obvolvunt, & suo acumine vel superat, vel saltem adæquat: quæ multis laminulis squamatis, lenticulæ similibus, rotundis, spadiceis sæpe coloris, filo tenuissimo adpensis, constat: ex quibus flosculi tenues, ex flavo pallentes, in vere emicant. In pratis nostris montosis & ericetis provenit, & vulgo Hasenbrod/id est, leporinus panis, dicitur.

Gramen tremulum maximum,

Gramen pratense paniculatum molle.

GRAMINIS tremuli maximi, cuius Cæsalpi-
nus sub Phalaride altera, & Clusius in Cur. post-
sub gramine Amourettes majore meminit, Fi-
guram à nemine propositam adponere placuit.

GRAMEN pratense paniculatum molle, cum
nomine graminis lanati in historia Lugdunensi
propositum sit; solum Figuram veram specta-
dam exhibemus.

X. GRAMEN pratense paniculatum majus
angustiore folio: ex radice capillacea, rufescente,
folia capillacea, quædam brevia, quædam

palmum superantia prodeunt: inter quæ cul-
mi tenues, geniculati, cubitum superantes, uno
alterove folio brevi cincti, in quorum summo
panicula leviter expansa, unciarum quatuor
longa, quæ ratione loci, strigosior vel lætior: In
pratis & dumetis ad ripam Wiesæ fluminis a-
pud nos reperitur.

Huic simile ad ripam prædictam invenitur,
potissimum radicum capillarium, ut & caulium
numero, paniculis & in iis glumis longio-
ribus varians.

Gramen panicula multiplici,

Gramen arvense panicula crispa.

XI. GRAMEN panicula multiplici: ex radice multis cirris villosis albicantibus composita, culmi plurimi, palmares, læves, geniculati & recurvi, foliis gramineis, oblongis, angustis vestiti, exurgunt, quibus panicula triuncialis angusta varie divisa, per maturitatem rigida & spadicea, infidet. Monspeffuli provenit; majus & minus reperitur, & gramen minus duriusculum vocatur.

GRAMEN arvense panicula crispa, cujus figura apposita, pro gramine à Matthiolo, gramine Xerampelino à Lobelio, gramine bulbofo Dalechampij in historia Lugd. describitur, figura non feliciter expressa.

XII. GRAMEN montanum panicula spadicea delicatiore: Radice est alba, brevi capillacea, culmis ternis, quaternis, geniculatis, pedibus, uno alterove folio cinctis, quæ etiam ad radicem brevia & pauca sunt: in culmorum summo panicula triuncialis, spadicei coloris, ex locustis minimis composita.

Hoc tamen variat magnitudine, cum & caule sesquicubitali & spica semipalmari inveniatur: provenit locis saxosis, majus quidem in monte

Crentzacho: minus vero in monte

Wasserfall dicto.

Gramen paniculatum odora-
tum.

XIII. GRAMEN paniculatum odoratum: Radicibus candidis, geniculatis serpit: culmo est bicubitali geniculis paucis distincto, folijs angustis, longissimis, paniculam superantibus, in acumen fastigiatis, suavem odorem spirantibus: cuiusculmo panicula parva, leviterque sparsa, à pictore non rite expressa, insidet. Apud Borussos provenit, & à Regiomontanis gramen Mariæ

dicitur, quod in fasciculos collectum, propter odoris fragrantiam, vestibis adjiciunt, ut D. Vasmarius, qui plantam transmisit, perscripsit.

XIV. GRAMEN sylvaticum paniculatum altissimum: ex radice repente fibrosa, calami duorum triumve cubitorum exurgunt, qui paniculas parvas sustinent; folijs est latis, cyperi æmulis. Hoc in sylvis circa montem Belgardum provenit, ex quo rustici chlamides pastorales, & torques equis aratra vehentibus conficiunt.

XV. GRAMEN palustre panicula speciosa. Hoc ad bicubitalem altitudinē exurgit, calamo satis crasso: folijs est paucis pedalibus latiusculis, per marginem asperiusculis, quorum aliqua tubuli instar, calamum media ex parte ambiunt: panicula est jubata sesquipalmari, ex elegantissimis, parvis & subrotundis laminellis composita. In humidis circa Patavium legimus: & in Hassiæ stagnis reperiri intelleximus.

XVI. GRAMEN palustre paniculatum minus. Ex radice crassa fibris albicantibus, durioribus donata, calamus rotundus, striatus, cubitum superans exurgit, quem folia pallide virentia, latiuscula pedalia, subaspera investiunt: panicula palmaris est, rara, ex locustis albicantibus, aristis oblongis armatis, composita. Hoc in dumetis humidis circa montem Crenzafensem provenit: at in udis Michelfeldensibus altius exurgit.

XVII. GRAMEN maritimum fluitans cornutum. Ex radice exili capillata, culmus tenuissimus, geniculatus, cubito longior producitur: ex quolibet geniculo, folia juncea, communiter bina, culmum basi lata, instar vesicæ, ambientia, in latus sparguntur, indeque cauliculus unus aut alter educitur, & tandem in capitulum membraneum finit, quod in foliola bina, terna, rarius quaterna, angustissima, in latus reflexa, & cornuta desinit. Tota planta, stagnis Monspe-liensibus mari finitimis, innat.

Gramen cristatum.

XVIII. GRAMEN spica cristata lævi, vel gramen cristatum. Radicum capillamentis plurimis oblongis albicantibus abundat, quæ in unum veluti cespitem coeuntia deorsum repunt: culmis est pluribus sequicubitalibus, geniculis paucis donatis: foliis brevibus angustis, & cir-

ca caulem paucis, uncias quatuor vel quinque longis: spicam habet tenuem oblongam, pallidè virentem, quæ galli cristas plurimas, vel semen capitis gallinacei dictæ plantæ refert, cujus nomine cristatum in Phytopinace appellare placuit: quod nomen & D. Lobelius in Adver. parte alt. probavit, gramen cristatum Casp. Bauhini nominans. Provenit in prato infra patibulum, aliquando ad mœnia Basiliensia.

Idem, sed spica elegantiore & densiore, in monte Wasserfall & Monspessuli observavimus: simile ei ex Anglia D. Lobelius, multis annis post, misit.

XIX. GRAMEN spica cristata subhirsutum. Hoc à priore differt, radicum capillamentis rufescentibus, culmis tenuioribus, parte inferiore levi lanugine aspersis & humilioribus: foliis longioribus: spica candicante, minus compacta, nec ita eleganter cristam exprimente: quod in dumetis circa Cliben copiose provenit.

XX. GRAMEN spicatum angustifolium montanum. Hoc à gramine caryophyllato pratensi differt foliis, quæ angustissima; cauliculis, qui in hoc tenuissimi, plures & longiores: & loco, cum hoc solum in montosis, Majo mense florens, proveniat.

XXI. GRAMEN sylvaticum angustifolium spica alba. Ex radice rufa, transversa, fibræ capillares descendunt, & folia plura, capillacea, palmaria, etiam breviora, rarius longiora exurgunt, una cum culmis tenuissimis, ipsis foliis plerumque brevioribus, quibus spica ut plurimum simplex, candida, exiguis aristis donata, unciam vix superans, infidet: quod in sylvis humidis Huningensium reperitur.

Gramen spicatum folio aspero.

Gramen caryophyllum montanum spica varia.

GRAMEN spicatum folio aspero, in historia Lugdunensi, nomine graminis spicati Dalechampi proponitur, cujus figuram perfectam adponere placuit.

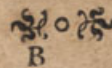
XXII. GRAMEN caryophyllum nemorosum spica multiplici. Radice est ex fibris capillaceis rufescentibus composita, ex qua, tanquam ex cespite, folia semipalmaria, etiam breviora, Vetonicae caryophyllatae similia, prodeunt: inter quae culmi quam plurimi capillacei, nudi, folia aliquando superantes, spicas multas brevissimas & rufescentes sustinentes, exurgunt. Hoc in umbrosis & humidis ad Birsam & Wiesam reperitur. Huic non multum dissimile, sed radice magis geniculata, in via Riehana ad sepes ad sinistram reperitur.

XXIII. GRAMEN caryophyllum montanum spica varia: Radicibus est parvis, fibrosis, oblongis, nigricantibus, ex quibus instar cespiti-

tis folia, aliquando palmum longa, angusta, ut in gramine spicato caryophyllatae foliis prodeunt: inter quae culmi plures, tenues, foliis nudi, in summitate spicam modo divulsam, modo compactam sustinentes. In nostrae urbi vicinis collibus reperitur.

XXIV. GRAMEN spicatum foliis & spicis hirsutis mollibus. Radice est arundinacea transversim repente, paucis fibris capillata, ex qua culmi molles cubitum superantes, foliis oblongis, angustis, spicas superantibus, & molli lanugine aspersis, quasi per tubulos transeuntes, exurgunt: quorum summo spica angusta, uncias duas longa, mollis, modo simplex, modo gemina, rarius triplex, alternatim disposita, insidet.

Hoc in arenosis ad Birsam reperitur.

B

XXV.

Gramen typhoides maximum spica longissima.

XXV. GRAMEN typhoides maximum spica longissima. Ex radice parva, nodosa, cui fibræ exiguæ & plurimæ adnatæ, culmus exurgit rectus, sesquicubitalis, internodiis rarioribus distinctus, qui in spicam rectam, teretem, palmarem, virescentem, in maturitate albicantem, tactu mollem, desinit, utriculis aristas oblongiusculas & copiosas exhibentibus. Inter fruteta circa Gœppingam Ducatus Wittembergici primum, dein non longe Basilea, in sepibus agrorum inter Michelsfelden & Huningen, & in salicetis Michelsfeldæ legimus.

XXVI. GRAMEN phalaroides minus, sive Hispanicum: hoc foliis est oblongis, angustis, viridibus, quorum unum vel alterum, culmos cubitales, tenues, tubi instar cingit: in culmorum summo spica Phalaridi similis, sed angustior, uncias tres longa, infidet: nec radicem, nec se-

Gramen alopecuroides, spica aspera.

men vidimus: & nomine Phalaroidis alterius Hispaniæ, D. Gillenius, transmissit.

XXVII. GRAMEN phalaroides spica molli, sive Germanicum: culmo est cubitali, prioris crassiore, uno alterove geniculo distincto: folio uno vel altero, eoque brevi, culmum ambiente, cujus summo, spica biuncialis, prioris angustior, cinericei coloris, splendens & mollis infidet. Hoc Ulmenses, apud quos provenit, à colore, Onocordon appellare intelleximus.

GRAMEN alopecuroides, spica aspera, nomine Graminis echinati apud Lugdunensem describitur, quare solum figuram meliorem addere voluimus.

XXXIII. GRAMEN tomentosum alpinum & minus. Ex radice parva inutili, calamus raro dodrantem superans, foliis duobus tribusve vestitus exurgit, cujus summitati pappus subrotun-

rotundus infidet. Provenit in Helvetia, in D. Bernhardi monte minore ad lacum: ex Rhoetia D. Burferus attulit.

XXIX. GRAMEN sparteum Basiliense, five capillaceo folio majus. Ex radice fibrosa, culmi plures exurgunt, qui statim in folia capilli instar angustissima, in acumen molle fastigiata, palmum, sæpe pedem altiora, absumuntur: nec paniculam, nec spicam observavimus. Tota planta insigniter viret, & ex multis plantis simul junctis cespes constituitur: in paludibus Michelfeldæ provenit: uti mihi anno præterito M. Hagenbachius, una cum aliis Graminibus plurimis, ostendit.

XXX. GRAMEN sparteum Hollandicum, five capillaceo folio minus. Hoc pro radice fibellas tenuissimas albas habet: folia copiosa, capillacea, pallida, trium quatuorve unciarum, inter quæ culmi tenuissimi, palmo altiorem, uno alterove internodio donati & pene nudi: efferuntur, qui paniculam pallidam divulsam sustinent, & communiter plures cespitem constituent. Nomine Sparti Hollandici ex sylva Hagana D. Weckerlinus misit.

XXXI. GRAMEN sparteum Monspeliacum capillaceo folio minimum: Radicem habet ex fibris albis, oblongis, capillaceis compositam: folia capillacea, uncialia: culmos tenuissimos, nudos, trium quatuorve unciarum: paniculas parvas ex locustis minimis compositas & per maturitatem rufescentes: quod Monspefuli in agris æstivo tempore reperitur.

XXXII. GRAMEN sparteum setas equinas referens. Hoc album est, & ex radice alba setarum instar folia cubitorum quatuor longa producit, quæ forma, & tenuitate, & robore, caudam

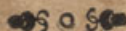
equinam, ejusque setas referunt: ex quibus Iavæ insulæ incolæ, tapetia texunt. Cujus forte mentio fit in C. Clusij curis posterioribus, sub Herba, Sparto Hispanico non absimili.

Sic ex Insula Virginea, arboris ejuisdem cortex candidissimus, in pili tenuitatem divisus adfertur, è quo incolæ pannos texunt: hunc corticem à D. Gillenio, Gramen vero à D. Saltzmano accepimus.

XXXIII. GRAMEN sparteum variegatum: hoc foliis est quatuor vel quinque unciarum, rotundis, variegatis, quorum alternatim pars una viret, altera rubet: quod primo vere in Franckenhusis montibus copiose reperiri, D. Jungermannus anno 1602, scripsit, & colorem culturâ mutare monuit, spartiq; nomine, solum folia, misit.

XXXIV. GRAMEN foliolis junceis brevibus majus, radice nigra. Ex radice capillata, nigra, folia juncea, rarius duas tresve uncias superantia, prodeunt: inter quæ culmus tenuissimus, pedalis, lævis, cujus summo glumi minimi, quæ admodum in gramine exili duriore, alternatim dispositi sunt: ad mœnia urbis nostræ legimus.

XXXV. GRAMEN palustre junceum racemoso semine: foliis est paucis junceis, culmo cubitali, ex cujus summitate, inter bina foliola, veluti racemus parvus propendet: in aquis circa Francofurtum ad Oderam D. Fleisserus collegit, & anno 1605. communicavit.

Gramen junceum folio articulato
aquaticum.

GRAMEN junceum folio articulato aquati-
cum: etsi pro aquatico altero à Lobelio, aquatico
à Tabernæmontano pingatur; verum cum folio-
rum articuli non exprimantur, novam pro The-
atro nostro sculptam, addere visum fuit: & cum

Gramen junceum folio articulato cum
utriculis.

post fœnifecium, caulis palmatis exurgat, cui ra-
ro capitula corymbacea insident, sed utriculi
unciales paleacei, in capillamenta fisci, modo
virides, modo purpurascens, idcirco figura
exprimi curavimus.

Gramen montanum junceum capite
squamoso.

XXXVI. GRAMEN montanum junceum capite squamoso: Radice est parva, fibrosa, circa quam folia bina, ternave semipalmaria: culmus junceus, levis, enodis & nudus, pedem superans: cujus summo capitulum instar Phalaridis squamosum in apicem desinens, ex albo leviter rufescens, insidet, cui utrinque foliolum rigidum subjicitur; quorum longius, unciam superans, deorsum vergit, alterum quod triplo brevius, recta effertur. In Baldi montis summitatibus legitur.

XXXVII. GRAMEN junceum minimo capitulo squamoso: Radiculae capillares sunt, folia pauca capillacea, unciarum fere duarum, inter quae culmi unciatum quatuor vel quinque exurgunt, in quorum fere summo capitulum unicum minutissimum squamosum rufescens, cui culmi apex supereminet. In aquis circa Al-

torffium Noricorum, unde D. Doldius misit: & Francofurti ad Oderam, provenit.

XXXVIII. GRAMEN junceum minimum alterum: à priore differt potissimum capitulis, quae & summo cauliculo insident, & squamosa non sunt: in fossis Patavinis, aqua defluxa, reperitur.

XXXIX. GRAMEN junceum minimum maritimum. Tota planta dodrantem non superat, cespiti similis, ex cujus singulis radiculis, singuli cauliculi exurgunt, foliolis capillaceis paucis cincti, qui exiguis utriculis donantur: hoc in Zeelandiae maritimis ad oppidum Gous, D. Gillenius collegit & transmisit.

XL. GRAMEN cyperoides latifolium spica spadiceo viridi majus: Radice est oblonga multiplici, rufa, mire capillata, caulibus triangulis, cubito minoribus: foliis arundinaceis, pedalibus, & quam in vulgari angustioribus: spicis ternis, quaternis, rarius quinis, alternatim succedentibus, angustis, trium quatuorve unciarum longis, coloris spadiceo-viridis, quarum primae semper folium oblongum angustissimum subjicitur. Hoc in humidis ad Sellam novam Monspeffuli primum vidimus: dein ex Lusatia, à D. Franco Graminis Spravvaldensis nomine accepimus.

XLI. GRAMEN cyperoides angustifolium spica spadiceo-viridi minus: Radice est brevior, lignosiore, parum fibrosa, & rufa: caule triangulo, pedali: foliis angustis, duris, semipalmaribus, in acutiem desinentibus: spicis aliquot angustissimis, oblongis, spadiceo-viridibus, alternatim dispositis, & pediculis longis capillaceis insidentibus, quod Aprili mense circa Birsam reperitur. Aliquando tamen altius exurgit.

XLII. GRAMEN cyperoides spica pendula longiore & angustiore. Caule est cubitali, anguloso, striato, foliis oblongis, angustis, basi oblonga, caulem instar tubi vestientibus, ex quo veluti tubo, spicae singulae, uncias quatuor vel sex longae, angustae, prodeunt & propendent; ipsum vero folium cuilibet spicae subiectum, oblongum est. Hoc locis humidis circa Thermas Apponenses Patavinorum crescit.

XLIII. GRAMEN cyperoides spicis minoribus minusque compactis. Ex radice fibrosa, lignosa tamen, folia prodeunt angusta, graminea palmum longa, inter quae caulis sesquicubitalis, tri-

quetrus, subasper, & magna ex parte nudus exurgit: in cuius summo, spica parva divulsa, & quasi aculeata consistit, quæ semina oblonga, subnigra, in aculeatum cuspidem desinentia, continet.

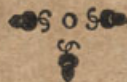
Hujus tres differentias notavimus: 1. est latioribus & longioribus foliis, spicis majoribus, & ad rivulum molendinarium urbis nostræ trans Rhenum reperitur. 2. à priore rarioribus & minoribus spicis differt, & in via Riehana ad sepes crescit. 3. foliis est angustioribus, brevioribus, spicis inter duas priores mediis, quod Patavii locis humidis anno 1578. collegimus, & cum D. Guilandino ostendissemus, Ischæmon Plinii censuit, quod non probamus: idem sed per omnia minus anno 1579. Monspeffuli in humidis invenimus, quod gramen cyperoides nominabant.

XLIV. GRAMEN arundinaceum plumosum album. Radice & foliis est arundinaceis, & in arundinis altitudinem excrescit: caule anguloso albo, paniculam arundinaceam, ramosam, palmarem, albam, mollem, splendenter, in-

star serici albi sustinet. Non longe Monspeffulo, circa Perault & Magolanam reperitur.

XLV. GRAMEN nemorosum paniculis albis capillaceo folio: cespitis instar gramen hoc existit, quod ex radicibus capillaceis, folia copiosa, viridia, pilis tenuissimis similia, pedem longa, emittit: inter quæ culmi tenues geniculati, cubitales, aliquando sesquicubitales, pene nudi, in paniculam rariorem albicantem, palmo minorem, ex glumis parvis aristis donatis compositam, abeunt: in Querceto non longe Michelfelda copiose provenit.

XLVI. GRAMEN holosteum alpinum minimum: Tota plantula uncias tres non superat, foliis capillaceis uncialibus, cujus culmis capitula paleacea insident, copiose in Helvetia, in S. Bernhardi monte minore, provenit.

Gramen hirsutum latifolium minus juncea
panicula.Gramen hirsutum capitulis
psyllii.

GRAMINIS hirsuti differentiae sunt plures: est latifolium majus ab aliis descriptum: est minus juncea panicula, magnitudine potissimum à priore differens, cujus figura adposita: est & capitulis psyllii, quod exile hirsutum cyperoides

Lobelio dicitur, cujus hic exactior figura exhibetur: est denique hirsutum angustifolium majus hic descriptum; & minus, quod grameum Leucanthemon in histor. Lugdun.

dicitur, ex

*Gramen hirsutum angustifolium
majus.*

XLVII. GRAMEN hirsutum angustifolium majus. Ex radice exigua fibrosa, rufescente, culmus unicus, cubito altior, ut plurimum lævis, exurgit, in cuius summitate panicula alba, mollis, laxiter sparsa, ex multis laminulis composita, in quarum qualibet semina minuta, subnigra & subrotunda: foliis est paucis, angustis, palmariis & villosis (sculptor in pilis exprimendis lapsus est) aliquot culmum cingentibus: ipsi vero paniculae, utrinque folium tenuissimum subjicitur, quorum alterum panniculam superat, alterum non adæquat. Provenit in nostris paludosis pratis Michelsfeldensibus.

*Gramen spica subrotunda
echinata.*

XLVIII. GRAMEN spica subrotunda echinata, vel gramen echinato capitulo. Radice est capillacea, alba, foliis paucis angustis, tactu subasperis, duarum triumve unciarum, inter quæ culmi festucarum instar læves, uno alterove folio cincti, prodeunt: & quidem terni, vel quaterni, sed altitudine inæquales, alter enim duarum, alter trium quatuorve, alter sex unciarum: quibus singulis capitulum unicum, instar tribuli echinatum & spinosum, infidet: flores & semina non observavimus.

Hoc locis sterilibus circa Monspelium crescit: idem sed majus ex Hispania D. Albinus attulit, quod videtur clariss. Columnam gramen echinatum tribuloides appellasse.

XLIX. GRAMEN spica plana echinata. Plantula palmaris est, radícula ex fibellis albis cõposita,

sita ex qua foliola capillacea, pauca, unciam longa, & festuca tenuissima, prodeunt: spicam habet uncialem, planam, quæ ex utriculis minutissimis aristas acutas emittit: ex Hispania D. Albinus attulit.

L. GRAMEN montanum panicula miliacea sparsa. Ex radice fibrosa rufescente, folia pauca, angusta, uncias quatuor vel quinque longa, una cum culmo tenuissimo cubitali, uno alterove folio vestito, exurgunt, in cuius summo panicula sparsa, ex locustis minutissimis composita: in monte Crentzacensi provenit.

L I. GRAMEN arundinaceum panicula miliacea: Ex radicibus fibrosis albis, unus & alter culmus cubitalis exurgit, quem parte inferiore folia arundinacea unciarum trium cingunt. At

partem supernam duobus nodis distinctam, folia duo angustiora, longioraque vestiunt: in cuius summo panicula trium unciarum, milii paniculæ similis: in agris Patavinis reperitur, & à gramine miliaceo à Lobelio proposito, plane diversum est.

LII. GRAMEN arundinaceum Sorghi panicula sparsa. Hoc culmis est cavis, magna ex parte reclinatis, ita ut capillaribus radicibus terræ affigantur, qui per folia (quæ longiora & angustiora quam in priore) veluti per tubum transiunt, & in summo paniculam fere palmarem, sparsam, parvis utriculis donatam, sustinent.

Locus natalis memoria excidit.

Gramen latifolium spica triticea compacta.

Gramen angustifolium spica tritici muticæ simili.

C

LIII. GRA-

LIII. GRAMEN latifolium spica triticea compacta: Culmo est sesquicubitali, uno alterove geniculo distincto, foliis frumentaceis, pedibus, spica triticea, palmari, lata, glumis acutis carente: Basileæ, ad agrorum margines.

LIV. GRAMEN latifolium spica triticea divulsa. Hoc à priore, spica potissimum differt, quæ in spicas distinctas & angustas divulsa est, & sibi invicem alternatim in culmo subsequuntur, quarum utriculi brevissimis aristis armantur: in Italia ad agrorum margines.

LV. GRAMEN angustifolium spica triticea compacta: Hoc foliis est angustioribus, sesquipalmaribus rigidis, acuminatis & albicantibus: culmo lævi, rotundo, striato, sesquicubitali: spicis palmaribus, compactis: utriculis rigidis & acuminatis. Basileæ, ad sepes locis aridioribus extra portam Blasianam.

LVI. GRAMEN angustifolium, spica tritici

Gramen spica brizæ majus.

muticæ simili. Radicibus oblongis, geniculatis, nodosis candidis serpit: culmis est sesquicubitalibus, rotundis: foliis junceis, oblongis, duris, in acumen fastigiatis: spica oblonga triticea, ei Tritico, quod aliis spica mutica dicitur, simili: glumis paucis, oblongis, aristis carentibus. Locis arenosis circa Basileam, ut ad Cliben provenit. *Waisengras* appellare lubet, quod in Phytopinace sub gramine arundinaceo spica triticea posuimus: & Lobelius in Catalogo Graminum, quem ad vers. p. 2. addidit, gramen frumentarium, segetaleve triticeum, sive triticea spica Caf. Bauhini nominat.

LVII. GRAMEN spica secalina: ipsi Secali similitum: calamo est tricubitali, lævi geniculato & pallente: foliis paucis longiusculis: spica uncias quatuor longa, oblongis aristis armata: quod Basileæ, in agris frumentaceis frequenter reperitur.

Gramen maritimum panicula loliacea.

L VIII. GRA-

LVIII. GRAMEN spica brizæ majus. Radicibus & culmis est frumentaceis, foliis angustis, spicis palmaribus, multiplicibus, utriculis aristis brevibus armatis, flosculis, ut in tritico, luteolis: Tota planta ad viri altitudinem assurgit, & apud nos locis acclivibus ad Rheni ripam, & ad montis Crenzazensis ascensum provenit.

LIX. GRAMEN spica brizæ minus: Tota planta palma minor est, radice exili, fibrosa, foliolis ad radicem brevibus, mollibus, canescentibus, spica unciali, quæ modo simplex, modo gemina & terna, utriculis aristis armatis: in agris Monspeliens. D. Saltzmannus legit.

LX. GRAMEN loliaceum latifolium spica angustiore: Ex radice alba, arundinacea, fibrosa, culmi aliquot bicubitales exurgunt, foliis paucis, latiusculis, oblongis cincti, quorum summo spica angusta, uncias quatuor vel quinque; longa, Phœnici vel Hordeo murino similis. Basileæ circa Cliben, longioribus & brevioribus foliis varians, reperitur.

LXI. GRAMEN loliaceum minus, spica simplici: Ex radice capillacea, cauliculi plures, rotundi, duri duarum unciar. & etiam semipalmares, foliis paucis, angustis & brevibus cincti, exurgunt, quibus spica duarum unciar, angusta, lolio similis, infidet: in agris Monspeliensibus frequens est.

LXII. GRAMEN loliaceum minus supinum spica multiplici. Hoc majori ex parte repit, & cauliculis est multis, unciarum quatuor, foliis paucis, & spica multiplici, cujus utriculis semen parvum oblongiusculum includitur; & hoc apud Monspelienses provenit.

LXIII. GRAMEN maritimum panicula loliacea. Ex radicibus capillaceis, cauliculi plures, rotundi, recurvi, altitudine impares, palmo inferiores geniculati, foliis paucis, angustis, oblongis cincti, exurgunt, paniculam loliaceam, trium quatuorve unciarum, sed ramosam, sustinentes: locis maritimis circa Monspelium, unde D. Saltzmannus attulit, provenit.

LXIV. FESTUCA graminea glumis vacuis. Ex radicibus fibrosis simul junctis, culmi aliquot geniculati, pedales, ad radicem lanugine pubescentes, foliis angustis, paucis donati exurgunt, qui glumos plurimos, læves & vacuos, filamentis tenuissimis adpendentes, partim virides, partim spadiceos, aristis oblongis donatos, sustinent: hæc apud nos in tectis & muris crescit; &

cum glumi longis filamentis adpensi sint, facile à quovis vento agitati, tremunt, hinc Monspeliensibus gramen tremulum dicitur.

Hæc aliquando, apud eosdem, glumis paucioribus & aristis longioribus & recurvis in agris reperitur, & festuca graminea aristis incurvis, nominari potest.

LXV. FESTUCA graminea effusa juba. Hæc altius exurgit, caule viridi & rotundo, qui in jubæ pedalis longitudinis effunditur, cujus glumi angustiores & longiores, brevibus aristis cincti, pediculis capillaceis, oblongis insident, qui per maturitatem albicant: inter segetes reperitur.

LXVI. FESTUCA junceo folio. Ex radice parva, fibrosa alba, folia pauca, juncea, semicubitalia longa, ut & culmus rotundus, cubitalis exurgit, qui in paniculam avenaceam, sed angustiore, albam, angustam, desinit, quæ ex oblongo folliculo (à folio constituto) paniculam longe superante, prodit: cujus glumi rari, aristis longissimis & argenteis donantur. In Valesia ad paludem urbis Sedunensis copiose provenit, unde D. Burferus nobis attulit.

LXVII. FESTUCA junceo folio spica gemina. Hæc culmo est sesquicubitali, rotundo, geniculato & ramoso, cujus summitati spicæ vix unciam longe, molles, rufescentes, aristis oblongis armatæ, Ischæmo gramini villosis similes, insident, & semper duæ simul, uni oblongo pediculo insidentes, junguntur: folia habet juncea, longa, inordinate disposita. Locus natalis excidit.

LXVIII. FESTUCA pratensis lanuginosa: ex radice capillacea, rufescente, folia multa, angusta, pedalia, una cum culmis tenuibus, bipedalibus, foliaceis, molli & pauca lanugine (culmi potissimum) aspersis, exurgunt: spica est oblonga, angusta, ex glumis oblongis, aristis donatis composita, & quasi in paniculam parvam expansa. Basileæ passim in pratis.

LXIX. FESTUCA dumetorum. Ex radice capillacea nigricante, culmi plures geniculis distincti, paucissimis pilis aspersis, duorum triumve cubitorum, foliis oblongis, angustis cincti, exurgunt, in quorum summo spica oblonga, locustis raris, oblongis, cauli proximis, & aristis armatis constans: Julio mense, in dumetis circa Birsam, verumetiam in vepribus, locis siccioribus, provenit.

LXX. FESTUCA dumetorum angustissimis & pilosis foliis: Radix est albicans, ex durioribus fi-

bris composita: ex qua calami aliquot tenues, uno alterove geniculo distincti & pene nudi, exurgunt: folia sunt brevia, angustissima, levi mollique lanugine hirsuta: calamorum summitati

veluti panicula, ex spicis pluribus composita, quarum quaelibet capillaceo pediculo insidet, multis glumis aristis & candicantibus constans: provenit in dumetis circa Cliben.

Gramen montanum avenaceum locustis rubris,

Gramen avenaceum lanuginosum glumis rarioribus.

LXXI. GRAMEN montanum avenaceum locustis rubris: Ex radice tenui, repente, alba, fibris capillarib. utrinq; donata, culmus simplex, laevis, pene cubitalis (rarius ex una radice plures exurgunt) circa radicem purpurascens, qui quasi in spicam tenuem desinit, cujus glumi ut plurimum ab una parte siti sunt, & foris ex nigro purpurascunt, intusque albi sunt, in quorum medio utriculus parvus, candidus, pedicello donatus, semen minutum continet: foliis donatur paucis, angustis, acuminatis, circa radicem brevibus, at circa culmum, quem duo triave cingunt, longioribus communiter spicam superantibus. Julio &

Augusto, hinc inde in montosis & umbrosis, ut circa arcem Richenstein, in monte Muteto Basileensium, & monte Crenzacensi reperitur.

LXXII. GRAMEN avenaceum lanuginosum glumis rarioribus. Ex radice fibrosa, folia juncea oblonga, & culmi plures, juncei, cubitum superantes, paucis foliis donati, exurgunt, in quorum summo glumi rariores, albi, lanuginosi, utriculum continentes, quib. semen nigrum, splendens, inclusum est: locis asperis circa Monspelium provenit: diversum est à Gramine montano avenae semine Clusij.

LXXIII. GRA...

Gramen glumis variis.

LXXIII. GRAMEN glumis variis: Ex radice crassa, membrana, alba rugosa intesta, caules bini, ternive, pedales, fragiles, læves exurgunt, quorum summo spicæ similis panicula uncialis, ex glumis varii coloris, insidet: folia plura ad radicem angusta, palmaria, saturate virentia: locis montosis circa Montembelgardum provenit, unde à fratre p.m. accepimus.

Iuncus acutus capitulis Sorghi.

DE IUNCO.

CAPUT II.

IUNCUS differentias viginti quatuor in Theatro proposituri, paucas hic apponemus: præmissa figura Iunci acuti capitulis Sorghi, quæ Iuncus maritimus primus, adversariorum autoribus; & Iuncus rotundus alter, Cæsalpino dicitur: cum hujus figura à nullo fuerit expressa.

Juncus acutus maritimus caule triangulo.

I. **JUNCUS** acutus maritimus caule triangulo: Radice est repente, fibrosa, à qua aliæ radiculae, prioribus exiccatis, nascuntur: hinc caules, quos ad radicem brevia folia cingunt, pedales, trianguli exurgunt & in extremitatem pungentem desinunt, infra quem à latere floccus racemosus, rufescens exit. Hic in litore Veneto, & à Perault via qua Monspelio ad mare itur, provenit: & ad Danubium Lintzii D. Burserus legit.

II. **JUNCUS** exiguus montanus mucrone carens. Radice est pusilla, nigra, capillacea, cauliculo quatuor vel quinque unciarum, cujus summo capitulum parvum, ex fusco purpurascens, quadrifidum, in exiguum rigidiusculum filamentum abiens, insidet: foliola ad cauliculi principium tria, juncea, unciam longa: in Tauro Rastadiensis, D. Burserus eruit,

Juncus acumine reflexo trifidus.

III. **JUNCUS** inutilis, sive Chamæschænos: hic radice est fibrosa, & pro plantæ magnitudine, cum unciam vix superet, satis crassa, folijs est tribus quatuorve junceis. Tiguri prope lacum Felinum, Majo mense Ioan. Bauhinus p.m. collegit, & à C. Gesnero, ipsi Chamæschænos nominatus fuit.

IV. **JUNCUS** acumine reflexo alter: caule est sesquicubitali, rotundo, lævi, aphylo, panicula umbellæ simili: atroplendente, pediculo carente, filamentis cæruleis, ut in Aphyllonthe, donata, quam caulis duarum triumve unciarum, acutus, sed mollis, parumque reflexus superat: in Provincia Galliae provenit.

V. **JUNCUS** acumine reflexo trifidus: Ex radice nigra, geniculata & fibrosa, junci plures, tennes, palmum superantes exurgunt, qui in summo in tres, rarius quatuor stylos, tenuissimos, trium

trium quatuorve unciarum, dividuntur, in quorum summitatibus, post junci divisionem, paniculae parvae locatae sunt. In monte Fracto Lucernatum, in Pyreneis & Montibus Moraviae provenit.

Juncus alpinus capitulo lanuginoso.

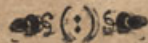
VI. *Juncellus capitulis equiseti fluitans*:
Ex radiculis capillaceis, juncus recurvus tenuissimus prodit, qui in plures juncellos duarum triumve unciarum subdividitur, quorum aliqui

erecti, aliqui reflexi, capitulum minimum sustinent, & juncellis singulis foliolum tenue capillaceum adponitur. In aquosis Angliae fluitat, unde D. Gillenius attulit.

VII. *Juncus alpinus capitulo lanuginoso*: Radice est subnigra, tenui, fibrosa, ex qua aliorum juncorum more, loco foliorum, quasi styli tenues, recti, rotundi, & quidem plurimi, in laeve acumen vergentes, longitudine dispari, quorum longissimi, vix palmares sunt, & ad radicem rufescunt: & subhirsuti sunt: inter quas caulis unicus, strictus, ad spithamæ, plus minusve, altitudinem exurgit, cui capitulum unicum, oblongum, molle, lanuginosum, haud multum leporum caudæ dissimile, insidet: cujus nomine *χαινολάγυρον* in Phytopinace appellavimus: in montosis Harcynia provenit, ad acidulas, inter fontem acidum Ribelsavv & Griefsbach, ubi Julio mense Joh. Bauhinus p.m. collegit, & nomine Junci alpini cum caudâ leporina misit.

VIII. *Juncus alpinus bombycinus*: Ex radice aliorum juncorum simili, folia juncea exurgunt, inter quæ culmi plures tenuissimi, palmo minores, qui capitulum parvum, lanugine alba ornatum sustinent. In montibus Moraviae loco dicto Kessel, D. Fleisserus eruit, & communicavit.

IX. *Juncus floridus minor*: Radice est candida, geniculata, fibris plurimis adhærentibus: caule palmari, foliis ternis, junceis, oblongis, acutis, duobus caulem superantibus, cujus summo, singulis pediculis, qui quini sunt alternatim sibi succedentes, flores (quos non vidimus) insident, quos fructus gemini rotundi Orobî Cretici magnitudine sequuntur. In palustribus Helvetiæ circa cœnobium Eremitanorum, & in monte Fracto ad lacum Pilati Lucernatum, D. Burserus observavit.

Cyperus rotundus inodorus Germanicus,

DE SPARGANIO.

CAPVT IV.

SPARGANIUM minimum: plantula est unciarum quatuor; nam radícula ex fibellis oblongis componitur, unde cauliculus unciarum duarum effertur, & in capitulum exiguum subrotundum, cui aliud minus insidet, herbacei coloris & formæ, quemadmodum in sparganio majore, definit: circa quem folia utrinque quaterna, vel quina, angusta, cauliculum superantia. Plantulam hanc D. Furerus anno 1617. transmisit, his ascriptis: Sparganium minimum & semestrale; Northusij in lacunis quibusdam cœnosis, quarum partes superiores per æstatem exsiccantur.

DE EQUIRETO.

CAPVT V.

DE CYPERO.

CAPVT III.

CYPERUS longus inodorus sylvaticus: Radices habet oblongas, geniculatas, rufescentes, folia plura, palmaria, viridia, angusta, subaspera, ad principium membrana rufescente simul vestita: caulem hæcenus nullum observavimus, in sylvis, montosis, humidis, ut in monte nostro Muteto, provenit.

CYPERUS rotundus inodorus Germanicus, subaquatico septentrionalium à Lobelio descriptus, cum non recte sculptus sit, figuram exhibere debuimus.

I. EQUIRETUM palustre linariæ scopariæ folio: Ex radice repente geniculata, caulis rotundus, calami in modum inanis, geniculis distinctus, cubitoque altior assurgit: folijs ad genicula pluribus, linariæ vulgaris folijs latioribus, & linariæ scopariæ similibus, viridibus, oblongis, fragilibus, subasperiusculis: julos in cacumine non observavimus, licet quandoque velut in ramos dividatur. Basileæ, in paludibus Michelfeldensibus, & etiam in rivulo juxta patibulum, reperitur.

II. EQUIRETUM palustre minus polystachion: Radice est repente; geniculis distincta, caule tenui, cubito minore, geniculis crassioribus articulum utrinque ternis, vel quaternis, junceis, palmariis, quibus pene singulis minuta spica juli instar insidet: caulis vero julum oblongum, minus compactum, flosculis pallidissime rubentibus donatum, sustinet: in aquis Michelfeldensibus.

III. EQUIRETUM palustre tenuissimis & longissimis fetis: Culmo est inani, bipedali, geniculis pixidatim coherentibus articulato, cum cæteris conveniens, exceptis folijs, sive fetis junceis, longis, multoque tenuioribus: in palustribus Michelfeldensium.

IV. EQUIRETUM nudum minus variegatum Basileens. Ex radice, parva, nigra, transversa, non nihil

nihil capillata, cauliculi plures, inæquales, rarissime pedales, communiter palmares, semipalmares & multo breviores, striati, pallide virentes, geniculis parte infera nigris, superne albidis, articulati: folijs carentes, & cavi: in quorum summitatibus capitulum brevissimum juli instar insidet, quod à corona alba, ex octo, novem, etiam duodecim foliolis acutis composita, sustentatur: & quando pedibus calcatur, crepitat. Provenit ad ripam Rheni, juxta locum die *Waar* dictum. An Gesnerus libello de stirpium collectione, hoc intellexit? dum inquit: *Hipparis* lacustris quædam folijs mansu arenosis, in sine *Julij* floret, uti puto: plura non habet.

Equisetum foetidum sub aqua repens.

V. *EQUISETUM foetidum* sub aqua repens: Radice est fibrosa, caulibus tenuissimis, rotundis, per obliquum, ut *Saccharum penidium*, striatis, geniculatis, fragilibus, per terram sparsis, quan-

doque cubitalibus, in plures cauliculos brachiat, folijs aliquot brevibus, in breves apices distinctis, ad genicula junctis. Tota planta fragilis, quæ aquis cœnosis dum innatat viridis est, at extracta & exiccata, incana & friabilis, ita ut non solum digitis in pulverem comminui possit, sed sponte in pulverem abeat. Odoris est lutosi & sulphurei. Solum in aquis cœnosis demersum reperitur, quod primum Patavii in fossis Thermarum Aponitarum: dein non longe Lucerna: tum Basileæ cis pontem Birsæ, Michelfeldæ & Huningæ, in fossis observavimus.

DE ARVNDINE SIVE CALAMO.

CAPVT VI.

I. *CALAMUS aromaticus Syriacus*: Ex radice inutuli, trium quatuorve unciarum longa, summo capite nonnihil extuberante & in paucas fibras desinente, caulis (modo unus, modo plures) fere bicubitalis, rectus, rotundus, lævis, fragilis, multis geniculis distinctus, exurgit, qui intus cavius, spongiosus & membranula (quasi tela alba subtensa) uti harundines prædictus, qui assulatim frangitur, & in plures ramos dividitur, hique in tenuissimos subdividuntur, ad modum *Ligustri Ægyptiaci Alpini*, vel *Lentisci Peruanæ* sive *Molle Clusii*: qui flores parvos, foliaceos, plurimos, singulis tenuissimis pedicellis insidentes, sustinent, ex quorum medio apex styli instar prodit. Folia pauca, semper bina ex adverso ad singula genicula sita, caulem amplectuntur, unciam lata, sesquiunciam longa, nervis aliquot per longum excurrentibus. Caulis sapore est aromatico, vel amaro, quo in Theriaca pro calamo utimur. Hujus caulis partem anno 1579. à D. Paludano ex Ægypto reduce, Patavii accepimus. Verum cum totam plantam à D. Doldio habeamus, brevem ejus descriptionem (cum ab aliis non proponatur) adjicere lubuit.

II. *ARUNDO Anglica* folijs in summitate distinctis: Hæc folijs est cubitalibus, duarum triumve unciarum latis, nervis aliquot, per folii longitudinem excurrētibus & elevatis: folijs in summo in duos, tres & quatuor apices divisus: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

III. *ARUNDO Indica* latifolia flore luteo punctato: Ex radice nigricante, nodosa, & fibris crassioribus donata, aliisque nodis adnascentibus,

D cau-

caules plures sesquicubitales, crassi, arundinis instar nodosi, prodeunt, circa quos folia pallide virentia expansa, lata, in acumen desinentia, nervosa & tenuia: quæ, cum primo ante caulium exortum nascuntur, corniculorum chartaceorum modo convoluta existunt. Cauli, flores, gladioli floribus forma similes, coloris lutei, punctis aspersis variegati, capitello hirsuto inhæret, quod flore delapso augetur, subasperum fit, & semen nigrum, subrotundum continet. Hæc ut omnibus sui partibus, ita & semine minor est, quam ea quæ florem minii coloris habet. Hanc in horto habemus, in olla colimus, hyberno tempore in cellam reponimus, quæ primo vere plu-

res caules, antiquis resectis profert, & Julio mense floret.

DE SECALE.

CAPVT VII.

SECALE latifolia: Culmis exurgit candicantibus, rotundis, striatis, quibus spica palmum longa, crassa, aristis longissimis, & ut in vulgari tenuissimis denticulis exasperatis armata, infidet: folia habet cubitum longa, unciam lata & per marginem leviter exasperata: grana non vidimus: spicam & folia ex horto Nobiliss. Contareni, Senatoris Veneti, habemus.

LIBER SECVNDVS.

DE GLADIULO.

CAPVT I.

GLADIOLUS angusto gramineo folio: pro radice bulbum geminum habet, unum alteri insidentem, caulem lævem, teretem, pedalem: folia bina ternave, graminea, angustissima, striata, mucronata, palmaria: flores ternos, quaternos, pallide rubentes, supra se invicem ad caulis summum utrinque ex sex foliis oblongis commissi: quibus ut in cæteris, folliculi semen paleaceum continent, sed minores, succedunt. Ex Hispania D. Albinus, in Muræna collectum attulit.

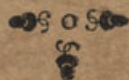
DE HYACINTHO.

CAPVT II.

HYACINTHUS minimus maritimus. Tota planta uncias, sex est: ex bulbulo parvo

oblongo, cortice villoso testo, cauliculi duo vel tres nudi, inter folia angustissima exurgunt, quibus capitula minuta, rotunda, sursum porrecta infident, flosculis minutis cæruleis, quibus veluti siliquæ oblongiusculæ, semen minutum continent, succedunt: Monspelluli in littore maris anno 1595. D. Gallus collegit: eundem & loco eodem, sed uncias tres non superantem.

D. Weckerlinus anno 1615. eruit, & communicavit.

Narcissus angustifolius albus
minor.

DE NARCISSO.

CAPVT III.

I. NARCISsus angustifolius albus minor: Ex radice bulbosa, tunica subnigra tecta & paucis fibris capillata, folia bina vel tera oblonga, angusta, porracea exurgunt: inter quæ cauliculus palmaris, cujus summo bini flores, parvi, albi, calice oblongo, angusto donati, insident: non longe Monspelio in saxosis & montosis reperitur.

II. PSEUDONARCISsus gramineo folio, sive Leuconarcissus æstivus: Ex radice, oblongum, angustum bulbum imitante, exiguis capillaceis fibris prædita, membrana fusca tecta, folia bina, croceis æmula, oblonga, exurgunt, quæ sæpe cauliculum superant; qui nudus, tenuis, trium, quatuor, quandoque quinque unciarum, fo-

liolis ternis, quaternis, brevissimis cinctus, florem unum stellatum, intrinsecus albicantem, extrinsecus venis purpurascens, variegatum, ex foliolis sex compositum, sustinet: in cuius medio cauliculus brevissimus, in stylum abiens, quem staminula apicibus candidis donata, cingunt, cui capitulum triquetrum, semen continens succedit. In alpebus Helvetiorum & Rhetorum, ut monte Spligel & ad Thermas Fabarias, Julio mense floret: sed & Augusti fine, in Taurero Austriae monte, D. Burserus eruit.

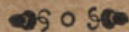
DE ALLIO.

CAPVT IV.

I. ALLIUM junci folium bicorne luteum: ex bulbo oblongo, capillaceo, tunica alba vestito, caulis rotundus, palmo altior, foliis junceis duobus tribusve vestitus, exurgit, umbellam parvam luteam sustinens; cujus flores singuli, filamentis oblongis insident, ex sex foliolis luteis compositi, in quorum medio staminula totidem, & in medio stylus, quibus capitula trigona, semen continentia, succedunt: ipsi vero umbellæ, foliola duo angustissima, quorum alterum communiter longius, in latus expansa, subjiciuntur. Monspelio D. Saltzmannus attulit, & D. Burserus in Austria prope Stain & Baden, eruit.

II. ALLIUM montanum minus: ex radice parva, aliquantum nodosa & fibrosa, cauliculus unus & alter tenuissimus, nudus, tres, quatuor, etiam sex uncias altus, inter folia oblonga, angusta, exurgit, qui capitulum minimum (quod apertum non vidimus) sustinet: in petra circa Oenipontem reperitur.

III. ALLIUM montanum radice oblonga: priori simile, sed caule altiore & foliis longioribus, capite rotundo pallide purpurascens, floribus ex foliolis sex, totidemque staminibus composito, non longe Monspelio, loco montoso, qui Hortus Dei dicitur, observavimus: quod forte Allium montanum sive Petroscorodon Gesneri in libro de Hortis.

Moly moschatum capillaceo folio.

DE MOLY.

CAPVT V.

I. Moly Africanum umbella purpurascen-
te: ex radice bulbosa, caulis (modo u-
nus, modo plures) cubito altior, nudus
& cavus, una cum foliis aliquot latiusculis, in a-
cutum desinentibus, palmaribus & etiam se-
quipalmaribus, per marginem, instar graminis
hirsuti, pilosis: umbella, caulis summo insidet,
cujus flores communiter ex quinque foliolis,
dilute purpurascens, pediculis oblongis
& firmis insident: quibus vesicula, duo triave
semina nigra rotunda includens, succedit. Odo-
re est Allii graviore. Hoc Argentina à D. Meye-
ro acceptum, in horto ab aliquot annis alimus.

II. Moly moschatum capillaceo folio: bulbo
est parvo oblongiusculo, rufescente & veluti re-
ticulato cortice tecto, ex quo cauliculus tenuis,
palmaris, rarissimè pedalis emergit; circa quem
folia juncea vel potius capillacea, sed sine ordi-
ne, quæ modo unciam, modo tres quatuorve un-
cias longa (quæ nimis lata in figura exprimun-
tur) cauliculi summo pedicelli quini, seni, septeni,
veluti in umbella dispositi, à duobus exiguis
foliolis sustentati, insident: quorum singuli flo-
sculum ex sex foliolis acutis compositum, obscure
albentem lineis fuscis per medium discurrenti-
bus dissectum & staminulis aliquot donatum
sustinent: his capitula rotunda semina tria vel
quatuor, nigra, oblonga, triquetra, continentia,
succedunt: flos Moschi vel Zibethi odorem spi-
rat, & in collibus Monspelio vicinis provenit;
unde D. Saltzmannus anno 1598. attulit, & post-
modum aliquot annis in hortulo coluimus.

DE ORCHIDE.

CAPVT VI.

I. CYNOSORCHIS angustifolia hiante cucullo:
huic radices subsunt duæ globosæ, altera
major & vegetior, altera flaccidior, qui-
bus superne fibræ aliquot adhærent: caulis ca-
vus, striatus, cubito minor, foliis aliquot pallide
virentibus, levibus, striatis, uncias sex longis, se-
munciam latis inferne, & uno alterove superne,
amplexantibus: spicam habet oblongam, ex
oblongiusculis pediculis dependentibus, hian-
tem cucullum referentibus: hanc in pratis Pa-
tavinis legimus.

II. CYNOSORCHIS militaris montana spica ru-
bente conglomerata: ex radicibus prædictæ si-
milibus, caulis cubitalis, rotundus, cavus, paucis
foliis angustis, striatis, uncias sex longis cinctus,
exurgit, cujus summo spica, ex floribus parvis, e-
leganter rubentibus conglomerata, insidet: quo-
rum labrum in quatuor parvas barbulas dividi-
tur, calcare tenuissimo à tergo. Nascitur in her-
bosis montis Mutetæ, Majo florens: quam prius
Patavium observavimus.

III. CYNOSORCHIS militaris pratensis elatior
floribus variegatis: hæc priore est testiculis mi-
noribus, caule brevior, foliis latoribus, uncias
duas longis, etiam caulis summum, tubi instar
cin-

cingentibus: spica brevior, ex floribus priore longo minoribus, iisq; ex albo & rubro eleganter variegatis. In pratis humidis Michelfeldensibus, & trans Rhenum reperitur.

IV. CAMÆORCHIS alpina folio gramineo: planta palmaris est, ex cuius radice gemina, globosa, oblonga, folia angustissima, utrinque quaternata, cauliculum nudum, triunciale, qui inter ea fertur, superantia exurgunt: spica unciali, cui utrinque foliolum brevissimum subjicitur: flosculi virides galericulati sunt. In monte Helvetiorum Gothardo, copiose & acervatim, Iunio florens, reperitur.

V. ORCHIS montana Italica flore ferrugineo lingua oblonga: Testiculos duos habet parvos, rugosos, quorum alter, ut in reliquis Orchidibus vegetior, hinc communiter solum unus testiculus reperitur: quorum summo, fibræ oblongæ, varie & oblique sparæ, adpositæ. Caulis cavus nonnunquam pede altior, quem folia angusta paucaque uncias tres vel quatuor longa basi sua vestiunt, at cuilibet flori folium breve quidem, sed latius & in apicem desinens, subjicitur. Flores quini, seni, alternatim in caulis summo dispositi coloris ferruginei, obliqui tu-

buli forma, quorum lingua propendens oblonga est, & ex basi latiore in apicem abit, cui legumentum pallidioris coloris, vesicæ instar impositum, etiam in apicem & communiter bifidum finit: floribus utriculi, semine pulverulento repleti, succedunt. Hanc in Italiæ montibus Bassanensibus legimus: & Matthiolum sub Testiculi tertij specie prima, in figuris majoribus exprimere voluisse, censemus, cuius tamen figura mala, & sine omni descriptione, & ut in historia Lugdunensi sub Testiculo 3. Matth. At fateor pejorem esse eam figuram, quam Matthiolo meo emaculato addidi, desumptam ex Tabernæmontani figuris: tunc enim quid sibi vellet Matthiolum, non constabat, imo etiamnum dubium: quare aliam figuram delineari curavimus. Hujus haud dubie species, quam doctissimus Columna in sua Ecphrasi minus cognitarum stirpium, Orchidis macrophyllæ nomine & eleganter descripsit, & icone expressit.

Orchis palmata pratensis angustifolia.

VI. ORCHIS palmata pratensis angustifolia major: radices habet parvas, veluti palmas geminas, in binos digitos distributas, fibris paucis annexis: folia liliacea, angusta, lævia & palmaria, per quæ veluti tubum, caulis cubitalis cavus effertur, cui spica fere palmaris angusta, ex floribus dilute purpureis, brevi calcare donatis composita, quibus singulis foliola oblonga acuminata subjiciuntur, & capitulum oblongum, semen aliarum instar continens, succedit. Hæc in pratis udis Michelsfeldæ, ipsa æstate reperitur.

VII. ORCHIS palmata angustifolia minor flore odoratissimo. Radice est gemina, oblonga, angusta, palmæ simili, in tres quatuorve fibras crassissimas divisa, supra quas ex imo caule fibræ aliquot ortæ expanduntur: ex radice folia quina aut sena, oblonga, graminea prodeunt, inter quæ caulis unicus palmaris, paucissimis & exi-

Orchis palmata angustifolia minor flore odoratissimo.

guis foliolis donatus, qui velut in spicam biunciam abire: cui flores dilute purpurei odoratissimi insident, qui galea tecti, labro prominulo, in quatuor barbulae divisi sunt, & parvo calcari, à tergo prominente, donati. In pratis humidis Michelsfeldæ provenit & autumno floret (quamvis etiam Monspeffuli reperiatur) & sub Satyrio octavo in Phytopinace descripsimus.

VIII. ORCHIS palmata flore viridi: ex radice gemina, palmata & parva, caulis palma altior, folijs paucis, nervosis, uncias tres longis, unam latis, vestitus exurgit, spicam habens triuncialem, flosculos paucos, subvirides, galea tectos, & labro prominulo in duas barbulae diviso, quibus singulis foliolum oblongum, angustum subjicitur. In montibus Bohemiæ, Silesiæ finitimis, in Saxo Mommelgrund, copiosam Iunio florentem, D. Fleifferus observavit, & attulit.

IX. OR-

Orchis palmata montana maxima.

DE OPHRII.
CAPVT VII.

OPHRIS minima: è radice subflavescente fibrosa & Orchides redolente, cauliculus simplex, trium quatuorve unciar. sub foliolis prodit, cui foliola duo Ophrios vulgaris modo apponuntur, quæ parva sunt, glabra, splendentia, coloris unifolii & non nihil in cordatam effigie, è rotundiuscula figura discedentia, quib. cauliculi altera pars, similiter trium, quatuorve unciarum supereminet, cujus summo flosculi parvi herbacei insident, in Ophris vulgaris florib. exilitate sola recedentes, quib. vascula exigua succedunt. Florentis in locis ubi sponte provenit, Iulio potiss. mense floret: at in hortos, cum gleba foli natalitii translata, citius. Nascitur plurimū, ut D. Furerus monuit, à quo eam (sed prius à D. Sigfrid.) accepimus, Ophridii seu Bifolii Broccenbergici minoris nomine, in opacis muscosisq; sylv. Broccio & Offmannino vertici dicto.

DE OROBANCHE.
CAPVT VIII.

I. OROBANCHE flore majore ex cæruleo purpurascens: Radice est crassa, longa, fibrosa: caule semipalmari, foliolis paucis, brevissimis, crassis & acutis cincto, qui in quinque sex, etiā plures pediculos triunciales, nudos, absimitur, quamvis etiā ex folior. alis pediculi prodeat, quorum summo calyx, uncialis sinuat^o insidet, & ex quolibet flos unicus, cæruleo purpurascens, lōgo pediculo donatus, exit, qui magnus, uncias duas longus, forma galericulatus, & veluti rostrat^o, ut in Alektorolopho, ex quo filamentum oblongum, reflexū prodit: quid flori succedat, non constat. Hanc, in Pyrenæis montib. D. Barf. legit & comunicavit.

II. Monere lubet de vulgari Orobanche, eam recte à Theophrasto Limodoron, quasi famem adferens, vocari; eo quod plantæ cui adnascitur, alimentum subtrahat. Hanc enim semper alterius plantæ radici adnatam observavimus, ut Genistæ vulgari & Hispanicæ, Hieracio Sabaudo, Trifolio, Astragalo sylvatico & aliis.

III. OROBANCHE quæ Hypopitys dici potest: hæc Orobanche vulgari similis, sed humilior & nigricans, caule unciarum quatuor, quasi squamis contexto: flores in summo, veluti in parva spicam congesti, Nido avis similes, albidiores tamen, rariores ac duriores. Sub piceis, abietibus & pinastris (hinc hipopitys) provenit. Sapore est ali quantum astringente.

IX. ORCHIS palmata montana maxima: Radices habet geminas instar palmarum duarum sibi invicem junctarum, & velut in plures digitos divisarum, quarum altera alba, vegetior ac solida, supra quas fibræ paucæ conspiciuntur. Caulis est bicubitalis, striatus, vacuus, quem folia pedalia primum, mox palmaria, sesquiunciam lata, nervis distincta, complectuntur: in cujus summo flores in spica palmari digesti, coloris dilute purpurei, qui parvi sunt galeola testi, labro exiguo propendente, in angustissimas barbulae diviso, & à tergo oblongo, capillaceo calcari donati; ad quorum exortum foliola singula, quasi in filamentum abeuntia, observantur: his capitulum oblongum, striatum, semen exiguum scobis instar continens, succedit. Hæc in montibus vicinis, potissimum Muteto, copiose Majo florens, provenit.

LIBER TERTIVS.
DE RAPUNCULO SIVE CAMPANULA GLABRA.

CAPVT I.

Rapunculus spicatus cæruleus.

Rapunculus alpinus sive Pyramidalis minor.

RAPUNCULUS spicatus datur spica alba, vel cinericea, vel coloris violacei saturi; hic solum figura Rapunculi spicati cærulei adposita, cum jam descriptus sit.

I. **RAPUNCULUS** alpinus sive Pyramidalis minor: Radix Rapunculi forma: caulis unus, sesquipalmaris, foliis pallide virentib. per ambitum crenatis, acuminatis, unciam latis, tres longis, alternatim cingitur: in summo flores pauci, cærulei, campanulæ forma, pedicellis annexi & filamento oblongo ex eorum medio prodeunte, donati propendent: quibus singulis capitulum oblongum, pertusum ut in campanula perfici folia succedit, cui semen minutum includitur: in Italia provenit, sed locus excidit.

Rapunculus alpinus corniculatus.

II. **RAPUNCULUS** alpinus corniculatus, quem nomine rapunculi alpini spicato simili, ante annos viginti duos in Phytopinace, dein in Matthiolo emaculato, descriptimus; nunc vero diligentius, cum eam ex Baldi rupium fissuris, absq; radice eruerimus, ut figura nostra in Matthiolo exprimit, postmodum à D. Neudorffero cum radice, & perfectiorem à D. Pona ante annos decem acceperimus.

Radice est tuberosa inæquali, quasi ex pluribus grumis compacta, alba, digiti crassitie aliquando lignosa, pallida, rugosa & palmari: ex qua cauliculus (modo unus, modo plures) tenuis ac striatus, unciarum quatuor exurgit: folia, quæ saturate virentia, tenuia, ad radicem aliquando ex rotunditate oblongata: Bellidis cæruleæ forma communiter subrotunda, crenata, Alliarie forma, sed minora, pediculis uncias quinque vel sex longis prædita, ex radice una cum cauliculis exurgunt: quæ vero cauliculis & quidem pediculis brevioribus adhærent, longiora sunt & angustiora, profundius, sed rarius, incisa, quorum quina vel sena, stellæ in modum umbellæ subjiciuntur, quæ cauliculi summo insidet, & ex floribus viginti, etiam pluribus, arte junctis & ex cæruleo purpurascens constat, qui, ex calicibus pediculis latis brevibus & striatis donatis prodeunt: ex singulo calice flos unus, ad exortum tumidus, oblongus, sensimque angustatus, & in extremitate crenatus, formam cucurbitæ vitreæ referens, in medio tumore, incisuræ superficiali quinque conspiciuntur: apertus, ex foliolis quinque compositus, filamenta aliquot exhibet, inter quæ unum longe producitur, in summo bipartitum, aliquando instar capreoli vitium contortum: semen non fuit observatum. In Baldi montis jugis, inter præcipitia propendet, ubi Augusto mense florentem anno 1578. collectum, quod cum Patavii D. Guilandino ostenderemus, Rapunculum montanum, at D. Cortusius, Cantabiscam alteram Anguillaræ nominabat. Io. Pona in suo Baldo ante annos quindecim excuso, Trachelii petræi minoris nomine proposuit.

III. **CAMPANULA** alpina latifolia flore pullo: hæc cauliculo est tenuissimo palmo minore, qui ad partem usq; mediam, foliis uncialibus, subrotundis, alternatim dispositis, leviter crenatis, pallideq; virentibus, cingitur: at pars superior

nuda est, cui fere semper unicus flos, mediæ magnitudinis, pulli coloris insidet. In alpibus Austriacis, ut Sneberg & aliis D. Burferus reperit, & Rapunculi alpini latifolii nomine, mist.

IV. *CAMPANULA alpina linifolia cærulea*. Ex radice tenui, alba, cauliculi quaterni, quini, plures paucioresque, palmares, & sesquipalmares, graciles, rotundi, simplices, emergunt: foliis oblongis angustissimis, confuso ordine septi: flores summitate cærulei, ut in Rapunculo vulgari, quibus capitula, exiguum semen continentia, succedunt. Hæc rupes & summa juga montis Wasserfall, Julio mense florens, exornat.

Campanula alpina rotundifolia minor.

CAMPANULA alpina rotundifolia minor, à Clusio sub *Campanula alpina* minore describitur: verum figura quam addit est *Campanula rotundifolia vulgaris minoris*, quare veram figuram adposuimus.

V. *CAMPANULA rotundifolia minima*: plantula est unciarum trium, ex cujus radice alba, capillari, oblonga, exurgunt cauliculi (sæpe unus, plerumque terni, quaterni) tenuissimi; subrubentes & ad radicem subhirsuti, majori ex parte nudi, singuli unicum flosculum subcæruleum deorsum nutantem, calathi forma, ex unico folio sexangulo compositum, sustinent, quibus capitula foraminibus pertusa, ut in reliquis campanulis, succedunt: foliola habet potissimum ad radicem, exigua, subrotunda, serrata, rigidiuscula, quandoque rubentia. Hanc in Rhætorum alpibus, cum Italiam peteremus, anno 1577. Septembri mense adhuc florentem inter saxa copiosissime observavimus, nec altiore invenire licuit: quam cum D. Cortuso ostendissemus Cantabricam Plinii nominavit. Plinius l. 25. cap. 8. suæ Cantabricæ, quæ per Divi Augusti tempora à Cantabris reperta fuit, caulem junceum, pedalem tribuit, in quo sint flosculi oblongi veluti calathi: in quibus semen perquam minutum, & quæ ubique nascatur.

VI. *CAMPANULA Cymbalariae foliis*: ex radice exigua capillacea & albicante, cauliculi tenuissimi, virides, nonnunquam palmum superantes, & mox in alios brachiati, prodeunt: quibus folia rara, subrotunda, hederacea, vel potius *Cymbalariae foliis* similia, angulosa, viridia, tenuia, longis pediculis donata, sine ordine adherent: flores cærulei, oblongi campanulae forma, aliquando summis cauliculis, aliquando pedicellis biuncialibus, ex eorundem lateribus exurgentibus, insident. Hæc non longe Tolosa in Ericetis provenit, & quia vix sola sustinetur, Ericetis incumbens exurgit: eandem etiam circa Lutetiam D. Cherslerus legit.

207

Campanula serpillifolia.

Campanula foliis subrotundis.

VII. *CAMPANULA serpillifolia*: Totaplanta, floribus exceptis, serpillum refert: nam radice est tenui, obliqua, tenuissimis fibris capillata, & hinc inde repente: cauliculis plurimis rubentibus in terram reflexis, cui novis fibellis adhærent, qui in ramulos plures tenuiores dividuntur: quos foliola Serpilli, vel potius Nummulariæ, quæ flore est purpurascens, forma subrotunda, duo semper opposita, quædam majora, quædam Serpillo minora, crenata, subtus pallide virentia, pediculis brevissimis, & levissime pubescentibus, ambiunt: cauliculi aliquando in pediculos nudos, flores sustinentes desinunt: aliquando ex cauliculorum lateribus pediculi triunciales in summo nudi floribus ornati exurgunt: flores bini vel terni campanulæ forma, ex cæruleo rubentes, deorsum nutantes, singuli singulis pedicellis donantur. Hujus ramulum à D. Bauhino fratre primum habuimus, dein in Bal-

do cum floribus legimus: tum à D. Paschali Gallo, qui eam in Rhætia ex rupibus dependentem collegit.

Similem, sed foliis inferne albidioribus & superne pallide virentibus, in Insula Toupinambault Brasilianorum natam, D. Burserus communicavit.

DE TRACHELIO SIVE CAMPANULA HIRSVTA.

CAPVT II.

I. *CAMPANULA foliis subrotundis*: ex radice tenui repente, caulis sesquipalmaris levis lanugine pubescens exurgit, quem folia pauca, subrotunda, uncias duas pene longa, lataque, pediculo oblongo donata, tenuia, subsæpera, per ambitum crenata, cingunt: in caulis summo flores pauci, dilute cærulei. Campanulæ forma, deorsum pendentes, ex quorum medio stylus

lus exurgens, extra florem fertur. Hanc cervicalæ minoris rotundifoliæ nomine D. Sigfridus, Helmstadio misit.

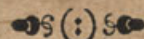
Hæc à campanula hortensi Rapunculi radice differre videtur altitudine, foliorum longitudine, florum magnitudine & numero, quæ pro radicibus multas, tenues, transversas & oblique repentes fibras, habet, ita ut ex hortorum areolis vix extirpari possit, à quibus radices oblongæ, candidæ, Rapunculi radicibus similes, demittuntur.

II. CAMPANULA Drabæ minoris foliis: ex radice Rapunculi minoris forma, caules sesquipalmares, lanugine levissima aspersi prodeunt,

Campanula foliis Echii floribus villosis.

quos folia, Drabæ minoris foliis similia, subrotunda, viridia, unciam longa, semunciam lata, per ambitum crenata, & in acumen fastigiata, subaspera, pediculis carentia, alternatim vestiunt: flores pauci, subcærulei, sexanguli, calathi forma, mediocris magnitudinis & pediculis oblongis donati, summo cauli insident. In pratis circa Valesianorum Thermas copiose provenit, unde D. Burferus attulit.

Campanula foliis Echii.

III. CAM.

III. CAMPANULA folijs Echij floribus villosis: ex radice oblongiuscula, folia angusta quatuor & quinque uncias longa, subaspera, prodeunt; inter quæ caulis palmaris, rarius pedalis, rotundus, subasper, paucis brevibus & angustis foliis vestitus, exurgit, ex cuius summitate flores uncialis, lati, Campanulæ forma, quini, seni, cærulei, alternatim dispositi, brevibus pediculis dependent: quorum extremitates, quemadmodum & calices, pili oblongi, pappi instar, ambiunt. Hæc in Baldo reperitur & Helvetiorum alpinibus Gotthardo & monte Fracto: diversa plane à Trachelio montano historiæ Lugdunensis.

Hujus & minor species, quæ minus hirsuta, semipalmaris, foliis brevibus, cauliculo gemino, ex quorum quolibet reflexo, flos unicus, illo tamen minor, dependet: quam ex Helvetiorum alpinibus D. Burferus attulit.

Campanula adhuc alia datur foliis Echii, quam cum Clusius nomine Trachelii *Θυσοείδης* descripserit, nullam vero figuram adposuerit, eam præcedenti jungere volumus.

DE RAPISTRO.

CAPVT III.

I. RAPISTRUM floribus Leucoji marini: plantula semipalmaris est, radice oblongiuscula, alba, fibellis donata, cauliculis trium quatuorve unciarum: foliis vulgari Rapistro luteo similibus, parvis, uncialibus, crenatis, & subasperis: flosculis parvis subcæruleis, Leucoji marini similibus, quibus siliquæ parvæ, angustæ, semen minutum continent, succedunt. Circa Massiliam in rupibus D. Burferus legit.

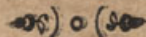
II. RAPISTRUM monospermon: ex radice longiuscula albicante, parum fibrosa, caules pedales, quandoq; altiorem, rotundi, tenues, ramosi, eleganter virentes, leviterq; hirsuti exurgunt: folia humi sparsa, crassa sunt, Rapi foliis similia, ad principium laciniata, dein subrotunda, leviter sinuata & subhirsuta: flores secundum cauliculos palmares & tenues, velut in spica dispositi, quadrifolii eleganter lutei aureive, quibus siliquæ succedunt rotundæ (eleganter propter strias, per eas quemadmodum in semine Coriandri discurrentes) in filamentum oblongum abeuntes: quæ quasi geminæ sibi insident, parte tamen superiore majore, cum in ea semen par-

Rapistrum monospermon.

vum oblongiusculum, sed unicum (unde ei nomen) contingatur. Hujus semen, nomine Lampsanæ monospermi, D. Doldius misit, & hic Basileæ in horto D. Zvingeri, Majo mense floruit.

Hoc ipsum postmodum, sed multo strigosius (illud enim cultura elegantius) in agris qua Augustam Rauracorum itur, ad rubram domum observavimus: idem sed humiliter & valde ramosum, foliis parvis, eleganter viribus, in agris circa Huningen ad sylvam, invenimus: & simile Monspelio, ubi quoque sponte crevit, habemus.

DE NAPO.
CAPUT IV.

Napus sylvestris Cretica: foliis est ad palmi longitudinem accedentibus, instar foliorum Rapistri albi, vel Irionis vulgaris, in laciniis octo vel decem divisis, per margines crenatis, asperis: caule albido, rotundo, ramoso, subaspero, summitate, cui flores non insident, aculeata, floribus (quos non vidimus, ut nec radicem) siliquæ angustissimæ biunciales succedunt, quæ semen exiguum nigricans continent. Buciadis agrestis nomine, ex Creta ab Honorio Belli accepimus: & à Cretensibus *σικλοβραβες* vocatur.

DE RAPHANO.
CAPUT V.

Raphanus aquaticus alter.

RAPHANUS Creticus: ex semine Cretico ab Honorio Belli, Ramolo nomine misso, Raphanus in hortis nostris crevit, cujus planta tota, toto habitu à vulgari non diffidebat; radice oblonga, alba & gustus acerrimi; caule non adeo alto: foliis minus hirsutis & asperis, flore modo purpureo, modo albo: siliquis & seminibus minoribus.

Raphani aquatici duas figuras, tanquam optimas, adposuimus, sed sine descriptione: cum is, qui foliis est in profundas laciniis divisus sub Radicula sylvestri, à Dodonæo: sub Raphano syl. aquatico, à Lobelio in editione Belgica: Raphano aquatico à Tabernæmontano, sive sylvestri & palustri in historia Lugdun. describatur: alter vero, nomine Rapistri aquatici à Tabernæmontano exhibetur.

Raphanus aquaticus foliis in profundas laciniis divisis.

DE DRACUNCULO.

CAPVT VI.

DRACUNCULUS alpinus folio scabiosæ: radicibus est fibrosis, cauliculis rotundis, pedalis, in summo in alas brachiatis: foliis instar scabiosæ laciniatis, alte incisis & crenatis, alternatim dispositis & pallide virentibus: flosculis, in summis virgulis, quoad discum medium subluteis, quem foliola alba, ut in Chamæmelo vulgari, ambiunt. In Helvetiorum pratis alpinis prope Fabarias & in Gotthardo provenit, Julioque floret.

Eruca latifolia.

DE ERUCA ET SINAPI.

CAPVT VII.

I. ERUCA latifolia: hæc caule est cubitum excedente, albo, crasso, striato, ramoso: foliis glabris

pallide virentibus, ad radicem pedalis, profundis incisuris laciniatis, per quorum medium nervus latus excurrit, quem utrinque foliorum lacinia biunciales, alarum instar, triangulares, corrosæ, figuræ diversæ, inferne & superne continuæ cingunt: quæ vero in caule breviora sunt, & horum quædam Eruca vulgaris foliis similia, suprema vero angusta & parum sinuata: in caulibus summo flores satis magni, aurei, quadrifolii, staminibus plurimis donati, quibus siliquæ oblongæ strictissimæ succedunt. Eruca nomine in horto sata: an forte Eruca tertia Anglica, in horto Camerarii?

II. ERUCA sylvestris minor Bursæ pastoris folio: ex radice crassiuscula, cauliculus palmo altior, subasper, brevibus alis brachiatus exurgit: folia ad radicem sparsa, sesquiunciam longa, Bursæ pastoris mediæ modo laciniata, subaspera, in caule nulla, nisi quæ alis, & quidem vix laciniata, subjiciuntur: flores subaurei, satis magni, longis pediculis insidentes, quibus siliquæ breves succedunt. Monspeluli collecta.

III. ERUCA sylvestris minor incana: ex radice cauliculi læves, virentes, quatuor, sex & octo unciarum, in plures alas unciales divisi prodeunt: folia ad radicem plura, biuncialia, tenuissime laciniata, quæ etiam cauliculos alternatim cingunt, omnia incana sunt: flosculi plurimi, pallide lutei, quibus strictissimæ & breves siliquæ succedunt: Monspelio D. Rumbaum attulit.

IV. ERUCA lutea sive Barbarea flore pleno: hæc à vulgari magnitudine differt: caule est crassiore & striato, sed brevior: foliis uncialibus: floribus nonnihil quam in vulgari majoribus, aureis & plenis. Inter segetes Paterniacenses, & juxta Arburg arcem Bernatum, Junio floret.

*Eruca cærulea in arenosis crescens.**Eruca maritima Italica.*

V. ERUCA cærulea in arenosis crescens: Ex radice rufescente, oblonga, tenui, leviter fibrosa, caules plures palmares, rarius sesquipalmares striatos, hirsutos, ramulis aliquot brachiatos, emittit: folia ad radicem per terram sparguntur, erucae vulgaris instar sinuata, & quasi circumrosa, hirsuta, aspera, sesquiuncialia, sed etiam breviora & angustiora, quæ in caule rariora sunt, minus sinuata & aliquando integra: flosculi eleganter cærulei, vel purpuro-cærulei, quadrifolii, filamentis brevibus donati, ramulorum extremis insident, quibus siliquæ oblongæ, tenues & læves, semen minutum subrufum & acre includentes, succedunt. Provenit apud nos locis arenosis, ut iis quæ Birsa alluit: sic quibusdam in locis in muris reperitur: imo etiam altissimis jugis & petris circa Delspergam & Lauffen Rauracorum: in Phytopinace, & Matthiolo, addita figura, quoque descripsimus,

VI. ERUCA maritima Cretica siliqua articulata: tota planta albicat, folia habens ad radicem brevina, angusta, in minores lacinias divisa & subaspera: cauliculis est palmaribus, reflexis, striatis (flores non conspecti) siliquis plurimis, incurvis, articulatis, trium quatuorve unciarum, asperis, semen minutum subrufum continentibus, quam ex Creta Honorius Belli misit.

ERUCÆ maritimæ Italicæ siliqua hastæ cuspidi simili, figuram perfectam adposuimus, cujus tres diversæ una cum descriptione (inter quas una ex Lobelio desumpta, qui nomine Cakile Serapionis Erucae folio, napi flore exhibuit) in Lugdunensi historia proponuntur.

Eruca Monspeliaca siliqua quadrangula
echinata.

VII. *ERUCA* Monspeliaca siliqua quadrangula echinata. Hanc Monspeffuli anni 1579. ubi collegissemus, sic descripsimus, quemadmodum in

Phytopinace videre est: ex radice semipalmaris crassiuscula, leviter fibrata, albicante, caules ad exortum purpurascens, terni, quaternive, pedales, aliquando cubitales, rotundi, striati, subsperi, in ramos brachiati exurgunt: folia ad radicem humi sparsa, pauca, oblonga, angusta, sinuata, hirsutie aspera, bina ternave simul juncta, in caulibus, præsertim siliquis onustis, pene nulla, oblonga, leniter sinuata: flosculis est luteis quinquefoliis, quibus siliquæ succedunt quadrangulæ, in apicem acutum rigidumque desinentes, leves, oblongo pediculo insidentes, per maturitatem durissimæ: quarum quælibet latera quatuor obtinet, quæ ad formam alarum perceæ piscis elevata, in medio sinum ostendunt: his per longum dissectis, utrinque duæ capsulæ distinctæ conspiciuntur, in quarum qualibet, semen unicum rufum, cochleæ instar convolutum acuminatum & acre continetur. Iunio mense florentem & siliquas ferentem, legimus. Hanc videtur Herbarii Lugdunensis auctor, sub Sinapi echinato voluisse proponere, verum figura vitiosa & descriptio non sufficiens.

SINAPI parvum siliqua aspera: radice est oblonga crassiuscula & capillata, ad quam folia plura, *Eruce* sylvestris minoris forma, sed minoris forma, sed minora, in lacinius tenuissimas divisa, & acria: cauliculi plures, recurvi, leves, duarum triumve unciarum (rarissime cauliculus palmaris erigitur) in alas unciales brachiati: flores parvi, pallide lutei, quibus siliquæ multæ strictæ, unciales & asperæ, in latera divaricatæ, semen minutissimum continentes, succedunt: circa Monspelium provenit.

Resedæ affinis Phyteuma.

Eryfimo fimilis hirsuta alba,

DE RESEDA.

CAPVT VIII.

RESEDA linarię foliis: ex radice candida, longiuscula, caulis cubitalis rotundus, in ramos palmares divisus, foliis linarię strictissimis, oblongis, viridibus vestitus exurgit: rami singuli, in florum oblongam veluti spicam abeunt, quam flosculi parvi, muscosi, tenuibus capillamentis ornati, ut in Resedæ minore alba (quam Sesamoidem parvam Salamanticensem Clusius nominat) pallide flavescentes constituunt: quibus capitula vel vascula angulosa, bifida, exili semine pallido plena, succedunt. Hęc in solo arenoso convallium montium Pyrenæorum, à D. Bursero collecta.

RESEDAE affinem facimus eam quam Phyteuma Monspelienfium, Lobelius & Lugdunenses

vocant, describunt & depingunt: verum cum foliis nunc oblongis, nunc in aliquot laciniis divisis reperitur, una figura exprimere volumus.

DE ERYSIMO.

CAPVT IX.

ERYSIMO similis hirsuta: ex radice oblonga, alba, lignosa & fibrosa, caulis modo unus, modo plures cubitales, aliquando subrubentes, striati, hirsuti, aliquando in ramulos brachiatos, exurgunt: folia plura, ad radicem humi strata, aliquando pediculis carentia, sesquiunciam longa, aspera, hispida, subalbicantia, per ambitum crenata, rarius laciniata, & quę in caule minora sunt, eumque basi latiore cingunt: secundum ramulorum longitudinem, veluti in spica flosculi albi, quadrifolii, pedicellis, insident, qui in aliquas oblongas, strictas, semen minutum

nutum continentes, abeunt. Provenit locis fa-
xosis, ruderibus, muris, ut hic Basileæ ad mœnia,
ad arcem Mönchenstein, primoque vere floret:
Monspessuli quoque in ruderibus umbrosis, sed
per omnia minor: rarius in arenosis, ur apud nos
ad Wiefam fluvium, Patavii similiter collegi-
mus, & hanc D. Guilandinus Dryophanon Pli-
nij lib. 27. cap. 9. Drabam alteram & Thlaspi spe-
ciem: at D. Cortufus, Erysimum tertium nobis
nominabat: postmodum Barbaream muralem
Ioan. Bauhinus frater appellavit. Hujus descri-
ptionem & iconem, in Matthiolo emaculato,
exhibuimus.

PERSICARIA angustifolia; ex radice nigrican-
te, fibris oblongis capillata, caules plures
cubito altiores, rubentes, læves, geniculis
distincti exurgunt: quos folia, Persicariæ vulgari-
s foliis triplo, quadruplove angustiora, duas,
rarius tres, uncias longa, ambiunt, & in summo
in ramulos brachiantur, quibus spicæ oblongæ,
floribus pallide purpurascensibus ornatae, ut in
vulgari insident. In humidis circa Michel-
feldam, æstate florens, repe-
ritur.

Nasturtium hortense latifo-
lium.

Nasturtium hortense crispum angustifolium,

Nasturtium hort. crispum latifolium.

DE NASTURTIO,

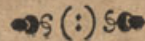
CAPVT XI.

NASTURTIVM hortense duplex est, plano & crispo folio: illud latifolium, cujus solum

figura adposita, & angustifolium vulgatius: hoc, quod crispum similiter duplex est.

I. NASTURTIVM hortense crispum: hoc, foliis exceptis, cum vulgari convenit: hujus enim folia crispa sunt: estque duplex, latifolium & angustifolium, quemadmodum binis figuris in Matthiolo exhibuimus (cum sæpius in hortulo nostro creverit) & hic repetere placuit.

II. NASTURTIVM pratense parvo flore: ex radice tenui, fibrosa, caulis cubitalis, viridis, varie incurvatus exurgit, foliis atrovirentibus, oblongis, Erucae sylvestris minoris, aut Sij forma, utrinque longis petiolis in lobos subrotundos, aliquando oblongos divisos, & per ora dentatis, cincti: in caulis summo, flosculi parvi albi, velut in umbella dispositi, quibus siliquæ parvæ semine minutissimo refertæ succedunt. Circa Montembelgardum locis humidioribus provenit. Susplicamur Matthiolum, quem Tabernæmontanus secutus est, sua figura Sifymbrii aquatici alterius, duas plantas miscuisse: ita ut florum umbella, huic jam descriptæ, folia vero, Nasturtio pratensi vulgato magno flore, conveniant.

NASTUR

Nasturtium aquaticum majus & amarum.

Nasturtium alpinum minus Resedæ foliis.

NASTURTIVM aquaticum majus & amarum, quod Thalius nomine Sifymbrii alterius specie secunda descripsit, & sæpe inter Nasturtium aquaticum supinum reperitur, à quo sapore amaro potissimum distinguitur, hic describere nolimus: at figuram adponere, cum nullus eam exhibuerit, voluimus.

III. NASTURTIVM sylvestre minus: ex radice tenui capillacea, cauliculi plures (& quantum ex sicca colligere licet reclinati) trium quatuorve unciarum emergunt: foliis Nasturtij vulgaris forma, sed minoribus, per terram sparsis & etiam cauliculos cingentibus: in quorum summo flosculi parvi albicantes, valvulæ exiguæ, ut in Iberide, vel Bursa pastoris minima. Hoc primo vere, ad alveos aquarum salugine imbutarum Franckenhusij Thuringiorū, copiosissime erumpit, unde D. Furerus cum aliis elegantissimis, I-

beridis pusillæ, seu Nasturtij sylvestris Franckenhusiani nomine, misit.

IV. NASTURTIVM alpinum minus Resedæ foliis: ex radice alba tenui & oblonga, cauliculi leves, tenues, recurvi, communiter indivisi, palmoque minores prodeunt: foliis longis pediculis, instar Resedæ vulgaris, præditis, in lobos tres, vel quatuor subrotundos, divisis: flores in cauliculorum summis albi, mediocris magnitudinis, quibus siliquæ strictissimæ, sesquiunciales succedunt. In Rhætorum alpibus Julio florens, reperitur. Verum ex Helvetiorum alpibus & Pyrenæis, longe minus habemus, ita ut tota planta absque radice uncias tres non superet.

V. NASTURTIOLUM alpinum capsula Nasturtij hortensis: radice est lignosa, parum fibrosa, cauliculis uncias duas non excedentibus: foliolis parvis, angustis, crassis, ungue brevioribus: flosculis

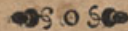

culis parvis albis, capsulis satis magnis, Nasturtio hortenſi ſimilibus. In Rhætia monte Nombre prope Balneum Worms, æſtare florens, Ioh. Bauhin. frater collegit.

VI. NASTURTIIUM alpinum Bellidis folio majus: Ex radice caulis cubitalis rotundus, lævis, ad exortum ſtatim diviſus, prodiſ: folia habet tenuiſſima, bellidis forma, uncias quatuor longa: quæ vero in caule ſunt, pediculis carent, & inſtar Thlaſpi vulgaris lato ſemine, leviter ſinuata, eum ambiunt: flores albi, in caulis ſummo, quaſi in ſpica uncias ſex longa, quibus ſiliquæ triunciales, anguſtæ, ſemine rufefcente, rotundo, plano, refertæ, ſuccedunt. Circa Fabariaſ Thermas, ad aquæ deſluxum, D. Burſerus legit.

VII. NASTURTIIUM alpinum foliis Barbareæ: Radice eſt parva, capillacea, albicante: caulicu-

lis pluribus tenuiſſimis, fragilibus, reflexis, non nihil villoſis, nonnunquam in alas diviſis, ſemipalmaribus, palmaribus & nonnullis cubitalibus: foliis ad radicem pluribus, parvis, tenuiſſimis, viridibus, foliorum Barbareæ modo, ſed minus frequenter ſinuatis, quæ in cauliculis rario- ra ſunt, & quædam minime ſinuata: floſculis eſt minimis albis: ſiliquis oblongiuſculis & ſtriſtiſſimis. Hoc Cardamine aut Eruçæ peculiariſ nomine, D. Burſerus ex Austria, ſed in finibus Bohemiæ collectum, tranſmiſit.

Thlaspi villosum capsulis hirsutis.

DE THLASPI.

CAPVT XII.

THLASPI vaccariæ folio, Bursæ pastoris siliquis: caule est cubitali, rotundo striato, lævi, viridi, ramoso, quem folia vaccariæ

similia, atrovirentia, glabra, pediculis carentia, cingunt: flores parvi, albi: siliquæ Bursæ pastoris forma, sed majores: Non longe Monspelio, in horto Dei dicto, D. Burserus collegit.

II. THLASPI vaccariæ incano folio minus: tota planta villosa, & incana est: ex radice crassifucula, rufescente, cauliculi semipalmares, etiam minores, recurvi & quasi repentes, villosi & incani prodeunt, foliis parvis incanis, vaccariæ similibus, pediculis carentibus & alternatim dispositis, vestiti: in quorum summitate flosculi plures, albi, quasi in subrotunda spica uniti, quibus thecæ parvæ succedunt. Hoc in agris Monspelienfibus repens, & in Provincia prope Massiliam, paulo majus & erectius reperitur.

III. THLASPI villosum capsulis hirsutis: ex radice tenui, oblonga, albicante, caulis pedalis unicus rotundus, villosus exit: ad cujus exortum folia aliquot humilstrata, longis pediculis donata, orbiculato cuspe, hirsuta: quæ vero in caule, longe breviora, pediculis carentia, latiore basi ipsum amplectuntur, quorum quædam leviter crenata sunt: flores albi quadrifolii: siliquæ magnæ, hirsutæ, compressæ, longo pediculo donatæ, superiore parte fissæ, utriculis duobus præditæ, in quibus semen rufescens, acri sapore præditum, continetur. Hoc anno 1577. in horto Patavino (postmodum Monspeffuli sponte natum) collegimus: cujus semine, in Italia pro vero Thlaspios semine, olim usos fuisse, ex D. Cortuso cognovimus: hoc in Phytopinace primum sub 19. Thlaspi, dein in Matthiolo, figura addita, exhibuimus.

es. o. 50

IV. THLAS-

Thlaspi Creticum flore albo.

IV. THLASPI Creticum flore albo: radice est oblonga, paucis fibris donata, cauliculis palmum superantibus, rotundis: foliis paucis, oblongis, angustis, lævibus, alternatim caulem vestientibus: in cauliculorum summo, flores candidi magni, quibus thecæ magnæ, apice medio donatæ succedunt. Hoc Thlaspi, Cappadocici fruticantis flore albo perennis nomine, D. Doldius Norinbergâ misit.

V. THLASPI saxatile rotundifolium: Ex radice alba, longa, fibris carente, sublignosa, cauliculi plures, tenues, pedales, reflexi, & fibris capillareis, deorsum missis, terræ affixi, prodeunt, foliis est parvis, subrotundis, tenuibus, inter quæ cauliculi palmares, nudi exurgunt, flores paucos pallidos sustinentes, quibus siliquæ parvæ, tenuissimo filamento donatæ, semen minutum concludentes, succedunt. In locis petrosis circa oppidum Lauffen M, Hagenbachius reperit.

Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo.

VI. THLASPI alpinum folio parvo crenato: vel Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo: à radice crassa, è rupium fissuris prodeunte, caules exurgunt tenues, palmares & sesquipalmares in ramulos brachiati: folia habet ad radicem plura, brevia, acuta, leviter crenata, longis pedicellis donata, in caule pauca & angustiores flosculi in summo albicantes, quibus folliculi copiosi, oblongis pedicellis insidentes, tenues, subrotundi, septo membranoso distincti, semen minutum flavum & acre continentis, succedunt. Provenit in monte Wasserfall, & in Helvetiorum ac Rætorum alpihus. Hujus in nostro Matthiolo & figuram & descriptionem, sub Thlaspi saxatili minori folio exhibuimus: & Thlaspi alpini majoris iconem addidimus: utramque & hic exhibemus.

VII. THLA-

Thlaspi alpinum majus capitulis rotundis.

Thlaspi montanum incanum luteum.

VII. *THLASPI* alpinum repens: ex radice oblonga, cauliculi plures, per terram repandi, trium quatuor vel quinque unciarum, foliis parvis subrotundis, inordinate dispositis, vestiti prodeunt, floribus copiosis magnis & albis ornati, quibus siliquæ, *Thlaspi bellidis* folio similes, succedunt: sapore est *Eruçæ*. *D. Burser.* ad *Thermas Fabarias Helvetiorum*, dein in *Austria* collectum, transmissit.

Variat ratione loci: illud enim foliis est leviter hirsutis, floribus communiter purpurascens, rarius albis: hoc vero foliis est glabris, floribus albis.

Et sic *Thlaspi montani incani lutei* serpillifolij majoris figura erat adponenda, cum minus recte sculptor, apud *Lobelium* nomine *Thlaspi supini lutei*, expresserit.

VIII. *THLASPI* biscutatum villosum flore calcari donato: caule est cubitali hirsutie aspero, summitate in alas brachiato: quem folia crassa, villosa, aspera, per marginem profundis incisuris crenata, quædam sinuata, uncias duas longa, semiunciam lata, usque ad summum, basi lata vestiunt: flores habet luteos, magnos, calcari ut in *linaria* donatos, quibus peltæ duæ rotundæ unitæ, semen continentis, & in apicem oblongum desinentes, succedunt. In saxosis *Gallie* provincie *Bormij* non longe ab *Insulis Stechadibus* provenit, unde *D. Burserus* attulit.

IX. *THLASPI* fruticosum leucoij folio latifolij: caulibus est pedalis, rotundis, lignosis, quos folia pallide virentia, *Leucoji* forma, sed breviora & angustiora, vestiunt: flores in summitate pallidi, magni, & vascula bifurcata. Circa *Massiliam* *D. Burserus* legit.

G

Idem,

Idem, sed minus & foliis angustioribus, ex Italia, Thlaspi perpetui nomine, habemus.

X. THLASPI Alexandrinum: planta est elegantissima, dodrantalis, ex cujus radice singulari, caules plures in ramulos brachiati, prodeunt, & ad divisiones singulas, folia subrotunda perfoliata instar, ramulos ambiunt: à ramulorum extremitatibus, ex pediculis dependent filiquæ plurimæ, fere circinatae, ut in Thlaspi tenuifolio Fuchsii, eoque ordine, sed majores. Nasturtii vulgaris fere magnitudine, in angulum oblongum cum cuspe desinentes, quæ in partes duas finduntur, & membranulam tenuem relinquunt. Hoc apud

Iohan. Bauhinum fratrem vidimus, quod à

Cortuso accepit, ut in Phytopinace
monuimus.

Bursa pastoris major loculo ob-
longo.

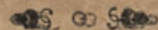

DE BURSA PASTORIS. -

CAPVT XIII.

I. BURSA pastoris major folio non sinuato: radice est longiuscula tenui, aliquando capillata: caule palmum superante, communiter uno (rarius pluribus) ramoso: foliis atrovi-
rentibus, ad radicem longis pediculis donatis, quæ circa caulem alas duas habent & basi complectuntur: floribus & thecis cum vulgari conuenit. Basileæ in arenosis: Italiæ sylvestribus, circa Monspelium (ubi tamen longe minor est) quoque notauimus.

II. BURSA pastoris major loculo oblongo: radice tenuis, fibrosa, inutilis & alba, cauliculum palmarem, hirsutie asperum ramosum, aliquando vix semipalmarem, sed alis carentem, emittit; ad cuius exortum, folia aliquot inter se viridia, humistrata, unguis magnitudine, ovali figura, ferrata, hirsutie aspera: quæ vero caulem ambiunt, pauca sunt & pediculis carent, flosculi in summo multi, parvi, congesti, albi, quibus oculi parvi oblongi, è petiolis oblique tendentibus succedunt: quibus semina duo, parua, fulua, acris saporis, includuntur, quæ loculo maturo aperto, & tantum altera parte foliacea relicta, decidunt. Apud nos locis siccioribus & campestribus, Martio floreus: & loculis onusta reperitur, ut in Phytopinace monuimus. Monspeffali, Thlaspi Veronicæ folio nominatur, & hanc videtur Doctiss. Columna, sub Draba minore murali discoide descripsisse.

III. Bur-

*Bursa pastoris alpina hirsuta.**Myagrum monospermon latifolium.*

III. *BURSA* pastoris alpina hirsuta: radice est unciali, foliolis copiosis pallide virentibus, in orbem humi stratis. mollibus, incanis, lenticulę magnitudine, leviter crenatis, aliquando integris: cauliculis aliquot tenuissimis, leviter hirsutis, pene nudis, tres quatuorve uncias longis: flosculis parvis, albis: oculis flavescens oblongis, multo quam in vulgari majoribus, semen minutum rufum continentibus: in alpibus Helvetiorum, ut monte Fracto & Spigel, reperitur.

55

DE MYAGRO.

CAPVT XIV.

I. *MYAGRUM* foetidum: ex radice caules cubitales, aliquando sesquicubitales, virides, crassi, rotundi & asperi exurgunt, quos folia pallide virentia, subaspera, levissime sinuata, quatuor vel quinque uncias longa, sesquiunciam lata, alternatim cingunt, qui in summo in alas breves dividuntur; quibus flores pallide lutei, longis petiolis donati, veluti umbellę insident, hisque utriculi orbiculati, minutum semen continent, succedunt. Hoc apud nos in arenosis ad pontem fluminis Wiesen reperitur, quod ad differentiam vulgaris, ab odore, foetidum appellare placuit.

II. MYAGRUM monospermon latifolium: caule est cubitali, aliquando altiore, rotundo, tortuoso, varie & inæqualiter brachiato: foliis vulgari viridioribus, latioribus, linea alba divis, obtusis, latiore basi caulem amplexantibus, iis quæ ad radicem sunt, Cichorii sativi modo laciniatis, reliquis aliquando sinuatis: floribus luteolis, parvis, quibus utriculi oblongi peræ similes, superne in duas extuberantias desinentes, quorum medio apex insidet, per maturitatem, uti & totus fructus, durus: in cuius utriculi medio, cavitas unica, semen unicum (unde nomen) rufum, oblongum continens. Sapore Myagro non respondet. Hoc in horto D. Felicis Plateri primum, dein in horto Illustrif. Ducis Wirtembergici, quod Montembelgardi frater coluit, (cui semen Bricourrues nomine missum fuit) legimus: ex Euganeis quoque accepimus, & Pseudoisatidem ab Alpino vocari intelleximus. In Phytopinace primum sub 5, dein in Matthiolo figura addita, descripsimus.

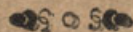
III. MYAGRUM monospermon minus: ex radice parva, tenui, capillata, albicante, caulis unus vel alter tenuis, pedalis prodit, foliis paucis tenuissimis, pallide virentibus vestitus: quorum ea, quæ ad radicem per terram sparguntur, parum sinuata sunt, pediculis oblongis donantur, & unciam lata sunt: at quæ in summo caulis, basi sua in alas abeunte, caulem amplexantur: in summo flosculi albi, conglobati: quibus utriculus parvus, semen continens, succedit. Monspessuli, non longe à monte Calcaris, D. Burserus collegit.

IV. MYAGRO similis siliqua rotunda: radix caulem cubitalem, hirsutum, fragilem, in ramos varios brachiatum, emittit: cui folia ad radicem hirsuta, aspera & succulenta, quæ masticata, cum visciditate levem acrimoniam exhibent, sex uncias longa, sesquiunciam lata: quæ vero caulem ambiunt minora, pediculis carentia & alata: flores pallidi, minuti, quasi in spica semipalmari dispositi, quibus semen parvum, rotundum rugosum, in apicem desinens, quodlibet pedicello oblongo insidens, primum viride, per maturitatem nigrum, medulla flava, oleaginosa

Myagro similis siliqua rotunda.

plenum, succedit. Annuæ est planta, ex semine deciduo renascens, Julio & Augusto florens. Ioan. Bauhino in horto Montembelgardiano nomine alicujus Myagri crevit. Monspelio prope Lunellam natum, Lepidij & à D. Doldio, Thlaspi nomine Norinberga, accepimus.

DE DRABA.

CAPVT XV.

I. DRABA tenuifolia velut spicata: radice est oblonga, tenui, albicante, caulibus pedalis, aliquando cubitum superantibus, fragilibus brevibus brachiatis: foliis paucis, tenuibus, pallide virentibus, nonnihil in ambitu dentatis, triuncialibus, unciam latis, basi lata caulem cingentibus, alatis, gustu fervente & acri proditis: floribus albis, parvis, in cauliculis palmaribus, quasi in spica natis, quibus singulis semen rotundum parvum, longo pedicello insidens, succedit. Hanc Bononiæ D. Agerius legit, & Drabam ferventem vernam nominari affirmavit.

II. DRABA flore cæruleo galeato: ex radice fibrosa albicante, Asclepiadi simili, gustus fervidioris aromatici, caulis unus (aliquando dico) cubitalis, lævis, striatus, in ramos brachiatus, exurgit: quem folia pauca vestiunt, quorum inferiora subrotunda, lævia, per marginem crenata, uncias duas longa, uncia minus lata: superiora verò angusta, acuminata & dentata, floribus est cæruleis galeatis, ut in Orchide, unciam longis, alternatim in caule dispositis. Lutetia D. Chelidonium, ex Gallia Narbonensi, D. Burserus, attulere.

DE COCHLEARIA.

CAPVT XVI.

I. COCHLEARIA minor erecta: Ex radice capillacea, cauliculus tenuis, lævis, palmo minor, prodit: foliola habet ad radicem pauca, exigua, oblongis capillaceis pedicellis donata, & quæ cauliculum alternatim ambiunt, lente minora sunt, exiguis pedicellis donata & instar Cochleariæ Britannicæ sinuata: in cauliculo summo, flosculi albi, quibus filiquæ parvæ, oblongæ, semen minutissimum nigrum continentes, succedunt. Hæc in Daniæ Insula Amagria, in aurumno à D. Olao Worm collecta, & Hassnia, Cochleariæ nomine transmissa fuit. Similem sed palmarem, cauliculo crassiore in duos ramulos diviso, ex eodem loco, D. Caspar. Bartolinus misit.

II. COCHLEARIA Danica repens: hæc uncium trium est, radice & foliis priori similibus, sed numerosioribus, inter quæ cauliculi semiunciales, minutulis flosculis albis ornati: Hæc eodem quo prior loco provenit, humi instar herbæ cancri serpit, omnino folijs, floribus, seminum loculis & gustu priori respondens, quem admodum D. Olaus Worm perscripsit, & D. Bartolinus, Cochleariæ marinæ parvulæ repentis nomine misit.

Brassica spinosa.

DE BRASSICA.

CAPVT XVII.

I. **N** APOBRASSICA. Radicem habet Napo, aut Carotæ pene similem, admodum fibrosam & villosam, ut barbata aut pilosa, propter multiplices & minutas fibras, dici possit: & licet frequenter fibram pollice crassiorem habeat, attamen semper prima radix tuberosior & longior, quæ Napum imitatur, conspicitur; ex hac caulis sesquicubitalis, lævis, rotundus, in ramos brachiatus exurgit: folia ad radicem, una cum pediculis oblongis, palmariæ Brassicæ sylvestris modo & subrotunda, & in profundas lacinias divisa; quæ vero in caule, oblonga sunt, angusta, sinuata, pediculis carentia: flores lutei, intensioris coloris, quam in vulgari, magni, qui in cauli palmum excedente, inordinate longis pediculis insident, quibus siliquæ angustæ, unciales

succedunt. In locis frigidioribus agri Norici, montanis potissimum & versus Bohemiam colitur, & ab incolis Dorssen vel Dorschen appellatur. Radix esui apta est, quare aliqui eam ut Brassicam floridam condiunt: pauperes minutim ut Rapas concidunt: sic per hyemem in cella in arena, vel ad cibum, vel ad semen sequentis anni, asservatur. Aliquando radix propter nimiam æstatis siccitatem & loci angustiam, lignosior evadit: quare post sationem, in area spatiosa plantanda est.

II. BRASSICA spinosa. Hujus solum binos ramulos habemus, quorum descriptionem subjungamus: caulis lignosus, crassus, in ramulos duos, alterum palmo majorem, alterum minorem, rotundum, lævem, striatum dividitur: circa quos folia biuncialia, & femiuncialia lata, per ambitum leviter sinuata, quibus & minora interjiciuntur: ramuli in spinas acutas, unciales & minores abeunt. Ramulum unum Patavii in horto Bembiano natum, à D. Camerario; alterum ex horto D. Alpini privato accepimus, cujus figuram etiam Matthiolo nostro addidimus.

III. BRASSICA sylvestris alpina: ex radice exigua, alba, caulis palmo altior, rotundus, lævis exurgit: foliis est tenuibus pallide virentibus, leviter sinuatis, circa radicem oblongis, plerisque uncialibus, in caule paucis, pediculo carentibus: in summo flores albi quasi in umbella dispositi, longiusculis pedicellis donati: siliquas non vidimus. Hanc in Austriæ montibus natam, Turritis alpini nomine, D. Burserus, misit.

DE ACETOSA.

CAPVT XVIII.

I. **A** CETOSA America foliis longissimis pediculis donatis: ex radice caules plures, rotundi, striati, læves, cubitales, in terram reclinati, prodeunt, qui mox in plures ramos oblongos brachiantur: folia habet pallida & veluti nitroso pulvere obsita, angulosa, non tamen ut in vulgari bifurcata, aut alata, sed potius Atriplicis forma biuncialia, & pediculis triuncialibus donata, mollia, carnosa, sapore acido, ex quorum sinibus alæ surgunt, foliis minoribus, sed eadem forma: in quorum, ut & caulis summo, flores exigui, muscoli, veluti in spica dispositi, emicant: quibus fructus foliacei (ex tenuibus rufescentibus membranis, elegantissimis venulis, veluti in Frilla-

Acetosa Cretica semine aculeato.

tillaria, per eas discurrentibus, compositi) ut in aliis, sed quadruplo, quam in vulgari majores, ex parvis pedicellis dependentes, succedunt: quibus semina triangularia oblonga, rufescentia & splendens inclusa continentur. Hanc aliquot annis in horto aluimus.

II. ACETOSA rotundifolia alpina: planta palmarum minor, ex cujus radice, folia quina, sicut violæ luteæ alpinæ modo rotunda, unguem lata, pediculis tres, etiam quatuor, uncias longis & tenuibus donata, prodeunt, & inter hæc, cauliculus lævis & nudus sexuncialis, exurgit: in cujus summo flosculi muscosi parvi, veluti in spica unciali, cui foliolum simili forma subijcitur. Hæc in muris Nosodochii, quod in monte majore Bernhaldi Helvetiorum est, provenit, unde D. Eleisserus attulit.

III. ACETOSA scutata repens: radice est rufescentibus, cauliculis nodosis, tenellis, per terram repentibus, uncias quatuor longis: foliis unguem latis, sed longis pediculis cauliculos æquantibus, donatis, formam scuti, vel potius Aronis folium referentibus, in medio tamen utrinque sinum obtinentibus & in apicem desinentibus. In horto Paravino nata.

IV. ACETOSA Cretica semine aculeato: radice est parva, rufescente, fibrosa, in summa tellure hærente: cauliculis quandoque pluribus palmam superantibus, humi reclinatis, quandoque uno, sed in ramulos brachiato: foliis parvis, oblongis, pediculo donatis, auriculis carentibus: flosculis multis, exiguis, muscosis, circa ramulos semipalmares in modum spicæ alternatim dispositis; quibus semen succedit, tenuibus membranis aculeatis inclusum, cui pediculus oblongus, incurvus, tenuis, ut in Caltha additur. Junio floruit & semen maturuit, anno 1594, in Illustr. Ducis Wirtebergici horto, qui Montembelgardis colebatur, semine Florentia à Casabona misso: Hanc in Phytopinace & Matthiolo, figura addita, Acetosæ Creticæ nomine, proposuimus.

V. ACETOSA lanceolata angustifolia repens: hæc cauliculis est pedibus, rotundis, striatis, per terram sparsis, foliis ternis, quaternisve, alternatim in caule dispositis, uncias quatuor à se invicem distitis, angustissimis, crispatis, uncias quatuor longis, lanceam referentibus, cum ex-

pediculo in alas duas utrinque bifurcatas abeant, sensimque angustiora reddantur: floribus est minutulis, rubentibus, spicæ oblongæ adhærentibus. Hæc in arenosis circa Norinbergam reperitur, unde D. Doldius anno 1604, misit.

*Lapathum maritimum foetidum.**Centaureum alpinum luteum.*

DE LAPATHO.

CAPVT XIX.

LAPATHUM maritimum foetidum: radice est & caule atrorubente, pedali, incurvo, quem folia atrorubentia, subrotunda, longis pediculis donata, & uncialia interdum sinuata, communiter alata, ambiunt: ex quorum sinu ramuli exurgunt, similibus foliis cincti, quorum superiora leviter per ambitum dentata sunt: in caulis summo flosculi quadrifolii, muscosi, quasi in spica dispositi: quibus utriculi foliacei, subrotundi, satis magni, semen continentes, succedunt. Hæc dum viret, gravis odoris est, & in maritimis non longe Monspelio provenit.

DE CENTAURIO MAIORE.

CAPVT XX.

CENTAURIUM alpinum luteum: radicem habet rectam, profunde descendentem, crassam, parumque fibrosam, substringentem & Centaurii majoris sapore fere præditam. Caulis est sesquicubitalis, etiam bicubitalis, rotundus, striatus, in alas brachiatus: foliis ludit, quæ enim ad radicem palmaria, & sesquipalmaria, uncias quatuor lata, inæqualiter laciniata & crenata, glabra, pallide virentia, nervo albo folium percurrente: at quæ in caule sunt, planta florescente; quædam cubitum superant, quædam palmaria sunt, & in partes decem, duodecim, pauciores, pluresve, uncias quatuor longas, semunciam latas, per marginem leviter dentatas, ita secantur, ut folia peculiariter esse videantur. Flores

res lutei, Centaurio majori similes, ramulis insident: ex calice enim squamoso, florum stamina plura prodeunt: ex capitulo ante meridiem liquor pellucidus, & Mannæ instar dulcis, in guttis seu stillis sponte exudat, & capitulum compressum & suctum, altero tamen die hunc humorem emittit. Floribus semina Centaurij similia, aliquanto tamen minora, succedunt. In monte Baldo provenit: plantam & semina, D. Doldius Norinberga quoque misit.

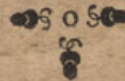
Beta Cretica semine aculeato.

DE BETA.

CAPVT XXI.

BETA Cretica semine aculeato: ex radice tereti, brevi, parum fibrosa, caules plures cubitales, per terram sparsi, rotundi, striati, ad radicem levi hirsutiae canescentes, in ramulos effusi, exurgunt: folia habet pauca, Betae nigrae similia, sed minora, longis pediculis donata: flores parvi, ex flavo virescentes: fructus statim ad radicem multi conspiciuntur, & hinc inde per caulem, ad quodlibet fere folium asperi, extuberantiis donati, in aculeos tres, in latera reflexos abeunt: in cujus cavitate, granum unum continetur, forma seminis Adonidis subrotundum, in apicem abiens, duplici membrana rufa tectum, interiore, proxime medullam albam farinaceam cingente. Hanc primum in horto D. Zvingeri, Iulij mensis principio florentem & Augusti fine semine praegnantem, eamque aridam legimus, & nunc à multis annis in hortulo nostro, colimus: cujus descriptionem in Phytopinace primum, dein in Matthiolo, figura addita, exhibuimus.

H

CAPUT

Atriplex sylvestris lappulas habens.

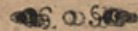
CAPVT XXII.

ATRIPLEX sylvestris fructu compresso roseo vel stellato: à radice caulis exurgit pedalis, rotundus, incurvus, lævis & albus, qui statim in aliquot ramos inæquales, & hic in alios minores, dividitur; folia habet alba, quasi polline aspersa, unguem lata, sinuata vel angulosa, ut in Atriplice sylvestri, quæ Pes aserinus dicitur, pediculis carentia: his fere singulis, fructus foliaceus, pallidus, compressus appo-

nitur, cuius formam elegantem vix exprimere licet: is enim in medio leviter extuberat, quatuor aliis extuberantiis, in circumferentia adpositis; quas tamen sinus leves intercedunt, ea plane forma, qua rosæ depressæ, in quorundam nobilium insigniis pingi consuevere: in singulis quatuor extuberantiis, semen compressum, mediocris magnitudinis continetur. Si fructus huius rudimentum exprimerent, ad Atriplicem sylvestrem bacciferam Clusij referri posset: Hanc Monspeuli circa mœnia collegimus.

II. ATRIPLEX sylvestris lappulas habens: ex radice parva fibrosa, cauliculi palmares, striati, emittuntur, quos folia atroviuentia, parva angulosa, alternatim disposita, brevibus pediculis donata, cingunt: ad quorum exortum lappula duæ, Coriandri seminis magnitudine, adhaerent, semen nigrum, parvum, compressum continent. Hanc Atriplicis syl. insipidæ parvæ erectæ nomine, D. Doldius misit; at in monte Ventoso Galliae Narborensis, altius, excrescit. Hanc in Phytopinace sub octava descripsimus, etiam in Matthiolo, ubi figura à sculptore non satis recte expressa addita, quare aliam in nostro Theatro, si Deus volet, & etiamnum, proponimus.

III. ATRIPLEX maritima angustifolia: caule est subcano, lignoso, cubitali, ramoso, in spicas alias breviores, alias longiores, pallide flavescens, & maculis nigris punctatas abeuntibus; foliis inferioribus uncias duas, absque pediculis longis, angustis, crenatis, nigricantibus, superioribus, angustioribus, & plerisque crenis carentibus: plura non licet, cum solum ramum siccum Ruppellæ collectum, D. Rumbaum attulerit.

DE HALIMO.
CAPVT XXIII.

HALIMUS minor: ex radice tenui, capillata, caulis cinericeus, palmum superans, varie incurvatus exurgit, qui paulo supra radicem, in ramulos plures tenues, uncias tres longos, abit: foliis paucis cinericeis, & oblongo rotundis: sed in ramulis angustioribus nonnullis instar Atriplicis, utrinque una lacinia divisus: flosculi plures, parvi, herbacei, muscosi, intus luteoli, longis pedicellis, per ramulorum summities sparguntur: quibus vascula quadruplicia, semen parvum, griseum, reniforme, continentia, succedunt. Hic infra Northusam in der gülden *W*ald prowenit, ut ex literis D. Fureri colligere est, qui plantam nomine Halimi aurei arvi anno 1617. transmisit.

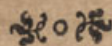
Cynocrambe Dioscoridis.

DE CYNOCRAMBE.

CAPVT XXIV.

CYNOCRAMBE Dioscoridis: ex radice oblonga, tenui, fibrosa, viticuli plures, palmares, quandoque longiores, rotundi, striati, læves & succulenti, virides, aliquando parum rubescentes, reclinati, geniculis plurimis distincti, prodeunt: ex quorum singulis emergunt primum foliola duo, Alsinæ forma subrotunda, mox alternatim ex una parte eodemq; loco folium sextuplo majus, oblongo pediculo donatum, oxalidis rotundæ folio oblongius, quadam veluti aspergine obsitum, succedit: tandem ad idem geniculum, alia decuplo minora, bina, terna, etiam sena notantur: juxta quæ ab ima radice, ad viticulorum summa internodia, flosculi, bini, terni, quaterni, muscosi, ex herbaceo albidis, plurimis filamentis donati: quibus succedunt fructus totidem, geniculis inter folia hærentes, Mercurialis forma, sed minoris, rotundi, duriusculi, primum virides, postea ex nigro cinerei, medulla alba referti. Herba gustu est insipido & aquoso. Monspessuli locis umbrosis legimus: mox cynocrambe nomine & plantam & semen, à D. Cortuso accepimus, quæ copiose nobis prowenit. Hanc videtur doctiss. Columna in suo Phytobasano, Alsinæ nomine expressisse, quam in Matthiolo descripsimus, & figuram adposuimus.

Lactuca folio oblongo acuto.

DE LACTUCA.

CAPVT XXV.

I. Lactuca folio oblongo acuto: hæc radice, caule, floribus, aliis lactucis similis est, & solum foliis differt, quæ leviter sinuata sunt, palmum longa, uncias duas lata, in acumen fastigiata, & nervo per folium excurrente elevato. Huic, Lactuca Gallica, apud Durantem, valde similis est, quam à Ioan. Bauhino fratre accepimus, & in horto Montembelgardiano postmodum legimus.

II. LACTUCA Italica laciniata: hujus folium tenuissimum est, pallide virens, in plures partes semipalmares & laciniatas divisum: per reliqua vulgari Lactucæ similis, quæ esu tenerissima: ex semine Italico in horto copiose crevit.

Sonchus asper laciniatus Creticus.

DE SONCHO.

CAPVT XXVI.

I. SONCHUS asper laciniatus Creticus: ex radice, cauli scubitalis, inæqualis, striatus, asper, cavus & ramosus exurgit: foliis ad radicem palmaribus & sesquipalmaribus, primis quidem vix laciniatis, aliis vero in plures & magnas lacinias divisis, & in circumferentia nonnihil asperis: floribus est luteis, magnis, quorum singuli singulis oblongis pediculis insident, qui aliorum more in pappum in quo semen latitat, abeunt. Hic ex semine ex Creta accepto in horto crevit.

II. SONCHUS asper, subrotundo folio: ex radice exili, longiuscula, cauliculus rotundus, palmaris, aliquando sesquipalmaris, parte inferiore brevissimis aculeis exasperatus, exurgit: circa quæ folia pauca,

pauca, subrotunda, sesquiuncialia, quorum quædam sinuata, omnia tamen per marginem, ut & nervus per folii medium excurrens, levissimis aculeis exasperantur: in cauliculi summo duo tresve pediculi, quorum singuli unum florem Hieracio similem, parvum, luteum, qui in pappum abit, sustinent. Monspelii sponte nascitur, & Sonchus aspera vulgi flore Hieracii, nominatur.

Est hujus & minor species, capillari radice à qua pedicelli bini, quatuor vel sex uncias longi, aliquot vero vix unciales, unicum florem parvum luteolum sustinentes, exurgunt: flori, semen minutum nigrum, pappo adhærens, succedit: circa radicem folia sena, septena, parva, obtusa, per latera dentata. Ibidem reperitur.

III. SONCHUS lævis in plurimas tenuissimas lacinias divisus: caule est viridi, lævi, striato & pedali, in summo in alas brachiato: foliis in plures angustas lacinias divisis, ad caulis divisionem majoribus: floribus luteis mediocribus & in pappum abeuntibus, Monspeffuli ad muros, ut & Florentiæ, apud quos in acetaria venit, provenit.

IV. SONCHUS angustifolius maritimus: radice est palmari: tenui, fibris carente, foliis ad radicem pluribus, atrovirentibus, uncias quatuor, quandoque sex longis, rarius unciam latis, per margines spinulis exasperatis, & reliquorum Sonchorum instar lac fundentibus, inter quæ caulis unicus, palmaris & sesquipalmaris, tenuis, lævis, duobus tribusve foliolis sua basi eum cingentibus, cujus summo flos unus, (rarius duo) satis magnus & luteus infidet, & tandem in pappum abit. In litore Veneto ad Lio primum, dein circa Monspegium, æstatis initio collegimus.

V. SONCHUS montanus lævis laciniatus minor: ex radice crassiuscula caulis in principio crassus & lignosus, rotundus, lævis, statim in alas brachiatas, ad cubitalem altitudinem accedens, exurgit: foliis est sesquiuncialibus, in paucas lacinias, late distantes & acuminatas divisis: flores in caulis summo, veluti in spica alternatim dispositi, parvi, & palliduli. In montibus Euganeis frequens est.

VI. SONCHUS villosus luteus minor: ex radice rufa longiuscula, fibris carente, cauliculi bini, terni, rotundi, nonnihil villosi, palmum superantes, & in summo in ramulos binos, ternosve

Sonchus montanus lævis laciniatus minor.

divisi, prodeunt: folia pauca ad radicem, uncias quatuor longa, sed angustissima, laciniis late à se distantibus & lævibus, divisa, quæ circa caulem strictissima & uncialia: flores in summis ramulis intense aurei, ex parvis capitulis, suavi tomento villosis prodeuntes, in pappum abeunt. Tota planta leviter tomentosa est, & à quibusdam

Hieracium tomentosum dicitur. Monspeffuli in luco Gramuntio provenit.

o (o)

Cichorium spinosum Creticum.

DE CICHORIO.

CAPVT XXVII.

CICHORIUM spinosum Creticum: ex radice oblonga, mediocriter crassa, fibris paucis donata, denso cortice albicante tecta, caulis durus, lignosus, mox in ramos multos palmares, virides, striatos, late diffusos brachiatur, qui omnes in oblongas, communiter bifurcatas, aliquando trifurcatas quasi spinas, seu cornua finiunt: folia circa radicem plura per terram sparguntur, quæ oblonga, angusta, acuminata & Cichorii vulgaris modo in ambitu circumrosa, vel in plures laciniâs superficiarias & subrotundas divisa, quæ in cauliculis angustiora, nec circumrosa: amara sunt, non lactescunt & cito pereunt, etiam reliquis plantæ partibus eleganter virentibus. Flores, in ramorum maxime

alis, ex calicibus imbricatis prodeunt, forma vulgaris similibus, sed longe minoribus, cærulei coloris, ex quinque foliis summa parte leviter incisus, compositi, in quorum medio stamina aliquot flava continentur: his semen vulgari simile, parique thecæ inclusum, succedit. Julio & Augusto floret. Hoc primum Chondrillæ spinosæ, dein Cichorii spinosi nomine & plantam & semen D. Dold. misit: ex quo in horto D. Zvingeri crevit: postmodum ex Creta ab Honor. Belli Cichorii spinosi appellationes, qui monuit, vulgo *σαμνασάρτι*, hoc est, hydriam spinam dici, quo Cretenses in Cichorii defectu utantur. Hujus primum in Phytopinace anno 1596. meminimus, dein in Matthiolo iconem cum descriptione anno 1598. exhibuimus: postmodum Chondrillæ peregrinæ nomine Clusius, & apud eundem sub Cichorio spinoso Cretico Belli, Pona ann. 1601. proposuere.

DE DENTE LEONIS.

CAPVT XXVIII.

I. DENS Leonis latifolius caulescens: caule cubitali, hirsuto, rotundo, striato, & cavo; quem folia basi alata, in laciniâs aliquot divisa, subrotunda, uncias sex longa, sequiunciam lata, marginibus nonnihil pilosis, cingunt, quæque in caulis summo tantum leviter sinuata, proxime caulem vestiunt: flos magnitudine fere & colore, sed pallidiore, ut in Dente Leonis vulgari. Plantam hanc absque radice ex horto nobiliss. Nicolai à D. Loretio accepimus.

II. DENS Leonis tenuissimo folio: ex radice crassa, rufa & fibrosa, folia aliquot tenuissima, virore splendentia, palmaria, uncias duas lata, primum profunde laciniata, dein quælibet laciniâ, ut plurimum utrinque duplici, vel triplici levi laciniâ (vel potius apice) subdivisa prodeunt, ut & pediculi tenuissimi, nudi, duabus unciis foliis longiores, florem parvum sustinentes. In Austria prope montem Dratzenstein D. Burserus reperit.

III. DENS Leonis minor foliis radiatis: ad radicem parvam nigricantem, folia plura per terram sparsa, uncias tres longa, semunciam lata, in plures laciniâs profundas divisa, quibus hoc peculiare, quod quodlibet folium in summo in tres profundas laciniâs dividatur, & harum quælibet

bet apices plures, quasi radios obtineat: foliorum pediculi levissimis pilis pubescunt, cauliculi plures, læves & nudi, quorum unus palmo minor erigitur, reliqui breviores reclinati, singuli florem unicum, parvum, luteum, in pappum abeuntem, sustinent. D. Neudorfferus communicavit.

IV. DENS LEONIS minor aspero folio: ad radicem parvam albicantem, folia plura subrotunda, duas tresve uncias longa, unam lata, laciniata & per ambitum levissimis spinulis, ut in Soncho, exasperata: cauliculus duarum unciarum, florem satis magnum, pallide luteum sustinet. Monspeffuli provenit.

Hieracium dentis leonis folio hirsutie asperum minus.

DE HIERACIO.

CAPVT XXIX.

HIERACIUM dentis leonis folio hirsutie asperum minus: radice est parva, oblonga, ad cauliculorum & foliorum exortum rufescente, folia ad radicem pilosa, aspera, angusta, uncias duas longa, in laciniis divisa, inter quæ cauliculi nudi, asperi, modo unus, modo bini, ternive, palmam non excedentes exurgunt, florem unicum, aureum in pappum abeuntem, sustinentes. Monspeffuli provenit.

Idem, sed longe asperius, foliisque latioribus, ex Hispania D. Albinus attulit.

II. HIERACIUM minus glabrum: ex radice albicante, oblonga, tenui, cauliculi palmares, rarius pedales, tenues, læves, virentes, in alas divisi, exurgunt; folia habet pauca, ex virore splendentia, oblonga, angusta, raris laciniis prædita: quorum quædam basi latiore & alata, cauliculum amplexantur: floribus est minoribus, quam in ulla specie, aureis, quorum singuli singulis pedicellis, unciam superantibus, insident, & aliorum more in pappos abeunt. Apud nos circa autumnum florens, in agris reperitur.

III. HIERACIUM dentis leonis folio obtuso minus: ad radicem parvam folia sena, septenave terræ incumbunt, quæ crassa & aspera, uncias duas longa, unciam semis lata, obtusa, nec profunde laciniata: inter quæ caulis lævis, nudus & cavus exurgit, qui florem unum pallide luteum & magnum sustinet. Provenit in pratibus extra minorem Basileam.

IV. HIERACIUM dentis leonis folio floribus parvis: ex radice parva, lignosa, fibrosa, capillacea & albicante, caulis pedalis, rotundus, aliquantum hirsutus exurgit, quem ad radicem folia pauca, subaspera, corrosa, acuminata, uncias tres longa, semunciam lata, cingunt: in caule ad ejus medietatem pauca, solum dentata, eumque basi sua complectentia: ejus summo strobili plures, lutei, pedicellis brevissimis insident. Hoc in Gallia Narbonensi circa Massiliam reperitur.

V. HIERACIUM dentis leonis folio bulbosum:

bosum: radix ex aliquot oblongis quasi Asphodeli bulbis composita, de se mittit caulem cubito altiorem, nudum, levē, striatum, circa medium in ramos pedales (unum vel alterum) divisum, quorum quilibet florem parvum, subflavum, sustinet: folia ad radicē per terram sparsa denti leonis similiter sinuata & corrosa, inferne molli lanugine pubescentia, superne subaspera, unciam lata, tres longa, Monspelio D. Saltmannus attulit.

VI. **HIERACIUM** tomentosum Hispanicū: tota planta mollis est, incava, tomētofa; radicem habens cortice rufescente tectum, caulem palmarē, rotundum, incanum: folia ad radicem oblongis pediculis donata; unciās tres quatuorve longa, semunciam lata, mollia, crassiuscula, ad formam foliorum dentis leonis vulgaris sinuata, quæ in caule angustiora, minusq; profunde sinuata: cauliculi summo, flores bini, terni, lutei, brevissimis pedicellis insident, quorū singuli ex eleganti calice hirsuto in plures apices divisō, emicant. In aridis & saxosis Aragoniæ, D. Albinus observavit.

VII. **HIERACIUM** maximum asperum Chondrillæ folio: caule est sesquicubitali, crasso, rotundo, inæquali, striato & aspero: in summo in ramos semipalmes brachiato: quorum singuli singulos flores luteos sustinent: folia habet pauca, alternatim caule ambientia, Chondrillæ modo in laciniās divisa, unciās tres longa & hirsutie aspera, Monspeffuli in asperis, quæ loca cariges vocant, provenit.

VIII. **HIERACIUM** alpinum angustissimo oblongoque folio: ad radicem duriusculam rufescentem, folia plura graminea, palmo longiora, glabra, atrovirentia, observantur: inter quæ caulis cubitalis, lævis, rotundus, striatus, paucis foliis cinctus & circa medium in plures ramulos divisus, exurgit: ramulis singulis flos unicus, parvus, luteus insidet, cui semen parvum succedit, quod cum suo pappo à vento excutitur. In monte Baldo reperitur.

IX. **HIERACIUM** alpinū pumilum Chondrillæ folio: tota planta palmaris est, ex cuius radice alba, cortice nigricante tecta, folia aliquot prodeunt lævia, pallide virentia, unciās quatuor longa, pediculis longis donata, vix laciniata: inter quæ cauliculus exurgit rotundus, foliis Chondrillæ modo divisus cinctus, qui in summo in duos, tresve

ramulos unciales dividitur, quorum singuli florē unum luteum satis magnum sustinent. Crescit in Sneberg Austriæ, ubi D. Burferus legit, & anno 1616. Hieracii aphacoidis nomine, transmissit.

X. **HIERACIUM** intubaceum flore luteo. Hoc foliis est Intubi, caulem proxime ambientibus, aliis integris, aliis in sinus profundos laciniatis, longitudine unciās quatuor, latitudine sesquiunciam superantibus, atrovirentibus & lævibus: caulem habet tenuem, pedalem, ramulū, reclinatum & lævem: cauliculo pene palmari nudo, flos unicus, luteus, mediæ magnitudinis insidet, cui semen parvum pappo inclusum succedit. Hoc (ut & subsequens) Hieracii Aphacoidis nomine à D. Doldio, dein ex Italia, Sonchi Hieracitidis nomine accepimus.

XI. **HIERACIUM** Intubaceum flore magno albedo: hoc foliis est priore longioribus, latioribus: magisque laciniatis: flore etiam majore, albedo, medio luteo, foris subrubente.

XII. **HIERACIUM** proliferum falcatum: radicem habet albicantem, oblongā, tenuem, capillatam: folia atrovirentia, dentata, aspera, unciās duas longa, semunciam: cauliculos læves, rotundos, parum foliatis, palmes: capitulum parvum, ex plurimis styliis gracilibus, per maturitatem recurvis, & asperis, compositum, inter quæ flos luteus, medio fuscus: at sub floribus capitulo, communiter utrinque ramulus unus, rarius duo, lævis, nudus, unciās quatuor, quandoque superans, exurgit, quibus utrinque foliolū angustissimum subjicitur, & horum summo similiter flos insidet, & sæpe sub hoc quoque flore, pedicellus flosculum sustinens, emergit.

Hoc minus etiam reperitur, ita ut tota planta, palmum non excedat. Monspeffuli in luo Gramuntio reperitur, & quod minus est, Hieracium medio luteum vocant.

XIII. **HIERACIUM** minimum falcatum: plantula est unciās sex non excedens, radice longiuscula, tenuissima, rufescente, ex qua cauliculi aliquot capilli crassitie, in ramulos divisus, inter folia laciniata, lævia, unciās duas longa, at angusta, exurgunt: flores singuli exigui, luteoli, pedicellis singulis insident, qui instar prioris in stylos minutissimos recurvos & pungentes, absumentur. In arenoso litore maris non longe Monspelio invenimus.

XIV. **HIE-**

XIV. *HIERACIUM montanum rapifolium*: ex radice rufefcente, oblonga, parum capillata, folia pauca, ad Rapæ vulgaris modum, in laciniis subrotundas, per margines sinuatas, & ad tactum asperas, divisa, pediculis oblongis rubentibus & asperis donata, prodeunt: inter quæ caulibus cubito altior, cavus, striatus, rufescens, uno alterove brevi folio cinctus, exurgit, qui superne in ramulos plures dividitur, quorum singulis, flos communiter unus, rarius duo, pediculis tamen distinctis insidet, luteus, mediæ magnitudinis, qui tandem in pappum abit. In monte Wasserfall provenit.

XV. *HIERACIUM montanum foliis dentatis flore magno*: hoc foliis est atrovirentibus, lanugine carentibus, ad radicem maxime dispositis, uncias quinque longis, unam latis, per circumferentiam & dentatis, & levissima lanugine pubescentibus: inter quæ caulibus pene nudus, pedalis, cavus, hirsutitie asper, exurgit, qui florem unum eumque magnum, saturateliteum, elegantiquasi calici inclusum, sustinet. Hoc in Helvetiorum montibus, Gotthardo, & circa Thermas Fabarias, crescit.

XVI. *HIERACIUM ramosum magno flore*: hoc caule est bicubitali, rotundo, subaspero, in ramos diviso, quibus singulis, flos magnus, aureus, dentis leonis forma insidet: folia habet pallide virentia, nonnihil aspera, sinuata, & per margines exiguis pilis donata, longitudine palmum superantia, tres uncias lata, per quorum longitudi-

nem, costa insignis excurrit, à qua per transversum venæ feruntur. In montibus Bellunen-sibus reperitur.

XVII. *HIERACIUM alpinum non laciniatum flore fusco*: caule est sesquipalmari, hirsuto, parte superiore aphylo: foliis ad radicem hirsutis, obscure virentibus, acuminatis, duas tresve uncias longis, unciam latis: floribus aliquot parvis, fuscis, in pappum (cui semen parvum oblongum & nigrum includitur) abeuntibus, & caulibus summo insidentibus: quod in Rhæticiis montibus provenit.

XVIII. *HIERACIUM hortense non laciniatum floribus atropurpureis*: caule est bicubitali, hirsutie aspero, & pene aphylo: foliis ad radicem paucis, palmaribus, uncias tres latis, obscure virentibus, leviter hirsutis, & per marginem levi lanugine pubescentibus, floribus atropurpureis, in medio subflavis & mellei odoris: quod à quibusdam Pilosellæ majoris nomine (siquidem cum Auricula muris majore Tragi, multum affinitatis habeat) in hortis colitur: & à priore cultura solum differre videtur.

Hieracium pumilum saxatile asperum, radice præmorfa.

XIX. *HIERACIUM pumilum saxatile asperum* radice præmorfa: ad radicem crassiusculam nigricantem, in fibras oblongas, præmorfas abeuntem, folia plura, villosa, acuta, longis pediculis donata, uncias tres, quatuorve longa, semiunciam lata, in circuitu rarioribus dentibus donata: inter quæ cauliculus palmo minor, hispidus, tenuis & rotundus, uno alterove foliolo vestitus exurgit, florem subluteum sustinens, cui semen parvum, nigricans, pappo immersum, succedit. In alpibus provenit.

Variat: nam & altera est species, foliis subrotundis, duas tresve uncias, absque pediculis biuncialibus, longis, sesquiunciam latis, per marginem crenatis: cauliculo longiore, tres quatuorve flores sustinente, & hoc *Hieracium saxatile asperum* radice præmorfa, folio subrotundo dici potest.

Est & tertia species, radice crassa, caulibus in plures ramulos divisis: quod in saxosis prope Clusam Solodurensum nascitur.

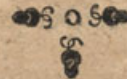
Priori plane simile *Hieracii parvuli* quarti nomine doctiss. Columna p. 2. proposuit, solum in eo differens, quod nostrum hirsutum sit, suum vero glabrum asserit.

XX. *HIERACIUM montanum lanuginosum laciniatum* parvo flore: ex radice oblonga, atrovirente, folia plura, pediculis uncias tres longis, donata, crassa, profunde laciniata, acuminata, molli lanugine pubescentia, superne atrovirentia, & quasi maculata, alia sesquiunciam lata, alia sesquiunciam lata, alia angustiora, inter quæ cauliculus palmaris, tenuis, mollis exurgit, cujus summo, flores aliquot lutei, parvi, & quidem singuli singulis pedicellis insident. Apud Monspelienfes, in horto Dei crescit.

XXI. *HIERACIUM capillaceo folio*: radice est Scorzonerae simili crassa, oblonga, tunica fusca & rugosa vestita, ex qua cauliculi bini, palmares, læves, singuli florem unicum, pallide luteum, mediæ magnitudinis, sustinentes exurgunt: folia ad radicem plurima, pili instar tenuia, duas, rarius tres, uncias longa, rigidiuscula, atrovirentia, rarius cauliculorum partem cingentia.

Monspelio D. Saltzmannus attulit.

An forte Scorzonerae species?

XXII. *HIE-*

Hieracium murorum angustifolium non sinuatum.

XXII. *HIERACIUM murorum angustifolium non sinuatum*: ex radice crassa, rufescente, caulis sesquicubitalis, pene nudus, rotundus & asper exurgit, in cuius summo quasi in umbella, flores plures, parvi, lutei, resident, folia ad radicem subnigra, mollia, uncias sex longa, vix semunciam lata, in caulis parte inferiore pauciora, breviora, angustiora, longe à se invicem distantia & inordinate disposita: in muris nostris reperitur: quod circa Patavium, longe minus observavimus.

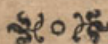
XXIII. *HIERACIUM* profunde sinuatum pubescens: radice est nigricante, lignosa, fibrosa, caule bicubitali, rotundo, fistuloso, levi lanugine, ut & tota planta, pubescente, in ramos brachiatos: foliis ad radicem oblongis, acutis, profunde sinuatis, etiam laciniatis, oblongis pediculis donatis, per caulem paucis, similiter acute laciniatis: flo-

res singulis pediculis, aurei, in pappum abeuntes, insident: In pratis Michelfeldensibus sicioribus, ad dumeta etiam in dumetis, provenit.

XXIV. *HIERACIUM* fruticosum latifolium glabrum: ex radice fibrosa, nigricante, caules bicubitales, rotundi (levissimis pilis hinc inde aspersis) exurgunt, qui in summo in ramulos breves brachiantur, quibus flores pallide lutei, ut in *Hieracio Sabaudo* sive fruticoso insident: hos folia ambiunt alternatim disposita, tenuia, atrovi-
rentia, acuminata, uncias quatuor vel quinque longa, sesquiunciam lata, per marginem oblongis & raris apicibus donata: hoc in montosis circa acidulas Petrinas Julio floret.

XXV. *HIERACIUM* fruticosum folio subrotundo: caule est cubitali, rotundo, striato, subaspero, qui in summo in ramulos, trium quatuorve unciam brachiatur, qui singuli, singulos flores, pallide luteos, in pappum abeuntes, sustinent, quem folia subviridia, subrotunda, acuminata & dentata, uncias duas longa, sesquiunciam lata & leviter hirsuta, basi sua cingunt: quod *Hieracii foliati* nomine D. Jungermann. misit.

XXVI. *HIERACIUM* fruticosum minus: hujus varietas triplex occurrit; nam licet ex radice fibrosa, & quasi præmorfa, caulis pedalis simplex exurgat, attamen foliis brevibus & lævissimis, circa Patavium: at circa Norinbergam, paucis, brevibus, subrotundis, in circumferentia crenatis & asperiusculis provenit.

Chondrilla viscosa humilis.

Chondrilla purpurascens foetida.

DE CHONDRILLA.

CAPVT XXX.

I. CHONDRILLA viminea viscosa Monspeliaca: ex radice oblonga, pallide lutea, caulis bicubitalis, albus, rotundus, striatus, in plures ramos brachiatus, exurgit: folia, caulis partem inferiorem cingentia (prima enim humi sparsa cum cito marcescant ut in vulgari, non notata) saliginis similia, uncias sex vel octo longa, semunciam lata & laevia, rarius una, alterave lacinia donata: at superiora ramos cingentia, instar Chondrillae in tenuissimas & acutissimas lacinias dividuntur: flores parvi, lutei, ut in vulgari dispositi, in pappum, cum semen maturuit, evolantes. In aridis aggeribus viarum, aestate circa Monspelum & in monte Lupi, reperitur.

II. CHONDRILLA viscosa humilis: ex radice longa, tenui, alba, cauliculi plures, tenues, reflexi, pedales, prodeunt, quos utrinque ad palmæ longitudinem, flores lutei, oblongi, in pappos abeuntes alternatim cingunt: folia habet ad radicem oblonga, angusta, quaedam sinuata, quaedam integra, & in caule paucissima: in agris Basileensibus autumno florens, invenitur.

III. CHONDRILLA purpurascens foetida: ex radice oblonga, tenui, fibrosa, caules plures, ad cubiti altitudinem accedentes, ad exortum parum pilosi; ex rubore obscuro, cum foliorum pediculis splendentes, alias virides & striati, in summitate aphylli, exurgunt: folia ad radicem plurimum excedentia, instar foliorum Chondrillae Sesamoidis dictæ, plus minusve sinuata, & acuminata mollia, aliquando pilis exiguis cincta, nervo folium percurrente, inferne (ut & foliorum

lioru
raro
gnit
cuj
oblo
bus
mat
lio n
geri
cam
odo
vert

I. I
bra

*Iacobæa maritima latifolia.**Iacobæa alpina foliis rotundis ferratis.*

liorum pediculi) hispido: singulis caulibus, qui raro brachiantur; flos unicus peramœnus, magnitudine & forma Ptarmicæ Austriacæ insidet, cujus discum medium, foliola sedecim & plura oblonga, diluto rubore purpurascencia, in apicibus divisa, orbiculatim cingunt: qui, ubi semen maturuit, in pappum oblongum abit. Hanc Julio mense florentem, primum in horto D. Zvingeri legimus, & in nostro colimus: fetidam vocamus, quia flos, antequam aperiatur; grayem odorem spirat, qui & in foliis aliquantum advertitur.

DE IACOBÆA.

I. IACOBÆA maritima sive Cineraria latifolia: hæc ex radice caules cubitales, rotundos, candido, mollique tomento obductos, in alas brachiatos, emittit: folia inferiora subrotunda,

cum pediculis pedem longa, uncias quatuor lata ad modum Brassicæ vulgaris laciniata, & per marginem sinuosa, superne ex viridi nigricantia, inferne incana, quasi cineribus aspersa & mollia: at superiora minora & acutiora: flores, qui in hac quam vulgari majores, oblongis pediculis incanis & nudis insident, quorum discum aureum folia latiuscula, pallidiora, orbiculatim cingunt, qui tandem in poppos cum semine abeunt. Hanc à D. Doldio accepimus.

II. IACOBÆA rotundifolia incana: radice est crassiuscula transversa, rufescente, in fibras oblongas abeunte: caule pedali, incano: foliis subrotundis, crassis, superne virentibus, inferne incanis, uncias duas absque pediculis, longis, sequiunciam latis, in ambitu dentatis, at in caule paucis & angustissimis: flos, qui Scorzonæræ flori similis, summo cauli insidet, satis magnus & luteus:

luteus : toti plantæ lanugo quidem aspera est. In provincia Gallia D. Burserus legit.

Iacobæam alpinam foliis rotundis serratis, sub conyza alpina sive montana, Gesnerus pro-

posuit: at Clusius, Iacobæam 4. vel latifoliam 2. nominavit & descripsit: hujus figuram à nomine, quod sciam, propositam, addere placuit.

LIBER QVARTVS. DE TANACETO.

CAPVT I.

TANACETUM alpinum: herbula est unciarum quatuor, vel sex, odore aromatico prædita, tota incana, & pilis mollibus vestita: radice longa, crassiuscula, foliis uncialibus, tenuissime, ut in Millefolio alpino, à quo, odore potissimum discernitur, divisus: in caulicorum summo, flores in umbella dispositi, albi & parvi. Hoc in altissimis montibus Helvetiorum & Rhætorum crescit: & hoc forsan Gesnerus in catalogo hortorum Germaniæ, Ivam Moschatam Rhætorum appellat.

DE CHRYSANTHEMO.

CAPVT II.

CHRYSANTHEMON latifolium Brasilianum: caule est aspero, striato, cubitali, quem folia rara, lata complectuntur, quæ circa basin uncias duas lata, quatuor, etiam quinque, longa, sensimque angustiora reddita aspera sunt & per margines levissimis dentibus exasperata, ex quorum sinu pediculi oblongi prodeunt, florem luteum sustinentes, cujus discum ex pluribus oblongis luteis apicibus, compositum, folia septem latiuscula, in binas vel ternas crenas fissa cingunt, totusque flos à quinque foliis viridibus inæqualibus veluti umbone sustentatur. Hæc in ramo exiccato, quem Chrysanthemum Brasiliæ nomine, ex horto nobiliss. Contareni habemus, notare potuimus.

DE CHAMÆMELO.

CAPVT III.

I. CHAMÆMELUM leucanthemum Hispanicum magno flore: caules habet cubitales, striatos, in summo brachiatos, quos folia pediculis carentia, satis se invicem distita, cingunt, quæ uncialia, angusta, in lacinias tenues, obtusas, sed bifidas, divisa: florem habet quadruplo vulgari majorem, disco pallide luteo, quem folia circiter vicena, alta, lutea, sinuata ambiunt, cui semina, ut in vulgari succedunt: annum est & odoratum, à D. Gillenio, una cum sequenti & utriusque semine, missum.

II. CHAMÆMELUM luteum Hispanicum odoratum: hoc caule & foliis cum vulgari leucanthemo convenit, sed floribus luteis & odoratis, priori quidem minoribus, sed vulgari duplo triplove majoribus, disco luteo, quem folia quatuordecim, luteo colore splendens, cingunt: in horto meo crevit.

III. CHAMÆMELUM leucanthemum incanum Hispanicum minus: plantula est palma minor, radice parva, fibrosa, rufescente, ex qua cauliculus tenuis, uncias quatuor altus, nudus, exurgit, florem unicum, satis magnum, disco pallide luteo, foliis pluribus albis cincto, sustinens: foliola ad radium parva, incana, tenuissime instar Abinthii Galatici, vel Abrotani, divisa, quæ insipida & inodora sunt. In regno Granadæ, ad agrorum margines, D. Albinus collegit.

DE ABROTANO.

CAPVT IV.

ABROTANUM campestre incanum, Carlinæ odore: huic radix est oblonga, fibrosa, rufescens, caulis pedalis, folia, eo modo quo Abrotani maris inferiora, diuisa, incana, & si terrarum Carlinæ odore, ut & sapore; in reliquis, cum Abrotano eampestri conuenit. In Austria, ad Lintzium urbem circa vias prouenit, unde D. Burferus misit.

DE ABSINTHIO.

CAPVT V.

I. **A**BSINTHIUM ponticum Creticum grati odoris: caule est cubitum superante, rotundo, incano, in ramos plurimos, quincunciales diuiso, foliis tenuibus, multum diuisis, mollibus & incanis: floribus vulgari forma & colore similibus, paulo tamen maioribus. Hoc, quemadmodum Honor. Belli ex Creta anno 1596. (addita planta) perscripsit, in Creta frequentissime prouenit, perpetuo viret, odorem gratum spirat, nihilque amarum est, aut si quam secum amaritudinem habet, ea valde obscura est, in viridi enim, nulla percipitur: ab asinis & pecoribus, omnibusque brutis valde expetitur. Vocatur, ἀπρία, & non ἀλκυδιά, quemadmodum Anguillarus in Græcia vocari perperam scribit: ego legitimum Ponticum esse iudico: hæcenus Belli. Hac de re dicturi sumus plenius, si Deus volet, in Theatro nostro.

II. **A**BSINTHIUM alpinum incanum: ex radice rufescente, capillacea, cauliculi plures palmares, reclinati, rotundi & albicantes, foliis quam paucissimis vestiti prodeunt: folia, diuisura & colore, Absinthio Pontico tenuifolio incano, similia sunt: ex cauliculorum parte media sursum versus, pedicelli tenuissimi, unciales, cum subiecto foliolo, tenuissime diuiso, recti, alternatim exurgunt, qui capitulum squamatum, flores pallidos continens, sustinent: quibus semen minutum, nigrum, Tanaceti odore succedit: tota planta odore & sapore est Absinthii, & in Valesianorum alpibus, ut in petris supra Gemme, D. Fleisserus 1606. & D. Burferus 1614. collegit.

III. **A**BSINTHIUM alpinum candidum humile:

radice est crassiuscula, oblonga, rufescente, in fibras abeunte, ex qua folia candida, oblongis pediculis donata, tenuissime diuisa, cum cauliculis (aliquando unico) trium, quatuorve unciarum longis, rotundis, albo tomento vestitis & ad exortum reclinatis, prodeunt: quorum summo capitula squamata, plura simul, ut in Stæchade lutea, sed minora, disposita, luteos flores continentia, insident. Tota planta candida est, quatuor vel sex uncias vix superans, & valde amara: ex Gletzerberg, Helvetiorum monte, non longe ab Augusta valle, D. Burferus attulit.

IV. **A**BSINTHIUM alpinum umbelliferum: hoc non tanquam novum proponimus, cum à Clusio, Lobelio, Tabernæmontano, Gerardo, & in historia Lugdunensi descriptum & pictum fuerit, sed quia in hoc varietatem observavimus, & de hoc litem esse scimus, quare de hoc pauca aspergere lubet. Nam Nicol. Clavena Bellunensis Pharmacopæus, Absinthii umbelliferi historiam (addita figura) & usum insignem proponens, novum esse Absinthium, & à se primo in montibus Bellunensibus inventum, libello Venetiis 1610. cuso asserit: contra quem Pompejus Sprechis, Pharmacopæus Venetus, tractatu peculiari, sequente anno Venetiis edito, disputans, novum non esse, sed à C. Clusio, pridem nomine Absinthii alpini umbelliferi, propositum fuisse affirmat. Sane occurrit varietas, sed tantum in magnitudine: nam id quod in monte servæ Belluni natum, foliis est latioribus & longioribus, quam sint ejus quod in Helvetiorum alpibus, & Baldo monte prouenit: quo adhuc minus est, quod in Austriæ monte Trauvenstein reperitur: quemadmodum ex horto Patavino habemus, umbella ex minoribus floribus composita, instar Millefolii vulgaris, floribus præsertim antequam aperiantur, magis conglomeratis: quare tantum ratione loci differre censemus, & quidem ex plantæ inspectione & examine diligentiore, ut qui in Baldo & Helvetiorum alpibus collegerimus: Belluni natam, Clus. Angelus Busti Medicus Venetus: Austriacam vero,

D. Burferus transmisit.

DE MILLEFOLIO.

CAPVT VI.

I. **M**ILLEFOLIUM maximum umbella alba: caulibus est sesquicubitalibus crassis, rotundis, striatis: foliis circa radicem palmum longis, uncias quatuor latis, tenuissime incisus & velut è multis minutissimis alatis foliolis constantibus, sed minoribus & tenuissime incisus, quæ circa caulem sunt, qui in ramos plures brachiantur, quibus singulis umbella, uti in Millefolio vulgari, sed major, flosculis albis referta, infidet. In horto Patavino crevit.

II. **MILLEFOLIUM** purpureum majus: ex radice crassa satis, caules plures ad cubitum & sesquicubitum excresecunt: foliis ut in vulgatissimo Millefolio dispositis, umbella magna, flores elegantissimos rubri coloris & quinquefolios continens, in quorum medio apices pallide flavescences, qui gratiam addunt, emicant: flores contriti, medicatum odorem spirant, Hoc Gôp-

pingæ primum in Pharmacopæi horto legimus, & nunc in horto colimus: quod Clusius nomine Millefolii rubro flore proponere videtur: an hoc forte Matthiolo Millefolium majus?

III. **MILLEFOLIUM** incanum Creticum, sive Millefolium Dioscoridis: caulibus est lignosis, rotundis, incanis, sesquipalmaribus, foliis Chamæcyparissi forma oblongis, denticulatis, incanis, vel ut Dioscorides, avicularum pennas imitantibus, caules in summitate in ramulos abeunt, qui umbellam satis compactam ex floribus ex albo flavescens compositam, sustinent. Hoc ex horto magni Ducis Hetruriæ, primum à D. Paschali (ut in Phytopinace monuimus) dein ex Creta à D. Honorio Belli accepimus: quod legitimum Dioscoridis Millefolium esse censemus, cujus in Epistola 2. Belli ad Clusium, sub Stratiote Millefolio mentio fit, qui in Creta *μυρίοφυλο* vocari scribit.

IV. MILLE-

Millefolium aquaticum pennatum
spicatum.

IV. MILLEFOLIUM aquaticum pennatum spicatum: ex radicibus fibrosis, tenuibus, rami prodeunt plures, cubitales, cavi, striati, in alas brachiati, aquae innatantes: ex quorum geniculo quolibet, folia terna, vel quaterna quasi stellatim circumjecta, tenuiter incisa, pennam & forma & tenuitate referentia, colore fusco prodeunt: at cauliculorum summitates palmares, ex aqua recti attolluntur, spicam purpurascens, Iunio & Julio mensibus, sustinentes, quae in flosculos copiosos, pallide luteos, simul junctos, Anethi semen forma referentes, expanditur: his succedunt capitula nigra ac praedura, plerumque quaterna, quina, etiam plura, cauliculorum fastigia, quae super aquam eminent, rotatim ambientia, quibus singulis cavitas exigua, semen continens inest. Hoc in piscinis provenit, quod primum in fossa arcis Weckenthal in Alsatia, observavimus: & Fragus, Algæ tertiæ, vel Algæ Vergilii

Millefolium aquaticum cornutum.

nomine, exprimere voluisse videtur. Hujus ut & sequentis descriptionem in Phytopinace, Matthiolo, & Tabernæmontano emaculato, una cum figura exhibuimus.

V. MILLEFOLIUM aquaticum cornutum: hoc prioris modo aquis innatat, caulibus cubitalibus, tenuibus, ramosis, fragilibus, dense geniculatis, quos folia ambiunt tenuia, capillata, quorum inferiora, cornua cervina æmulantur & exiccata rigescunt: superiora vero, tenuiora, tenuiusque divisa sunt: ex ipsis geniculis, pediculi, modo trium, quatuorve unciarum prodeunt, singuli, singulos flores, parvos, albicantes, quadrifolios sustinentes: quibus capitulum parvum Ranunculi forma, ex quinque senive granulis virentibus compositum, succedit. In rivulis circa Hiltelingam, non longe Basilea primum, dein in fossis horti Montembelgardiaci observavimus.

Consolida regalis latifolia parvo flore.

DE CONSOLIDA REGALI.
CAPVT VII.

CONSOLIDA regalis latifolia parvo flore: ex radice fibrosa, oblonga, rufescēte, caulis cubitalis, rotundus, striatus, levissimahirfutie albicans, in ramos brachiatus, exurgit: quem folia tripartita primum, dein ad formam foliorum Ranunculi arvensis echinati, divisa cingunt, quę in summo caule pauciora, quędam tripartita, quędam integra: flores sunt subcerulei, corniculo donati, Consolidę regalis segetum similes, aut minores: quibus siliquę oblongę, parvę, semen parvum continentes, succedunt. Hanc Delphinij Dioscoridis nomine, à D. Ferrando Imperato, Pharmacop. Neapol. insigni, accepimus: dein videntē in horto D. Zvingeri p. m. legimus, in Phytopinace descripsimus, in Matthioli. quoq; & Tabernęm. figura sub Consolida regali peregrina parvo flore, posita, in qua tamen sculptor prima folia omisit,

Chelidonium majus foliis quernis.

DE CHELIDONIO.
CAPVT VIII.

CHELIDONIUM majus foliis quernis, flore laciniato: hoc à Chelidonio majore vulgato, foliis & flore tantum differt: folia enim, quercus tenera folia æmulantur, cum argutius incisa sint & teneriora, superne ex virore nigricantia, inferne pallida, levissime, ut & caulis, hirsuta: flos luteus, communiter quadrifolius, foliis ejus per ora dissectis & velut fimbriatis. Ex horto Philippi Stephani Sprengeri Pharmacopæi Heidelbergensis, primum habuimus: dein in horto Montembelgardensi, ubi tota æstare floruit, legimus: quod si in parietinis seratur, formam retinet, lætiore vero in solo, aliquando degenerat. Hujus in Phytopinace meminimus: in Matthiolo & Tabernęm. figura addita, descripsimus: postmodum & Cluſius, nomine Chelidonii majoris laciniato folio in sua historia proposuit,

DE

DE AQUILEGIA.

CAPVT IX.

I. **A**QUILEGIA montana magno flore: hæc in Aquilegiæ vulgaris altitudinem excrefcit quidem, sed foliis primum differt, cum in laciniastenuiores, easque non obtusas, ut in aliis, sed acutas dividantur, & folia pene subrotunda sint: sic & floribus est cæruleis, vulgari similibus, sed multo majoribus. In monte prope Thermas Fabarias copiose provenit, unde D. Burferus attulit.

II. **AQUILEGIA** montana parvo flore thaliætri folio: ex radice parva, folia thaliætri forma, sed exigua, pallide virentia, prodeunt: inter quæ cauliculus tenuis, palmo minor, duobus tribusve foliolis brevibus, oblongis, minime divisis, exurgit, florem unicum cæruleum sustinens, forma quidem vulgari similem, sed quintuplo minorem. In Helvetiorum alpib. reperitur: in Moravia, prope urbem Trebis, sub arce Smilo, in pratis vernali tempore copiosissime reperiri, mihi relatum.

III. **AQUILEGIA** hortensis multiplex flore parvo: hæc ab hortensi, quæ multiplici flore est, solo flore differt, qui in hac triplo minor, & colore, qui pullus est, in horto meo provenit.

DE NIGELLA.

CAPVT X.

I. **N**IGELLA latifolia flore majore simplici cæruleo: ex radice tenui, oblonga, flavescēte, caulis cubitalis, rotundus, viridis & lævis, in summo ramosus, exurgit: foliis ad radicem tenuissime laciniatis, in caule vero aliquādo inferiorum instar tenuissime divisis: flores autem quam in cæteris ampliores sunt, quinquefolii, folio quolibet unguem æquante, superne elegant per cæruleis, inverfa parte pallidi, venis elatis percurrentibus: floribus succedunt capita pentagona, hexagonave dura, in totidem cornicula in latera reflexa superne divisa, quæ membranis interne intercurrentibus, semine subnigro, inodoro, plena sunt. Hæc æstivis mensibus in hortulo nunc ab annis aliquot floret, ex semine deciduo, cum annua planta sit, sese propa-

Nigella Cretica.

gans: cujus semen, Nigellæ Hispanicæ nomine, missum fuit.

II. **NIGELLA** Cretica: radice est oblongiuscula, tenui, parum fibrosa & flavescēte: caule cubito minore procumbente, striato, viridi, glabro, & paulo supra radicem in alas tenues & teretes brachiato: folia prima per terram sparsa, instar foliorum Consolidæ regalis vulgaris in laciniis dividuntur, quæ vero in caulis summo oblonga, & ut in Nasturtio, divisa, ex viridi nigricant: flos unicus, unguis magnitudine, quinquefolius, cuilibet cauliculo insidet, colore ab initio ex viridi nigricante, mox vero sub cæruleo, mucronibus suam viriditatem reservantibus, forma Nigellæ arvensis, qua multo minor est, respondens: in cujus medio stamina plura, viridia, apicibus cæruleis donata: capitula pen-

tagona, hexagonave succedunt, quæ in totidem cornicula longa, instar cornuum hirci intorta, finiunt, quæ semen nigricans minutum continent. Hujus semen ex Creta primo allatum, & à D. Doldio, cum planta, transmissum, ut in Phytopinace monuimus, & figuram cum descriptione Matthiolo addidimus, at in Tabernæmontano emaculato, figura male sub titulo nigellæ flore pleno posita. Hanc Clusius in post. histor. Melanthium simplici flore Creticum nominare videtur.

Ab hac diversâ est, quæ in horto nobiliss. Contareni colitur, foliis fœniculi, floribus ex albo flavescens, semine nigro, anguloso & acro, quam cum integram non habeamus, plura de ea in præfens non licet.

DE HIPPOMARATHRO,

CAPVT. XI.

HIPPOMARATHRI. Cretici nomine, ex horto Clariss. Nicolai Contareni, Senatoris Veneti, habemus ramos cubitales, rotundos, læves, striatos, pallide virentes, in alios brachiatos: folia sunt fœniculi modo, in tenuissima, sed longe brevissima segmenta divisa: caulium summitatibus umbellæ parvæ insident; gustantibus

plantæ siccæ folia & caulem, de sapore nihil certe pronunciare licuit: quare ut totam acquiramus plantam, studebimus.

DE ANETHO.

CAPVT. XII.

ANETHUM sylvestre minus: radice est albicante, uncias tres longa, tenui, quemadmodum & caulis, qui pedalis, albus, rotundus: foliis est uncias quatuor longis, tenuissime, ut in vulgari, divisis: umbella parva, ex festucis octo vel novem uncialibus composita, flosculis luteis, semine parvo oblongo. In hortulo meo crevit, ex semine à doctiss. Columna, nomine Anethi sylvestris ex Sicilia, misso: quod minus appellare lubuit, cum Cæsalius, Anethi sylvestris in Sicilia, quod sativo grandius sit, meminere.

☞ (see)

Daucus montanus apii folio minor.

Daucus Alfatius.

DE DAUCO.

CAPVT XIII.

DAucus montanus apii folio flore luteo: caule est cubitali, anguloso, glabro; in breves alas brachiato: foliis apii forma, sed brevioribus, per ambitum minime serratis, quorum pediculus striatus est: umbellas parvas habet, flores elaphobosco similes, luteos. In Callenberg & prope oppidum Baden Austria D. Burferus legit.

Huic similem sed per omnia majorem, caule crasso canaliculato, ramoso, foliis latioribus, minimeque crenatis, umbellis majoribus ex floribus pallidis, in horto Patavino anno 1578. collegimus, quem Daucum tertium Dioscoridis Guilandinus, at ipsius successor Cortusius, Pseudopyrethrum nominavit.

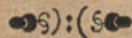
II. Daucus pratensis apii folio: radice est oblonga, pallide rufescente cortice tect, sapore & odore pastinacæ, sive Dauci officinarum, superne hirsuta & villosa, ex qua alæ prodeunt, foliis pluribus uni costæ inhærentibus, per ambitum incisis & serratis. forma montani majoris, sed longe minoribus, pallide virentibus: inter quæ caulis pedalis, rarius cubitalis, tenuis, striatus, paucis geniculis distinctus, in ramulos aliquot divisus, exurgit: ramorum extremis, umbellæ candidæ, flosculorum exiguorum insident, quibus semen oblongiusculum, nigricans, aromaticum succedit: Hic in pratis humidis Michelsfeldæ provenit.

III. Daucus Alfatius: radice crassa, oblonga, in fibras crassiores divisa, nititur, cujus summo, multa villosa capita, ut in plerisque ferulaceis adposita: unde magnæ foliorum alæ exeunt; foliis multis in plures partes dissectis, uni costæ inhæ-

rentibus, ex adverso nascentibus, constantes: inter quæ caulis (modo unus, modo plures) ad viri altitudinem exurgens, subruber, striatus, geniculis aliquot articulatus, in ramos plures, hiq; in alios divisus, ad quorum genicula minores foliorum alæ: extremos ramulos umbellæ satis magnæ; flosculorum flavescentium, exornant: quibus semina plana succedunt. Iunio & Iulio floret in dumetis Alsatia superioris: eundem copiosissime in Alsatia inferioris pratis humidioribus, ut inter Sclestadium & Argentinam fre-

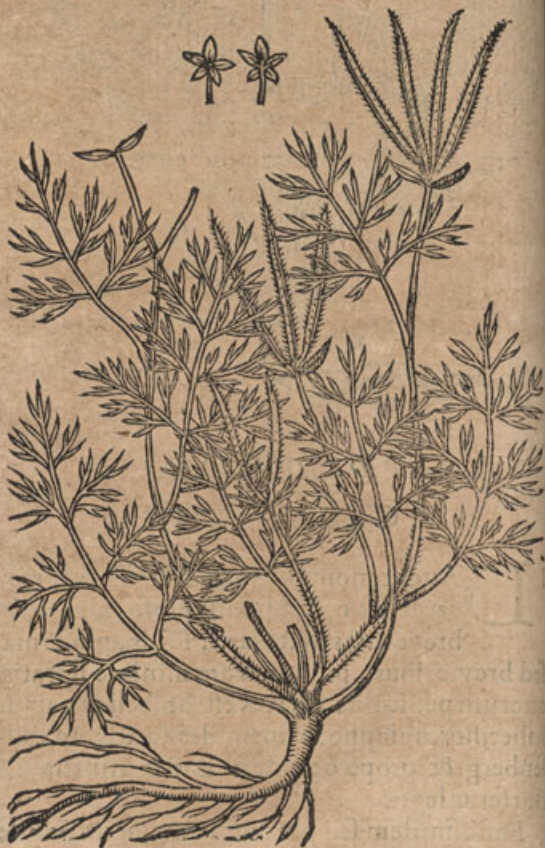
quenter observavimus. Multum similitudinis habet cum Thysselino Plinii Lobelii sive Apio palustri Dodonæi: verum Thysselinum, non ita alte exurgit, & tota stirps lacteo succo abundat. Hic Daucus, sapore est & odore pastinacæ.

Scandix Cretica major.

Scandix semine rostrato Italica.

I. S.

mum
urgit:
pinell
subrot
ora ob
pedicu
& sup
garis,
sparsa
fustin
decen
simul
aculei
Scand
in hor
nace
hibui
II.
oblon
quan

DE SCANDICE.

CAPVT XIV.

I. SCANDIX Cretica major: ex radice oblongiuscula, nonnihil fibrosa, caulis cubitalis, striatus, in plures ramos divisus, & potissimum ad alarum exortum, levissime pilosus, exurgit: foliis ad radicem, pediculis oblongis, Pimpinellæ saxifragiæ minoris æmulis, latiusculis, subrotundis, ex opposito correspondentibus, per ora oblique dissectis, pallide virentibus, una cum pediculis leviter pilosis: at caulem ambientibus & superioribus, instar foliorum Scandicis vulgaris, tenuissime divisus: umbellæ parvæ sunt, sparsæ, flores albos, & quam in vulgari majores, sustinentes: quibus succedit semen rostratum, decem, duodecim & pluribus rostris, subsæperis, simul junctis, quorum cuilibet apices duo quasi aculei rigidi, præfiguntur. Hæc Patavio primum Scandicis Creticæ nomine missa, dein ex semine in horro nata, cujus descriptionem in Phytopinace sub 4. dein & Matthiolo addita figura, exhibuimus.

II. SCANDIX Cretica minor: ex radice gracili, oblonga, recurva, alba, cauliculi perbreves, aliquando palmares, tenues, tenui lanugine pubes-

centes, in ramulos, paucos breves & graciles divisi prodeunt: quibus umbellæ exiguæ, floribus albis, pusillis, paucis, quinquefoliis (licet aliquando flores corymborum modo densi conspiciantur) veluti styliorum cacuminibus insident: his succedunt rostra ut in priori, sed breviora & pauciora (communiter quaterna, quinave in horto observavimus) in apice similiter bipartita, quæ semina sunt. Folia si terantur, non injuncti odoris sunt & saporis aliquo modo Chærefolii vulgaris. Hanc primum ex horto magni Ducis Hetruriæ à Casabona, Anthrisci Plinii nomine; dein ex Creta ab Honorio Belli, accepimus: quam etiamnum in horto colimus, Major florentem, & Julio semine prægnantem. Hujus in Phytopinace meminimus, & Matthiolo (ubi icon crassior est) addita figura, sub Scandice Italica descripsimus, & postmodum Clusius in sua historia, Anthrisci Plinii, & doctiss. Columna, Aniso Marathri Apuli (à suavi odore & sapore, medio inter Anisum & Fœniculum) nomine proposuere.

Hujus varietas à me observata apud Monspe-lienses: nam quæ in saxosis provenit, odore est fœniculi: altera vero, quæ in agris, inodora est.

Caucalis femine aspero flosculis sub-
rubentibus.

DE CAUCALIDE.

CAPVT XV.

I. CAUCALIS nodosa echinato femine, radix
oblonga, tenuis, alba, caules emittit bi-
nos ternosve rotundos, striatos, asperos,
qui in alios brachiantur: quorum alii semipal-

mares, incurvi, alii bipalmes erecti prodeunt,
quos folia pastinacæ sylvestris æmula, at breviora
& pauciora, multoq; tenuius divisa, aspera, ex
virore nigricantia, ad singula pene internodia,
oblongis pediculis donata, cingunt: flosculi exi-
gui, ex quinque foliolis compositi, subrubentes
vel pallidi, aliquando albi, brevissimis pediculis
insident: his capitula parva echinata & conglobata
succedunt, in horum qualibet semen unicum
continetur. Hanc Junio mense anno 1578
in horto Patavino collegimus, & in Phytopina-
ce, Caucalidem femine ad caulium nodos echina-
tato, nominavimus; verum & nomine Lappulæ
caninæ Cortusi (Lutetia quoq; & ex Anglia)
missa fuit: cujus figuram Matthiolo adposuimus.
De qua doctiss. Fabius Columna: Scandici nulli
melius nostro iudicio quadrare videtur, ex no-
bis observatis hucusque plantis, nisi illa quam
doctiss. Caspar Bauhinus, pro Caucalide altera
nodoso echinato femine addidit, suo Synony-
miis ornato Matthiolo, &c.

Caucalidis femine aspero flosculis subrubentibus,
figuram addere visum fuit, cum à Cordo
quidem & Thelio, sub Daucidide minore de-
scribatur, sed hujus icon à nemine proponatur.

II. CAUCALIS tenuifolia montana: radice
crassa, ex qua caulis exurgit pedalis, qui statim
ad radicem, in cauliculos palmes, rotundos,
leves, dividitur, hique in minores subdividuntur;
quorum etiam minutissimis alis ad radicem
in tenuissima segmenta, & quæ in caule, in cap-
pillacea, dividuntur. Semen parvum est, ob-

longum, striatum: Julio Mense flo-
rens, in Sabaudia inter Ta-
rentesiam & Mona-
sterium col-
lecta.

Apium hortense maximum.

Apium peregrinum foliis subrotundis.

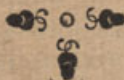

DE APIO.
CAPVT XVI.

APIUM hortense maximum: ex radice oblonga albida, & pro plantæ magnitudine tenui, folia prodeunt, pediculis palmariibus, & sesquipalmaribus, striatis, pallide virentibus, tripartito primum diuisa, quorum quodlibet rursus tripartitur, ipsæque particulæ triplo quadruplove, quam in Petroselino vulgo dicto majores, per ambitum incisæ, pallide virentes: inter hæc caulis cubitalis & sesquicubitalis, tenuis, striatus exurgit, in cuius summitate folia oblonga, angusta, minime incisa, à pictore prætermissa. Umbellam habet parvam, albam, exiguis flosculis refertam, quibus semina Petroselini forma, sed duplo triplove majora, gustu nonnihil aromatico donata, succedunt. Nomine A-

pii Anglicani, primum apud nos fatum. An forte hoc Selino Anguillara opinione 7. intelligendus, quod in uniuersa Græcia, potissimum in Chio & Creta pro Selino habetur. Hoc in Phytopinace descripsimus, & in Matthiolo figuram exhibemus.

APIUM peregrinum foliis subrotundis, Clustas sub Selino peregrino primo descripsit: at quia figuram non adposuit, eam hic proponimus.

SMYRNIUM peregrinum folio oblongo: hujus inferiora folia ex radice prodeuntia, Apii foliis similia sunt, in complures particulas oblongas diuisa, oblongis pediculis donata, per ambitum profundius laciniata, pallide virentia: quæ vero in caule sunt cubitali, striato, non subrotunda, nec duplicia, ut in communi Smyrnio peregrino, sed eorum primum quidem, uncias sex longum, tres latum, per ambitum profundius incisum: superiora vero per quæ caulis ad exortum transit, & simplicia sunt, uncias tres longa, duas circiter lata, & superna quæ leviter crenata sunt, sensim minora fiunt: caulis in summo brachiatus, & cuilibet alæ, ramuli quaterni, rarius quini, biunciales insident, festucis aliquot, umbellam exiguam flosculorum luteolorum sustinentes: quibus semen nigrum, subrotundum, succedit: radicem non vidimus. Hoc in horto D. Camerarii crevit, & D. Doldius transmiserit.

ANGELICA sylvestris hirsuta inodora: radicem habet crassam & fibrosam, foris pullo cortice tectam, intus albam, rediuiam & odore medicato: caulem cubitalem, in breues alas brachiatum, parte inferna, paucissimis pilis cinctum, nigrum: folia Angelicæ sylvest. sive Podagrariæ æmula, in alas, modo binas, modo ternas, easque aliquando uncias quatuor longas, tres latas, aliquando vix unciales, diuisa, in ambitu profunde incisa atrovirentia, hirsuta, quarum pediculi hirsutie asperi sunt: umbellam habet parvis floribus albis refertam, quibus semen oblongum nigricans succedit. Hanc ex Lusatia, nomine herbæ Podagrariæ cognatæ,

D. Francus misit, cujus in horto Lusatiæ meminit.

☉):☽

Sphondylium alpinum glabrum.

DE SPHONDYLIO.

CAPVT XIX.

I. SPHONDYLIIUM hirsutum foliis angustioribus: hoc à vulgari foliis solum differt: nam cum vulgare foliis sit amplis, plerumq; ex quinque partibus latis subrotundis compositis: hoc folium habet, in lacinias oblongas, angustas, acuminatas, hasque in alias, inordinate tamen divisas, & per marginem crenatas. Hoc in pratis alpinis Rhæticis observavimus: dein ex Lusatia à D. Franco accepimus.

II. SPHONDYLIIUM alpinum parvum: ex radice caulis exurgit pedalis, qui in summo in alterum ramulum triunciale, dividitur: quem folia cingunt pallide virentia, longis pediculis donata, quæ in partes tres, vel etiam quinque alias

subrotundas, alias acutas, per marginem crenatas & hirsutas, dividuntur umbella flosculis candidis, latis tamen, summo cauli insidet, quibus semen plenum, latum ac tenue, succedit. Tota planta levissimis pilis pubescit. Ex Austria alpibus, D. Burserus misit.

III. SPHONDYLIIUM alpinum glabrum: radice est crassa, eaque alba, caule bicubitali, geniculato: foliis ficulneis, glabris, quæ absque pediculo, palmum longa, duas lata sunt, communiter tripartitis, sed non usque ad pediculum divisas, per marginem crenatis: quorum inferiora pediculis palmaribus, hispidis & subasperis donantur: caulis summo, umbella flosculorum candidorum, sed quam in reliquis speciebus minorum, insidet: semen succedit subrotundum, planum, cujus summitati apex infigitur. Hoc solum in monte Wasserfall & quidem ab anno 1595. usq; ad præsentem annum 1618. Julio mense & florentem & semine prægnantem, observavimus.

DE LIBANOTIDE.

CAPVT XX.

I. LIBANOTIS latifolia, aquilegiæ folio: radice est crassa, fibrosa, cortice inæquali, quasi rugis transversis asperata, fusciq; coloris, testa, medulla candida, amara, modicum quid Aroma & Aristolochiam sapore redolens: ad cujus caput, pili tanquam veterum foliorum defluxorum fibræ solidiores & nigre: etenim folia, quæ numerosa ex radice capite longis pediculis emergunt, una parte quasi vaginato exortu (nimirum ea quæ crassiora & latiora sunt, ut & ea, quæ ex caule prodeunt) eundem, tanquam membranacea siliqua circumdant, articulo crassiore, lineaque transversa: quæ crassa sunt, rigida, glabra, viridia & splendentia, subtus candicantia, fibris majoribus subpurpureis transcurrentibus, quæ licet instar foliorum Aquilegiæ dividantur, non tamen omnia in pares lacinias (Aquilegiæ laciniis latiores) fissa sunt: inferiora namque in vegetiore planta, plerumque quinque folia habent, ex triplici rami divisura, alias tria, tribus pediculis insidentia. Caulis unicus est, cubitos tres quatuorve superans, rotundus, striatus, nodis distinctus, subalbicans, puniceo colore aliquando admixto, in tria, quatuor, vel quinque

brachia distributus, quæ umbellam magnam, ex longissimis festucis & floribus albis parvis compositam, sustinent: semen succedit longum, latum, striatum, geminum, puniceum, gustu subamarum, Cumini saporem imitans, aromaticum, modice excalescens, & salivam ciens. Hoc D. Doldius Norinberga ex D. Camerarii horto, nomine Sefeli Æthiopici folio Aquilegiæ misit, cuius Camerari⁹, (sed sine descriptione) in sui horti Catalogo, sub Sefeli Æthiopico altero meminit, & semen odore & sapore aliquantulum Cinnamonum repræsentare scribit.

II. LIBANOTIS latifolia minor semine crispo: hæc à vulgata potissimum foliorum magnitudine & numero, seminisque forma differt: cum in vulgata singulæ foliorum alæ, magna ex parte quina folia habeant, uno extremam alam occupante: at hæc in primis duabus alis, tria tantum, & in media ala, quinque obtinent, per ambitum communiter ferrata, quædam tamen unam alteramve profundam incisuram obtinent: superne atrovirentia, inferne vero subcinericei quodammodo coloris, magnitudine unciam, vel sesquiunciam vix excedentia. Caule cubitali, glabro umbella parva flosculorum alborum insidet, quibus succedit semen breve, subrotundum, eleganter crispatum. Hanc ex Italia D. Neudorfferus, nomine Costi amari semine crispo, attulit.

DE CARVI.

CAPVT XXI.

CARVI alpinum: planta palmaris est & glabra, ex radice oblongiuscula nigricante, aromatica, folia emittens oblongis pedicu-

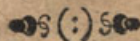
lis donata, foliorum Carvi modo, in paulo tamen majora segmenta, divisa, pallide virentia: caulis modo unus, modo duo, tenuis, ad uncias sex exurgens, supra medium nudus, in quinas senasve festucas instar umbellæ abiens, quarum singulæ flosculos aliquot, quasi in capitulum junctos, ex flavo rubescentes, sustinent. In Pyreneis montibus D. Burserus legit.

DE PIMPINELLA.

CAPVT XXII.

I. **P**IMPINELLA saxifragia tenuifolia: ex radice oblonga, caulis pedalis viridis, lævis, striatus, geniculatus, statim ad radicem in ramos, & hi in tenues alas divisus, exurgit: folia habet in tenues primum, dein pene capillaceas partes divisa: flosculi exigui, pauci, albicantes, in parva umbella; semen non vidimus, copiose ad lacum Genevensem provenit.

II. PIMPINELLA sanguisorba inodora: hæc à sanguisorba minore vulgata, differt foliis & odore: nam in hac folia longiora sunt, quæ in illa magis rotunda, sunt in hac inodora, in illa odora. Hanc Pimpinellæ minoris Hispanicæ nomine, D. Gillenius misit.

Seseli palustre lactescens.

DE SESELI.

CAPVT XXIII.

I. SESELI montanum Cicutæ folio subhirsutum: ex radice crassa, folia lata, Cicutariæ, vel Myrrhidis Fuchsi instar, in multas alas divisa, nigricantia, levissimis pilis, præsertim ipsi pediculis asperis, subaspera: caule sesquicubitali & altiore, crasso, striato, cavo, nodoso, pilis paucissimis donato, in alas brachiato, foliis paucis, prioribus similibus, sed minoribus cincto: in summitate, umbella magna alba: floribus succedunt semina oblonga, gemella, tenuissimo apice donata, Carvi sapore. Hoc in altissimo monte Wasserfall, æstate florens, inter saxa reperimus.

II. SESELI pratense tenuifolium, sive Daucus pratensis tenuifolius: caule est cubitos duos su-

perante, rotundo, striato, nodoso, superne in ramos brachiato: foliis instar Pastinacæ tenuifoliæ sylvestris divisus: umbellam habet ex parvis albis floribus compositam, quib. succedit semen parvum aromaticum, & tota planta pastinacæ odorem refert: in pratis udis Michelsfeldæ provenit. *est. Selen. Carvi folia & Lach. Act. VI. p. 336.*

SESELI palustre lactescens: cum Camerarius in suo horto sub Seseli palustri descriperit, ejus figuram prætermittam, addere placuit.

DE LIGUSTICO.

CAPVT XXIV.

LIGUSTICUM sive Siler montanum angustifolium: caule est tenui, cubitali, in alas brachiato, quæ umbellam albam parvam sustinent, foliis paucis, in segmenta angusta, oblonga, peucedani instar (sed longe breviora) divisus, quæ in alis, fere capillacea: prope oppidum Stain Austriæ, D. Burserus legit.

DE FILIPENDULA.

CAPVT XXV.

FILIPENDULA minor: radicem habet rufescentem, in filamenta extenuatam, sed per extrema glandulosam: folia duas tresve uncias longa, semunciam lata, ex segmentis pluribus, tenuissime divisus ambitu ferratis composita, veluti Potentillæ, duriora tamen & saturatius virentia, inter quæ cauliculus palmo minor in medio foliolo cinctus, exurgit; aliquando simplex, aliquando in summo bifidus, ovi coma flosculorum albidorum, staminulis præditorum, aliquando quasi in capitulum compactorum, insidet: succedit semen, instar racemi parvi coactum. In asperis circa Monspelium legimus.

DE CRISTA GALLI.

CAPVT XXVI.

I. CRISTA Galli umbellata: radice est tenui, parva, caule palmo parum altiore, tenui & erecto: foliis paucis, unciam longis, angustis, per ambitum crenatis: caulis summo flores plures, lutei, quasi in umbella dispositi, triplo majores & latiores, quam in vulgari, quibus

valvulae latae membranæ, semen continentis, succedunt. In Castiliæ agris, D. Albinus legit.

II. CRISTA galli angustifolia montana: hæc caule est cubitali, anguloso, foliis oblongis, angustis, acuminatis, margine crenatis, binis sibi ex opposito correspondentibus, ex quorum alis foliola minora prodeunt, & plerumque cauliculus, unam alteramve unciam longus, minutissimis foliolis cinctus: ipse vero caulis, in ramos semipalmares, etiam longiores, dividitur: quibus flores pallidi, eo, quo in vulgari, ordine, sed longe minores insident, quibus valvula, semen latiusculum includentes, succedunt. Hæc in montibus urbi vicinis provenit.

Valeriana alpina prima.

I. VALERIANA palustris major profunde laciniata: hæc è radicibus albis, oblongis, villosis, intricatis & odoratis, plura quam quinquaginta emittit caules, latos, foliis Valerianæ ex uno latere caulis dependentibus, sed multo majoribus, & incisuris profundioribus in aliquibus duplici serie luxuriantibus & propendentibus, vestitis; quæ, ut & radices, odorem Valerianæ vulgaris habent: flores non vidimus. Hæc prope urbem Pudiſſinam in loco palustris, à D. Franco seniore inventa & eruta.

II. VALERIANA palustris inodora parum laciniata: ex radice fibrosa, leviter Valerianam redolente, folia subrotunda, minime laciniata, pallide virentia, longis pediculis donata, prodeunt inter quæ caulis cubitum superans, exurgit: quem rara folia, primis, forma & longis pediculis similia, bina ex adverso respondentia, cingunt, quæ aliquando ad modum Valerianæ hortenſis, ad exortum in lacinias divisa, inodora sunt: caulis summo, flores quasi in umbella sparsa, pallide rubentes, insident. In palustribus nostris Michelfeldensibus frequens, licet raro cum flore reperiatur, cum in sænisæcio abscindi consueverit.

III. VALERIANA alpina prima: ex radice oblonga, odorata, caulis unus (rarius plures) cubitalis, striatus, prodit: folia ad radicem plura, longis pediculis donata, ex rotunditate acuminata, sinuata, aliquando laciniata & in crenas profundiores divisa, pallide virentia: quæ vero caulem ambiunt, pauca sunt, bina ternave juncta, oblonga, incisa, binis alis pleraque donata: flores in summo caule pallide purpurascens, veluti umbellæ insident, quibus semen exiguum succedit. Julio mense florentem in monte Wasserfall collegimus, ut in Phytopinace monuimus, quam etiam ex montibus Genevensis accepimus.

••• O •••

Valeriana alpina scrophulariæ
folio.Valeriana peregrina purpu-
rea.

IV. VALERIANA alpina scrophulariæ folio: radice est nigricante, aliquantum torosa nodosa: caule cubitali & sesquicubitali, cavo, striato, viridi (aliquando pluribus) folii senis, septenis, longis pediculis donatis insident, quorum quædam subrotunda, quædam oblonga, quædam leviter sinuata: at quæ caulem cingunt, pauca sunt. scrophulariæ foliis æmula, uncias tres longa, sesquiunciam, vel unciam lata, acuminata, leviter crenata, bina semper juncta: caulis, in summo, in longas tenues alas brachiatur, quibus flores pallide rubentes, Valerianæ sylvestri similes insident: eodem loco ubi & prior provenit: utraque sub Valeriana montana prima & altera in Phytopinace proposita fuit. Videtur Clusius utramq; una descriptione & figura ex-

pressisse, Valerianæ sylvest. alpinæ primæ latifoliæ nomine.

V. VALERIANA alpina minor planta palmarum minor, foliis ad radicem, primis quidem parvis, subrotundis, subsequens sesquiuncialibus, scabiosæ parvæ instar in lacinias acutas divisas: inter quæ cauliculus unciarum sex exurgit, binis ternisve foliis, in ternas, vel quaternas lacinias angustas divisas, cinctus: in summo, umbella, flosculos purpurascens sustinens: ex montibus Pyrenæis, D. Burserus attulit.

VI. VALERIANA peregrina purpurea albave: ex radice parva, fibrosa, albicante, caulis exurgit pedalis, rarius cubitalis, tenellus (ut sæpe in terrâ reclinet) viridis, cavus, striatus, nodosus, & ut plurimum ad singulos nodos in binos ramos divisus, horumque aliqui, in alios breves:

ramos.

ramulos subdividuntur. Folia habet pallide vi-
rentia, pauca, duas tresve uncias longa, unam, ra-
rius duas, lata, Nardi montanæ similia, ex ad-
verso bina sita, mollia, crassiuscula, quorum su-
periora interdum sinuosa, & ad exortum in cre-
nas divisa, & fere insipida: ramulorum summis
flores inodori, elegantissime purpurei, vel albi,
plures in caput congesti, longiusculi, extrema
parte aperti, & in quinque lacinias divisi, quo-
rum duæ superiores breviores & latiores, infe-
riores tanquam labra pendulæ, & media reli-
quis longior; quibus succedunt vascula oblon-
ga, latiuscula, calices referentia incurva & fibro-
sa, in quibus semen, altero tamen vasculo inclu-
sum, quod crassiusculum, fungosum, nigricans.
Annua est planta, singulis annis serenda, quæ pro
tempore sationis, citius tardiusve in hyemem
usque floret. Sponte quidem in Latio provenire
audio, in loco quodam Siculo dicto (unde Vale-
riana Sicula) & in Sabinis ubi flore albo D. Vor-
stius observavit: utramque & purpureo & albo
flore in horto meo habui. Hanc ante annos vi-
ginti tres D. Paschalis Gallus, Valerianæ Indicæ
Imperati nomine, Patavio misit: dein Nardi
Creticæ nomine, semine à Casabona misso, in
horto Montembelgardiano crevit. Verum no-
biliss. Cortusus, Tripolium esse voluit, cujus opi-
nioni favet icon Tripolii in manuscripto Codice
Dioscoridæo, quem Illust. Pinellus Patavius in
sua Bibliotheca habebat, In Phytopinace & Mat-

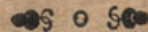
thiolo descripsimus, & utrobiq; figuram adpe-
suimus: nunc à Clusio Valerianæ Indicæ appella-
tione proponitur.

VII. VALERIANA rubra angustifolia: hæc à Va-
leriana rubra dicta, potissimum foliorum angu-
stia differt, quæ linifoliis angustiora, breviora, in
acumen desinentia, rigidiuscula & pallida, cau-
lem rotundum, nodosum inordinate cingunt:
verum tota planta, altera minor est, & in monte
Baldo collecta.

NARDO CELTICÆ SIMILIS INODORA.

CAPVT XXVIII.

NARDO celticæ similis inodora: radícula est
oblonga, rufescente, capillata, ex qua foli-
a aliquot oblonga, in latitudinem paulatim sese
laxantia, longis pedicellis donata, viridia
primum, dein flavescencia exurgunt, inter
quæ cauliculus tenuissimus, palmaris, rarius al-
tior, effertur, circa cujus medium foliola duo ob-
longa, angustissima: cauliculus in pedicellos a-
bit, qui flosculos oblongos, pallidos, ut in Celti-
ca sustinent, qui in semina exigua abeunt. Ino-
dora est: hanc in Baldo & Alpibus Sumano con-
terminis, legimus, & in monte Draußenstein Au-
striæ D. Burferus collegit, & Valerianæ
alpinae parvæ latifoliae nomine,
misit.

LIBER QVINTVS.

DE SOLANO.

CAPVT I.

Solanum tuberosum esculentum.

I. SOLANUM tuberosum esculentum: caulem habet ad duorum triumve cubitorum, rarius in viri altitudinem exurgentem, crassum, angulosum, striatum, leviter hirsutum, in multos ramos infirmos, in terram, nisi adminiculo sustineantur, procumbentes, brachiatum, ex quorum alis pediculi crassi, angulosi, flores sustinentes, prodeunt. Folia quæ primo nascuntur, Barbareæ similia sunt (quemadmodum figura nostra & Matthiolo & huic libro addita eleganter, cum omnibus plantæ partibus, ex-

primit) ex atro purpurascencia, subhirsuta, cæteris pallide virentibus, absque pediculo, palmum longis, in sex. octo, plures & pauciores partes, ex una costa dependentes, divisas, ex rotunditate oblongis, integris, quibus singulis, duo sextuplo minora interjiciuntur, & semper pars una, quæ septima vel nona, cæteris major, alæ summo additur. Flores elegantes, exterius ex purpura candicantes, interius purpurascences, vel ex cæruleo purpurascences (flore pleno in Austria haberi ajunt) deni, duodeni aut plures,

alii clausi, pauciores aperti, qui magni malorum insanorum forma, singulari folio constantes, quinquanguli, lineis vel radiis quinque subflavis, vel herbaceis per longum discurrentibus, ex quorum medio staminula rufescentia, vel etiam flava communiter quinque, stylo subviridi prominente, prodeunt: & flores, odorem Tiliæ florum quodammodo referunt. Hos fructus rotundi excipiunt, plures simul quasi ex racemo dependentes, longis pediculis, ut in Solano vulgari, donatis, quorum aliqui parvæ nucis, alii avellanæ magnitudine, alii minores immaturi atrovirentes: maturi atrorubentes, rarius albi & striati, humida & albicâte pulpa pleni, quæ seminibus multis, parvis, planis, subrotundis, Solani somnifici secundi forma, fuscis, conferta est. Radix tuberosa est, aliquando pugni magnitudine, aliquando oblonga, aliquando minima, rarius singularis membri virilis forma, inæqualis, quibusdam vestigiis donata, unde germina anno sequenti emersura sunt, cute fusca aut atrorubente tecta, medulla sive carne firma & alba: & quandoque tuber ex quo planta nascitur, cum eruitur, inane & flaccidum reperitur. Ad caulis exortum, radices plures, fibrosæ, oblongæ, albicantes per terram sparsæ, quandoque in profundum descendentes, cui aliarum tuberosæ radices adnascuntur, ita ut plantam hyemem versus erutam, ultra quadraginta (alii quinquaginta notarunt) tubera diversæ magnitudinis notaverimus, quas plerique eruunt, ne per hyemem putrescant, & sicco loco, calidiore tamen, alii in vase terra sicca pleno, reponunt, vernalique tempore terræ rursus committunt: ex ramis etiam reclinatis, terraque tectis, Burgundi propagare solent, quo plura tubera acquirant. Florent apud nos in Junio, & sæpe ad Autumnum usque, & à primis pruinis offenditur. Hæc ex Insula Virginea primum in Angliam, inde in Galliam, aliasque regiones delata est.

Hujus radices in Virginea Openanck dici, ejus historiæ autor monet. Petrus Cieca in sua Chronica (& Gomara in sua Indiarum historia generali) Papas locis Quito vicinis vocari scribit: Benzoni, Pape, & Iosepho Acoftæ in hist. Indiæ, Papas: hinc Papas Indorum vel Hispanorum dicitur, Italis Tartuffoli, quo nomine & tubera nominare solent, Germanis Grublingbaum/ id est, tuberum arbor dicitur. ¶ Plantæ hujus cum an-

no 1590. iconem suis coloribus delineatam, à D. Scholtzio, Pappas Hispanorum nomine accepissem, & à nemine descriptam invenirem, in Phytopinace sub Solano tuberoso, & in Matthiolo, sub Solano tuberoso esculento, figura addita, descripsimus, ejusque iconem D. Clusio transmisimus. Solanum appellavimus, propter formam aliquam foliorum cum malis aureis: florum, cum malis insanis: fructuum, cum baccis Solani vulgaris: seminum, cum Solanis pene omnibus: denique, propter totius plantæ odorem, quem cum Solanis communem habet.

An veteribus cognita? Pycnocomon Dioscoridis, nobiliss. Cortusius censuit, motus exemplari Dioscoridis manuscripto, cui similis figura adpicta. Et sane notæ florum ac radicum Pycnocomi Dioscoridis, huic Solano conveniunt: floris & seminis non item: Clusius denique in sua historia Arachidnam Theoph. suspicatur, & Papas Peruvianorum vocat.

Indi radicibus panis loco utuntur: quem Chunno vocant: radicem evulsam, solique expositam siccant, siccata in partes diffingunt, ex quibus edulium Chunno nuncupatam, admodum diu durans conficiunt. Papas adhuc vero viridis, interdum quoque vel cocta, vel affata manducatur: hæc Acofta: qui addit, & aliud Papas genus in calidioribus fundis plantari, ex quo fercula, Locro appellata, parant. Sic in Insula Virginea, apud quos in humidis & paludosis locis nascitur, radicibus in aqua, aut aliter coctis, utuntur. Sic nostrates, aliquando Tuberum modo sub cineribus affant, & cuticula ablata, cum pipere comedunt: alii affatas, & mundatas, in taleolas dissecant, & jus pingue cum pipere affundunt & comedunt, ad Venerem excitandam, semen augendum: alii & tabidis utiles volunt, cum bonum alimentum præbeant: non minus quam castanæ & pastinacæ alunt, & flatulentæ sunt. Relatum mihi, nunc apud Burgundos harum radicum usum interdictum, persuasi earum esum Leporam causare, & Artiscokos Indicos vocari.

II. SOLANUM FACEMOSUM cerasorum forma: vel Cerasa amoris facemosa rubra: ex radice fibrosa, caules exurgunt bicubitales, angulosi, aliquantum hirsuti, in multos ramos late se spargentes divisi, qui infirmi sunt, & nisi ridica sustineantur, in terram procumbunt, succi pleni: ex cau-

lis latere, pediculi tres, quatuorve uncias longi, hispidi, flores sustinentes, prodeunt. Folia habet, in multas lacinias acutas, impari semper numero, Agrimonie foliorum instar divisa & per marginem incisa, aliis foliis minoribus interjectis, pallide virentia, aspera & gravem odorem spirantia. Flores plures, quorum singuli singulis pedicellis insident, luteoli, ex quinque foliis acutis compositi, à calice viridi quinquefolio sustentati, in quorum medio capitulum parvum rufescens, apicibus donatum: quibus fructus succedunt, quasi in racemo dispositi, Ceraforum forma & magnitudine, virides primum, dein per maturitatem rubentes, in quibus non secus quam in Pomo Amoris, copiosa humida medulla, & semen minutum albicans & planum, continetur. Planta annua est, & singulis annis ferenda, quamvis in horto meo ex deciduo semine renata sit.

III. SOLANUM tryphyllon Brasilianum: ex radice tenui, oblonga, oblique serpente, cauliculus exurgit singularis, glaber, palmum superans, circa quem folia terna, ex uno centro prodeuntia, & in latus sparsa, Solano tetraphyllo similia, latiora tamen, uncias quatuor lata, quinque longa, ex rotunditate acuminata, tenuia, lævia, venosa: supra quæ cauliculus unciarum quatuor assurgit, cui tria alia folia, uncias tres longa, lon-

geque angustiora insident, calicis instar sustentia florem magnum, album, venosum, ex tribus foliis, uncias duas longis, & fere unciam latis, compositam. Hoc in sylvestris Brasiliæ apud Tououpinambaultios copiose reperitur, referente Pharmacopæo Gallo, qui una cum aliis D. Burfero communicavit. Ignorans, quid esset, formamque considerans, Solani nomen, propter formam, quam cum Solano tetraphyllo habet, imposuimus.

IV. SOLANUM Mexiocanum Iasminum Indicum dictum flore minore. Hoc à Iasmino rubro, vel Mexiocano majore, quod communiter in hortis colitur, potissimum magnitudine differt, omnibus plantæ partibus minoribus & foliis rotundioribus, existentibus: nam licet majoris flores, ex uno folio, convolvuli florum instar, componantur, attamen radiis discurrentibus, quasi in partes quinque dividuntur: minoris flores, similiter quidem formati sunt, sed totus flos unam partem majoris non adæquat: ita ut hujus quinque flores, majoris unum in circumferentia non æquent: præterea staminula quaternam minutissimis apicibus donata, cum stylo paulo longiore, è medio flore emergunt, quæ longius quam in majore, extra florem producantur: semen similiter quadruplo minus est.

Hyoscyamus Creticus luteus major.

Papaver spinosum.

DE HYOSCYAMO.

CAPVT II.

HYOSCYAMUS Creticus luteus major: caulibus est cubitalibus, robustis, ramosis, rotundis, molli lanugine obsitis: foliis latis, subrotundis, sinuatis, & circumrosis, hirsutis, longiore pediculo donatis: ex quorum alis pediculi lanuginosi exurgunt flores sustinentes, ex calice hirsuto in quinque apices secto, prodeuntes, oblongos, Lamii melysophylli forma, quinquefariam divisos, quorum tria folia superiora, majora & flava, inferiora duo pallidiora, ex quorum medio stamina quina, purpurascencia, apicibus flavescens, una cum stylo oblongo ejusdem coloris efferuntur: floribus delapsis, calices indurantur, qui semen minutum subrufum conti-

DE PAPAVERE.

CAPVT III.

I. PAPAVER erraticum Pyrenaicum luteo flore: caule est tenui, pilis exiguis, hinc inde aspersis: foliis teneris, glabris, pallide virentibus instar Caulicidis, vel Apii filiorum in lacinias divisas per marginem incisus & serratis, quo-

quoru
ex fol
cias lo
gnum
plura
cistar

II
longa
altior
leis d
omni
angu
dum
lati in
nitid
quatr
nes a
parte
nui p
cane
spera
do q
nii m
sum
gum
mu
tene
nigr
hoc
tunc
to, p
mnc

S
infe
juni
prin
Para
mu
vid
& fr
nis
nor
fuc
unc
scor
ma
qui
tuu
Gla

quorum costæ mediæ pili paucissimi adpositi: ex folij ala, pediculus nudus, sex etiam octo uncias longus, prodit, florem simplicem, magnum, quadrifolium, & colore luteū, sustinens: plura non licet, cum hoc siccum, in Pyrenæis, locis tamen udis, natum, D. Burserus artulerit.

II. PAPAVER spinosum; ex radice tenui, oblonga, fibrosa, caulis sesquipedalis, aliquando altior, ramosus, rotundus, striatus, minimis aculeis donatus, alba medulla plenus, exurgit: folia omnium prima ex femine prodeuntia, oblonga, angusta sunt: subsequencia vero, quemadmodum & ea quæ in caule sunt, papaveris corniculati instar laciniata: non hirsuta, sed mollia & nitida, medium caulem amplectentia, quæ tres, quatuorve uncias longa, duas lata; per margines aculeis flavescens & acutissimis armata; parte quidem superna viridia, at nervis, quasi tenui pulvere asperfo, albicantibus: parte infera canescentia & nervis ex minimis aculeis exasperatis. Flos luteus, ex quinque vel sex, aliquando quatuor foliis compositus, odorem Chelidonii majoris quodammodo referens, ramulorum summis insidet: huic succedit capitulum oblongum, pentagonum, hexagonum, & tetragonum, multis staminibus flavis id ambientibus, quod tenellum summa parte rubescit, maturum vero nigricat, spinis frequentibus & firmis horridum: hoc semine nigro, sextuplo aliorum majore, rotundo, in apicem desinent & elegantissime striato, plenum est. Julio & Augusto floret, & autumno feri debet, cum planta annua sit.

Semen ex Anglia primum, nomine Figo del inferno, id est, Ficus infernalis, à D. Camerario juniore Norinberga allatum, unde D. Doldius primum anno 1593. & mox nobiliss. Cortusus, Patavio, & plantam & semen transmisere, primusque Papaveris spinosi nomine donavi, uti videre est in Phytopinace, & in Matthiolo, ubi & figura & descriptio proposita est, aliquot annis antequam Clusus, hoc, Papaveris spinosi nomine, in sua historia exhiberet. Tota planta succo flavescens, instar Chelidonii majoris abundat, quam ob causam Glaucium ne sit Dioscoridis, dubitamus: eos enim qui Chelidonium majorem, & eos qui Poma amoris volunt, & eos qui Papaver corniculatum phœniceum, substituant: non probamus. Dioscorides etenim suo Glaucio, folii Papaveris corniculati tribuit, ad-

dens *λιπεώτερη φύλλα*, nitidiora interpretor, qualia sunt Papaveris spinosi, non hirsuta, ut corniculati: addit totum croceo succo madere: quem sane, vel levissimo vulnere copiosum hoc Papaver fundit. Sed de his, in Theatro, Deo volente plenius.

DE ARGEMONE.

CAPVT IV.

ARGEMONE alpina lutea: huic folia sunt, ad radicem parvam, multa, in multifidas tenuesque alas instar foliorum Scandicis incisæ, viridia & lævia, inter quæ cauliculi bini, terni, palmares, nudi, levissimis pilis vestiti, recta assurgunt, qui florem unicum mediæ magnitudinis, luteum, quadrifolium sustinent: ex floris umbilico, plurimi apices flavescens exurgunt: flori capitulum parvum, subrotundum, asperiusculum, semen continens succedit. Hanc in monte Sneberg Austriæ, qua parte ex pago ejusdem nominis perpendiculariter ascenditur, inter saxa D. Burserus reperit.

DE ANEMONE.

CAPVT V.

I ANEMONE tenuifolia Cretica albo magno flore: foliis est Ranunculi pratensis, vel hortensis repentis, specie trifolia, rarius quinquefolia divisis, per marginem crenatis: caule pedali, rotundo, flores duos vel tres albos, ex sex, vel septem foliis compositos, Papaveris erratici florem magnitudine superantes, sustinente: quibus capitulum, seminibus aliorum Ranunculorum more confarctum, succedit. Hanc delineatam, Patavij natam, Laurentius Rosenavv Germanus Pharmacopæus, una cum aliis anno 1595. transmisit: cujus iconem etiam Phytopinaci addidimus.

II. ANEMONE sylvestris alba minor: ex radice subnigricante, fibrosa, folia subrotunda, unguem vix superantia, longis pediculis villosis donata, terna, quaterna, Ranunculi pratensis modo, tribus usque ad umbilicum incisuris, dein singulis, aliis tribus minoribus laciniata: pallide virentia, mollia & hirsuta exurgunt, inter quæ cauliculus candida lanugine pubescens, unciarum septem altus, in medio duobus foliolis parvis laciniatis cinctus, cujus summo flos unicus, parvus, triplo quam in vulgari minor, quinquefolius, candidus, in cujus medio capitulum exiguum, multis

multis brevissimis subluteis staminibus cinctum insidet. In summa, ab Anemone sylv. alba major, quam tertiam Matthiolus facit, sola magnitudine differre videtur. Hæc prope Herbipolim sponte nascitur.

III. ANEMONE alpina alba major: ex radice nigricante, folia exurgunt acuta, Cicutariæ modo, multis divisuris secta, atrovirentia, & parte prona, secundum venarum ductum, villosa, inter quæ cauliculus tenuis, leviter hirsutus, uncias sex altus, cujus summo flos albus, major quam in ulla Anemone sylvestri, vel etiam Pulsatilla vulgari, ex septem foliis compositus, ex rotunditate in acumen desinentibus, & pluribus in medio staminulis luteis donatus, insidet: an vero tandem hujus, ut & sequentis flos, in plumosi seminis congeriem transeat, non constat.

IV. ANEMONE alpina alba minor: tota planta uncias quatuor non excedit, radiculam habens parvam, nigram, folia longe minora, quam prioris, magisque villosa: cauliculo est biunciali villosa, quem circa medium folia similia amplectuntur, cujus summo flos albus, sex foliis donatus, priore quadruplo minor, multis staminulis luteis præditus, insidet: hæcque ad Anemonem sylvestrem 2. Clusii accedit. Utraque in Austria provenit: illa in Blanckenstein: hæc, in Taurero Raftadiensi, ubi D. Burserus collegit.

DE PULSATILLA.

CAPUT VI.

PULSATILLA palustris: hæc foliis est ad radicem in tenuissima & angusta segmenta divisis eorum pediculis hirsutis, inter quæ caulis pedalis, rotundus, rufescens, levi lanugine aspersus, cujus medium folia capillacea acuta cingunt, ipsiusque summo flos unus, villosa capitulo ex capillaceis foliis composito sustentatus, insidet, qui vulgari longe minor, ex foliis sex acutis, violæ nigræ colore compositus, staminibus in medio luteis: capitulum villosa cæsarie comosum, & incanescens, cum semen succedit. Hæc apud nos in pratis udis & paludosis Michelfeldæ provenit: & in hortum translata, cum vulgari, vegetior quidem sit, sed formam & colorem reservat.

II. PULSATILLA apii folio vernalis flore majore: ex radice nigra, logiuscula, folia plura, pediculis

oblongis, pilosis donata, crassa, dura, rigida, Apii foliorum instar in quinas lacinias, & hæc in alias divisa, margine piloso, prodeunt: inter quæ cauliculus unciarum quatuor, nudus, at hirsutiae incanus exurgit, qui florem magnum, trium unciarum longum latumque, ex sex foliis compositum, multisque apicibus luteis, ut & duæ sequentes, donatum, sustinet; qui colore variat aliquando ex albo & subpurpureo mixtus, aliquando intrinsecus albus, extrinsecus subpurpureo, vernali tempore florens: in sylvis circa Francofurtum ad Oderam, D. Fleisserus, ut & sequentem, collegit.

III. PULSATILLA apii folio vernalis flore minore: & hæc ex radice crassa, nigra, oblonga, folia crassa, pauca, oblongis pediculis donata, Apii instar, sed in tres tantum lacinias ad umbilicum divisa, quarum quælibet in alias binas, ternasve lacinias, per marginem incisas, secantur, & pilis vix conspicuis donantur: cauliculo villosissimo, uncias duas alto, flos priore media parte minor, & dilute purpurascens insidet: Aprili, foliis plerumque carens, floret.

IV. PULSATILLA apii folio autumnalis: radice est longa, foris nigra, intus candida, foliis ad radicem plurimis, Apii modo in tres tantum lacinias, & has in alias divisas, glabris, inter quæ cauliculus triuncialis, albis pilis villosus, florem præcedenti minorem obsoleti coloris, instar vulgari, sustinens, qui, & priorum flores, in capitulum hirsutum, quod semen continet, abit. Septembri mense florens, in Lusatia, unde D. Francus misit, reperitur.

V. PULSATILLA, folia Anemones secundæ, vel subrotundo: radix crassa, nigra, aliquot propaggines quandoque fundit: ex quibus prodeunt folia, pediculis oblongis hirsutis donata, instar Anemones bulbocastani radice subrotunda, inferne & per marginem levi lanugine candicante, semper in lacinias tres latas, & in hæc in alias bifidas, vel trifidas, minus profundas secta: inter quæ caulis emergit pedalis, subhirsutus, infra medium angustis oblongis foliis (qualia & flori subjiciuntur) cinctus, florem subcæruleum, septem foliis donatum, & reliquorum more in pappum abeuntem, sustinens: ex Lusatia à D. Franco, Pulsatillæ latifoliæ nomine, accepimus.

DE RANUNCULO,

CAPVT VII.

I. RANUNCULUS nemorosus Anemones flore minor: tota planta uncias sex non superat: radícula est tenui, obliqua, cauliculo tenuissimo, triunciali, quem folia, ut in Ranunculo nemoroso albo, in tres lacinias, & hæc in alias, diuisa, sed vix unguem lata, cingunt, ita ut tota planta cum flore, unam vulgaris Ranunculi nemorosi albi laciniam, latitudine non superet: hæc, cauliculus uncialis superat, florem paruum album sex foliorum sustinens. A vulgato nemoroso non distinguerem, nisi hic parvus, copiosissime in editissimo monte ad Curiam Rhetorum, & circa Monspelium fuisset observatus.

II. RANUNCULUS rotundifolius repens echinatus: ad radicem nigricantem, capillaceam, folia sunt rotunda, crenata, uncialia, pediculis longissimis donata, quæ vero in caule, majora, pleraque rotunda, etiam in lacinias, sed non usque ad umbilicum, diuisa: caulem habet pedalem, in terram reclinatum & quasi repentem, ac in alios diuisum, circa quem folia pediculis palmaribus donata: flores pallide lutei, paucis ad umbilicum staminibus: flore deciduo, capitulum ex pluribus seminibus rufescentibus subasperis echinatis, simulque congestis compositum, succedit. Tota planta ob pilos asperfos mollis est, atrovirens, & circa Bononiam in agris provenit.

III. RANUNCULUS palustris echinatus: è radice in multas fibras longas capillatas diuisa, prodeunt folia glabra, atrovirentia, longis pediculis donata, communiter unguem pollicis lata, pampini fere diuisura & in ambitu incisa, in caule tamen latiora & profundius laciniata: ramis est recurvis, aliquando pedibus, & in alios breviores, hique adhuc in minores, diuisis: aliquando tamen tota planta uncias quatuor non excedit, & tunc ramuli plures à radice, duas, tresve uncias non superantes exurgunt, quorum extremitatibus flores pallide lutei, quinquefolii infident: singulis succedit capitulum ex seminibus compressis, echinatis tuberculis obfritis, in apicem recurvum acutum desinentibus, pluribus, paucioribus, aliquando duodecim simul junctis, compositum.

Locis humidis & aquosis Monspessuli gau-

det. Hujus licet aduersaria sub Ranunculo palustri rotundiore folio semine echinato obiter meminere, attamen quia cum Ranunculo palustri rotundifolio lævi confundunt, ut in Phytopinace monuimus, integram veramque descriptionem proponere voluimus: hunc videtur Clusius in postrema sua historia, nomine Ranunculi Apuleii, figura minus fideliter expressum, exhibere.

IV. RANUNCULUS grumosa radice folio ranunculi bulbosi: ex radice alba, grumosa, veluti ex parvis bulbis, sed firmiter compactis, composita, fibris oblongis intermixtis folia: Ranunculi vulgaris radice verticelli foliis similia, subrotunda, sed profundius dissecta, oblongis pediculis donata, levissime pilosa, prodeunt: inter quæ caulis pedalis, hirsutus, rarius in ramos diuisus effertur, quem folia in angustos lobos secta bis cingunt, cujus summo flos luteus, aliorum forma insidet: cui capitulum, brevissimis aculeis armatum succedit. Hic Ranunculus agris Bononiensium, familiaris est, & à D. Agerio collectus. Hujus etiam meminimus in Phytopinace, sub Ranunculo racemosa radice Ioh. Bauhini, qui in montibus Bononiensibus reperit. An hunc intelligit Anguillara opin. II. dum meminit Ranunculi circa Sebenicum Dalmatiæ oppidum, radicibus Chelidoniæ minoris, qui polyanthos sit: de quo & Camerarius in suo horto, sub Ranunculo pleno flore luteo repente majore?

V. RANUNCULUS geranii tuberosi folio: radice est fibrosa, caulibus multis cubitalibus, viridibus, striatis & ramosis: foliis à radice absque pediculis palmaribus, uncias sex longis latisque superne atrovirentibus, foliorum Geranii tuberosi instar in multas lacinias, sed longiores & latiores ad pediculum diuisis, & rursum in alias scissis: at in caulis summitate, in segmenta graminea partitis: flores in ramulorum summis plures, parvi, lutei, multis in medio staminibus, quibus capitulum paruum rotundum cum seminio succedit. Non longe Patavio in Arqua, ubi Petrarchæ sepultura, anno 1578. legimus, quem nobiliss. Cortusius Batrachium verum nominat.

VIT.

Ranunculus montanus subhirsutus
latifolius.

VI. *RANUNCULUS montanus subhirsutus latifolius*: ex radice oblonga, fibrosa, folia prima Geranio columbino similia, subnigricantia, mollia, in tres primum lacinias ad pediculum divisa, & hæ in alias tres, hæque in alias sexta, pediculis palmaribus, subhirsutis donata prodeunt, quorum tamen superiora latiora & acutiora: inter quæ caulis sesquicubitalis, cavus, striatus, pene glaber, in ramos brachiatus, effertur: quibus flores parvi, pallide lutei, quinquefolii insident; his semina, in capitulum congesta, succedunt. Hic in humidis montis Mutetæ provenit.

VII. *RANUNCULUS montanus lanuginosus* foliis ranunculi pratensis repentis: radicem habet fibrosam, rufescentem, à qua, cum caule tenui, cubitali, lanuginoso, superne in alas diviso, prodeunt folia pallide virentia, tactu mollia, pediculis palmaribus, lanuginosis, donata, instar Ra-

nunculi pratensis repentis, in tres primum lacinias, oblongis pedicellis donatas, & hæ in alias acutas, per marginem crenatas, divisa, flos aureus, quinquefolius, priore major est. In altissimis montibus, ut in Belken Marchionatus, reperitur.

VIII. *RANUNCULUS saxatilis* magno flore: radix ex oblongis fibris capillaribus composita est: folia habet ad radicem plura, oblongis pedicellis nonnihil lanuginosis donata, unguem vix lata, in tres parvas lacinias, & hæ in binas, vel ternas acutas divisa: inter quæ cauliculus palmo minor; tenuis, lanuginosus, cujus summo flos magnus, aureus, splendens, quinquefolius, multis in medio staminibus rufescentibus, insidet. Circa Monspelium in saxosis crevit.

IX. *RANUNCULUS saxatilis* foliis subrotundis: radix in fibras oblongas, capillaceas abit: folia per terram sparsa, subhirsuta, crassa, pedicellis uncialibus donata, vix unguem lata, in petiolo parva, subrotunda, & hæc in alia dividuntur: cauliculus tenuis, lanuginosus, sex unciarum, ad exortum statim dividitur: flos luteus, quinquefolius, multis staminibus donatus. Eodem quo prior loco reperitur.

X. *RANUNCULUS minimus saxatilis hirsutus*: radice est pusilla, capillari, circa quam foliola plurima, in tres lacinias subrotundas, & per marginem incisas, divisa, longis pedicellis hirsutis donata: inter quæ cauliculus, duarum triumve unciarum hirsutus exurgit, florem luteum, aliorum Ranunculorum similem, multis in medio croceis staminibus, sustinet: cui capitulum parvum, ut in aliis succedit. Non longe Monspelio, ad Lattes, provenit.

XI. *RANUNCULUS villosissimus* Monspeliacus: radice est fibrosa, rufescente, foliis ex ea prodeuntibus crassis, villosis, parvis, in lacinias primum ternas, alias subrotundas, alias acutas, & hæ in alias incisas & per marginem crenatis: quæ vero in caule sunt, in oblongas & acutas, & quasi aculeo armatas lacinias, sed longitudine impares, dividuntur: inter quæ caulis palmaris, in breves alas brachiatus, quibus singulis, folium in plures lacinias divisum, subjicitur: flos aliorum Ranunculorum forma, mediæ magnitudinis, lutei coloris est. Tota planta ob pilos rufescentes, molles, villosa & rufescens est, &

Monspessuli in saxosis reperitur.

DE DORONICO.

CAPVT VIII.

DORONICVM Helveticum incanum: ex radice geniculata, & quasi squamata, caulibus emergit pedalis, rotundus, incanus, cui flos magnus luteus, folijs aureis longiusculis non crenatis discum cingentibus, qui tandem in pappum abit cum semine aliorum simili: folijs est crassis, ad radicem aliquibus subrotundis, alijs ex rotunditate oblongatis, in ambitu dentatis & serratis, parte inferiore una cum pediculis obincanam lanuginem mollibus, superne vero pallide virentibus & nervo albicante: quæ vero caulem ambiunt, longa sunt, angusta & acuminata, acris & amari saporis: ex Helveticis alpinis D. Burserus attulit.

II. DORONICUM Helveticum humile crassis folijs: planta palmaris est, folijs crassis & densis, superne atrovirentibus, inferne pallidis, nonnihil hirsutis, primis quidem ex rotunditate oblongis, per ambitum crenatis, pediculi basi caulem ambientibus, subsequenter vero, uncias sex longis, sesquiunciam latis, quorum superiora pediculis carent: caule est brevi, hirsuto, in ramulos biunciales diviso, quorum singuli florem luteum, mediæ magnitudinis, sustinent. Julio mense in Valesianorum jugis (auff der Gemme vocant) floret, ubi D. Fleischer eruit.

DE ELLEBORO.

CAPVT IX.

ELEBORVS niger Saniculæ folio minor: radices nigrae subsunt, & ab vno exiguo capitulo fibræ quam plures tenues descendunt: folia, quæ oblongis pediculis donata, subrotunda sunt, vnguem pollicis lata, in septem laciniis breves & angustas, ad umbilicum usque divisa, per margines crenata, in caule vero, brevissimis pedicellis tenuissime fissa: inter quæ cauliculi bini, terni, tenuissimi, palmares, & glabri exurgunt, uno alterove folio vestiti: aliquando in summo, pedicelli ad latera prodeunt, qui flosculos complures simul factos, candidos, quasi in muscario junctos, sustinent. In summa, veratrum nigrum Dodonæi, sive Astrantiam nigram Lobelii, per omnia refert, sola quæ magnitudine differt.

Hic in Alpibus solum reperitur, ut in monte Fraeto, Spligel Rhætorum & in Pyrenæis.

DE GENTIANELLA.

CAPVT X.

GENTIANELLA alpina latifolia magno flore: ad radicem nigricantem, fibrosam, folia humi sparsa, quaterna, quinave subrotunda, crassa, plantaginis, vel Calthæ alpinæ forma, unciam lata, duas longa: inter quæ cauliculus uncias quatuor altus uno alterove folio donatus, cui utriculus insidet, unicum florem oblongum, cæruleum, calatho similem sustinens: cujus calicis utrinque; folium oblongum adponitur: ex Helvetiæ alpinis habemus.

II. GENTIANELLA omnium minima: ex radice oblonga, tenui, albicante, foliola oblonga, angusta, viridia, plurima simul instar cespitis conjuncta, prodeunt; inter quæ pedicelli brevissimi (tota enim planta, radice excepta, unciam non excedit) quibus singulis flosculus, pro plantulæ ratione magnus, pallide cæruleis, staminulis donatus, caliculo inclusus, insidet; hæc nisi summe amara esset, Muscus aliquis floridus censeretur: in summis Alpium Helveticarum jugis reperitur.

DE PLANTAGINE.

CAPVT XI.

PLANTAGO maxima tota glabra: ex radice nigricante, fibrosa, folia sex, septem, octo, glabra, carnosa, & nervosa, uncias sex longa quatuor lata, pediculis pene palmaribus, in initio rubentibus donata, prodeunt: inter quæ pediculi nudi tres, quatuor, quinque bicubitales, atrovirentes, rotundi, striati, spicam pedalem sustinentes, exurgunt: circa Monspelium reperitur.

Reperitur quoque folijs laciniatis, tenuibus, glabris, pedalibus, uncias sex latis, caule etiam superante, & ad spicæ exortum, folia habente.

II. PLANTAGO quinquenervia caulium summitate foliosa: hæc à vulgari in eo differt, quod cauliculi spicam florum sustinentes, in caulem palmarem excrescunt, in cujus summitate, folia plura, eo modo quo ad radicem disposita: spicis,

N

non

non oblongis, sed rotundis, brevissimis pediculis lanuginosis insidentibus.

Reperitur etiam quinquenervia vulgaris, spicis bifidis: vel loco spicarum, sunt capita mire variantia, à pediculis nudis sustentata, quorum quædam ex infima spicæ parte, utrinque unum capitulum obtinent, alia pluribus capitulis, utrinque spicæ circumjectis, donantur.

III. *PLANTAGO trinervia* angustissimo folio: radice est tenui, fibrosa, albicante; folijs aliquando palmaribus, aliquando uncias quinque longis, strictissimis, atrovirentibus, tribus nervis distinctis, per marginem potissimum, pediculis pilosis: inter quæ cauliculi plures exurgunt, alij cubitales, alij pedales, alij palmares, aliquando triunciales, ad exortum aliquando villosi, glabri nonnunquam, quibus spicæ breves, oblongæ & subrotundæ insident. Hanc sæpius ad vias, maxime ad rudera, notavimus.

IV. *PLANTAGO angustifolia* paniculis lagopi: ex radice oblonga, fibris oblongis capillata & rufescente, cauliculi plurimi, aliquando supra viginti, nudi, leviter hirsuti, rotundi, recurvi, altitudine impares, alij palmam excedentes, semipalmares, alij duas tresve uncias non superantes, prodeunt, qui capitulum lagopi forma, modo longum, modo breve, molle, rufescens sustinent: ad latera flosculi parvi, rufescentes, tenuissimis pedicellis insidentes conspiciuntur, quibus semen minutissimum succedit: folia habet plura, nervosa, uncias quatuor longa, uncia angustiora, hispida, & in exquisitissimum apicem desinencia. Hæc copiose in agris Nemausensibus provenit.

Hæc aliquando ita parva, ut uncias tres non superet, magis villosa, & capitulis minimis rotundis donata.

*DE HOLOSTIO SIVE LEONTOPODIO
CRETICO.*

CAPVT XII.

HOLOSTIVM sive Leontopodium Creticum: ex radice rufescente & quasi squamata, paulatim gracilescente, & in fibras divisa, folia viginti, etiam plura, palmaria, angusta, nervis tribus per longitudinem discurrentibus distincta, & hirsutie subaspera, prodeunt: inter quæ pedicelli plures, molli rufescente lanugine pubescentes, duarum triumve unciarum conspiciuntur, quibus singulis capitulum crassiusculum, rufescens insidet: flosculi albicantes, umbilico nigricante præditi, quandam foraminum speciem præbent: at in senescente, & arescente planta, pediculi crassiores & rigidi facti, una cum capitulo terram versus, ad radice caput adeo curvantur, ut pedem leoninum quodam modo referant. Hoc in Creta provenit, & Patavio à Laurentio Rosnavv Pharmacopæo, Leontopodij Cretici & Catanances Cortusi nomine: dein pro Holostio minore, ab Imperato Neapoli accepi, & ante viginti & aliquot annos descriptionem, figura addita, in Phytopinace proposuimus: postmodum & Clusius Leontopodij Cretici nomine, exhibuit.

DE CORONOPO.

CAPVT XIII.

CORONOPVS maritimus minimus: radice la est longa, capillari, foliolis multis per terram sparsis, in lacinias tenues instar foliorum Scabiosæ minoris sive Stœbes divisus: inter quæ plures pedicelli recurvi, unciales, thyrsulos parvos spicatos & hirsutos sustinentes, flosculis minutissimis donatos: tota planta hirsuta est: hanc D. Gillenius misit.

Pſyllium minus.

DE PſYLLIO.

CAPVT XIV.

I. PſYLLIVM Indicum folijs crenatis: radice est oblonga, tenui, fibris capillata: caule circa radicem lignoso & rufescente, rotundo, subaspero, pedali, in frequentes ac foliosos ramulos diviso, qui capitula plura, singula singulis pedicellis insidentia, sæpius dena, duodena, squamata sustinent, è quibus flosculi pusilli, pallide lutei, lanuginosi relucunt: semen nigricans, parvum, splendens, succedit: folia habet oblonga angusta, acuta, crenata, instar foliorum Coronopi, non nihil laciniata, hirsuta: ex semine Pſyllij Indici nomine sato, in horto aliquoties Julio florens, enatum. Et hoc Dioscoridis Pſyllium censemus.

II. PſYLLIVM minus: huic radix est tenuis,

oblonga, subalbida, fibris paucis capillata: ramuli semipalmares, rotundi, tenues, rufescentes, in terram reclinati, in summo in minores divisi: folijs brevibus angustis, binis sibi ex opposito respondentibus, quæ alis subjiciuntur, aliquando ternis, nonnunquam quinis simul junctis: ramulorum fastigijs, capitula squamata insident, quibus utrinq; foliolum unum (aliquando plura & impari longitudine) parvum recurvum & per maturitatem rigidum subjicitur: flosculos habet pusillos, albos, pedicellis inhærentes, quibus semen longe vulgari minus, subnigrum relucens, succedit. Augusto florens in horto collegimus, semine Patavio ex nobiliss. Bembi horto, Gottne rubri & albi nomine misso: sic & Alpinus, Gottne rubrum nominavit, differentiam inter Gottne rubrum & Gottne album (hoc enim Holoſtij species est) faciens. Idem & Botrio rubro nomine, à Sprengero Heidelbergæ accepimus.

DE LIMONIO.

CAPVT XV.

I. LIMONIVM maritimum minus foliolis cordatis: ad radicem crassam, lignosam, rufescentem parumq; fibrosam, folia plurima, densa, carnosa, lævia, subrotunda, per terram instar cespidis sparguntur, in quibusdam plantis obtusa, nulloq; mucrone prædita: in alijs, in summo sinum habentia & cordis formam referentia: inter quæ cauliculi plures, inæquales, trium, quatuor, etiam sex unciarum teretes nudi, prodeunt, in plurimos breves & recurvos ramulos divisi, flosculis frequentibus parvis, pallide rubentibus onusti. Hoc in littore maritimo, ut, circa Mafsiliam & Louornum, reperitur.

II. LIMONIVM maritimum minimum: tota plantula uncias quatuor vix excedit: nam ad radiculam oblongam, rufescentem, in summo divifam, foliola minima, subrotunda, crassa, instar Sedi compacta, inter quæ cauliculi unciales, paucos flosculos pallide rubentes, vel subcæreuleos sustinentes, exurgunt. Hoc in Insula quadam non longe Mafsilia, provenit. De alijs

Limonij differentijs, in Theatro agetur.

DE BISTORTA.

CAPVT XVI.

BISTORTA alpina maxima: ex radice quadruplo quam in vulgari majore, contorta, geniculata, fibris capillata, foris nigricante, intus alba, caules bicubitales, nodosi, striati, majori ex parte nudi exurgunt, quorum quaelibet spicam florum subpurpleorum, unciarum quatuor sustinet: folia habet oblonga, in acumen desinentia, venosa, superne virentia, inferne caesia, vel etiam incana: quorum quaedam ad cubiti altitudinem accedunt, sed angusta, uncias tres lata. In altissimis Silesiorum montibus reperitur, ut in Sudetorum jugis, velut ad Gigantæum, Albis fontes Schneegruben.

DE PYROLA.

CAPVT XVII.

PYROLA Alfinis flore duplex est. Europæa & Americana, utraque major & minor est: nullius hactenus figura posita fuit: Europæam tamen, primus Val. Cordus in obser. sylv. sub herba trientali proposuit; dein Iohannes Thalius, in sua Harcynia Saxothuringica, sub Alsmanthemo descripsit: & Johan. Francus in horto Lusatiæ, nomine herbæ pusillæ trientalis, & tandem Casp. Schvvenckfeldus, in suo Catalogo plantarum Silesiæ, Alsinem alpinam nominavit: nulla differentia ostensa, Alsinanthemi majoris & minoris nomine, à D. Sigfrido Helmaftadio: Pyrolæ Bohemiæ majoris & minoris, à D. Doldio: minorem vero, nomine Anonymi Betulæ folio, in beruletis Scotiæ natam, D. Cargillus, ex Scotia misit. Hujus descriptionem, à prædictis propositam, præterire, & Brasilianam majorem describere, in præsens lubet.

Pyrola alfinis flore major.

PYROLA Alfinis flore Brasiliæna: ex radice alba, tenui, capillata, cauliculus effertur singularis, tenuis, lævis, sex, septemve unciarum, inferiore parte nudus, circa medium duobus foliis parvis sibi oppositis donatus, superius vero folijs sex vel septem per abitum cinctus: quæ magnitudine imparia sunt, aliquibus uncias duas, alijs unam longis, unciam vel semunciam latis, Plantaginis quinquenerviæ forma (cum & per hujus folia quinque nervi discurrant) sed glabra, tenera & viridia, in acumen fastigiata, ex quorum medio pedicellus tenuis, uncialis exurgit, florem singularem, pallide luteum, ungui pollicis æqualem, quadrifolium, striatum, cujus folia (stellæ modo disposita) lateralia, alijs duobus latiora sunt: ad floris umbilicum, staminula plura exigua, rufescentia occurrunt.

Hæc in Brasilia apud Tououpinambaultios reper-

reperta est, & ab Europæa, potissimum folijs quinquenervijs differt. cum per Europææ, tam majoris quam minoris folium medium, unicus nervus feratur, à quo fibræ per latera sparguntur: dein flore quintuplo majore: At minor Brasili-ana, ab Europæa minore, solum foliorum magnitudine, quæ in Brasiliana longiora, angustioraq; sunt, differt.

DE POTAMOGETO.

CAPVT XVIII.

PO^TAMOGETON racemosum angustifolium: radice est capillacea, rufescente, cauliculis tenuissimis, palmaribus, in aqua fluitantibus, folijs angustis, longis, binis ex opposito respondentibus: aliquibus in ambitu leviter sinuatis, aliquibus minime sinuosis: periclo tenui, brevique, flosculi pusilli, uvæ in morem congesti insident, quibus granula aculeata, simul juncta succedunt. Hoc prope Monspelium, ad molen- dinum in aqua fluitans reperitur: idem tribuli aquatici minoris nomine, D. Francus ex Lusatia misit.

II. POTAMOGETON gramineum ramosum: ex cauliculo pedali, etiam cubitali, tenuissimo, rotundo, albicante, in plures alas brachiato, folia graminea, oblonga, atrovirentia, non alternatim, sed multum ad invicem disita, prodeunt, quæ in alia folio, fere capillacea, abeunt, nihilominus tamen ex primi folij ala, cauliculus in similia folia abiens, exurgit: in extremo caulis, pediculus triuncialis, flosculos minutos, & granula sub sequentia minuta & subaspera, non racemi modo, sed magis, & velut in spica, dispersa, sustinet. Hoc in paludibus Austriæ fluitans, Fontilapathi graminei nomine, D. Burserus misit.

III. POTAMOGETON minimum capillaceo folio: hoc parvum est capillaceo & caule & foliolis oblongis, inordinate dispositis, pallide virentibus: in summo, pedicello parvo, modo uno, modo duobus, capitulum minimum & acuminatum, prioris tamen forma, quod minutissimo flosculo pallidulo successit, sustinens, quorum aliud expansum, aliud quasi vesiculæ foliaceæ in in acumen desinentis, inclusum est. Hoc cum sequenti, Monspelio D. Burserus attulit.

IV. POTAMOGETON capillaceum, capitulis ad alas trifidis: hoc cauliculo est palmari, pilo

non crassiore, ramoso, articulato, ad quemlibet articulum, folia bina, oblonga, quovis pilo tenuiora, ex adverso respondentia: quorum alis, minutissimi flosculi palliduli insident, qui juncti, nodulum quasi referunt, quo maturato, nodulus sive capitulum, ex tribus portiunculis semicircularibus in apicem abeuntibus & rufescentibus compositum, conspicitur: nihilominus tamen, ex priorum foliorum alis, pedicellus exurgit, qui in tria, etiam plura foliola absimitur, similisq; in medio nodulus adponitur; in summitate namq; capitulum nullum est.

DE SERPENTARIA.

CAPVT XIX.

SERPENTARIA triphylla Brasiliana: hanc Sinegram describere non licet, siquidem solum caulis portio cum folio & flore ad manus sit: quare ex caule rufescente, striato, exurgit, folij pediculus palmaris, & lævis, in cujus summo folium tenue, albide virens, fibrosum, subrotundum, trifidum, in exquisitum apicem desinens, duabus partibus inferioribus, & quidem inferne sinum obtinens, quorum quodlibet uncias binas cum dimidia latum, longitudine vero uncias quatuor superat: flos serpentariæ majoris forma, similiter pediculo triunciali donatus, longitudine unciarum quinque, latitudine sesquiuncialis, atrorubens, striatus, venis albicantibus per medium, maxime extrinsecus, excurrentibus: pistillo nigricante, oblongo, in summo bifido. Ex Tououpinambault Brasiliæ anno 1614. allata.

DE TVSSILAGINE.

CAPVT XX.

TVSSILAGO alpina folio oblongo: ex radice nigricante, minimi digiti crassitie, plurimis fibris donata, caulis exurgit cubitalis, hirsutus, rufescens, striatus & asper: folijs ad radicem quinque, fenis, longis pediculis donatis, oblongis, nigricantibus, duris, hirsutis asperis, per marginem crenatis, & imparis longitudinis: at in caule binis, ternisve angustioribus: cujus summo, aliquando in ramos diviso, flos muscosus, luteus, satis magnus insidet, qui tandem in papum evanescit. In Helvetiorum alpibus & Baldo (sed angustioribus folijs) provenit.

DE CACALIA ET LAPPA.

CAPVT XXI.

CACALIA tomentosa: folia habet Tusfilaginis folijs majora, figura instar Personatæ oblonga, in ambitu ferrata, nonnunquam sinuata, superne ex virore nigricantia, venis tamen, in cana lanugine albicantibus, percurrentibus: inferne, propter densam & mollissimam lanuginem qua pubescunt, candidissimis: quorum pedicelli oblongi, striati, non secus ac folia, lanu-

ginosi: de floribus nil constat, cum solum folia aliquot D. Paschalis ad nos miserit, in Sumano monte prope Vincentiam collecta: eandem circa Thermas Fabarias, sed floribus, cauleq; carentem, postea observavimus.

LAPPA rosea: hæc à vulgata differt capite: nam circa floris capitulum, folia plura, veluti in Plantagine rosea, dense stipata, junguntur, quæ singula in mollem aculeum desinunt: hæc apud

Lipsenses frequenter reperitur: unde à D. Jungermanno accepimus.

LIBER SEXTVS.

DE LEUCOIO.

CAPVT I.

I. **LEUCOIVM** luteum magno flore: hoc à vulgari Leucoio luteo Keiri dicto, differt magnitudine & colore, quia parvum fruticem, valde ramosum & totum virentem refert: folijs est majoribus, viridibus, splendentibus: floribus quadrifolijs magnis, ita ut hujus folium, vulgaris totum florem pene adæquet, odoratissimis, intensiorisq; lutei coloris: filiquis copiosis, semen minutum, planum rufum continentibus. Hoc Majo mense & majore æstatis parte floret, pertenuis est, & frigoris patiens, cujus semen Leucoij lutei Hispanici nomine missum est.

II. **LEUCOIVM** luteum serrato folio: hoc à præcedente folijs potissimum discrepat, quæ duplo pene longiora, angusta, per latera crenis asperis ferrata, & in aculeum finientia, quæ similiter crassa, sed pallide virentia, mollia, quia parte inferna quasi lanugo aspersa est: flores lutei sunt & magni. Hoc D. Doldius Norinberga misit.

III. **LEUCOIVM** luteum sylvestre hieracifolium: hoc circa radicem crassiusculam, albicantem, in oblongas fibras capillatas abeuntem, folia plura habet per terram sparsa, eaque oblonga, angusta, subaspera, sinuosa & per æstatem in planta luxuriante Hieracij instar sinuata, quæ circa caulem pedalem, striatum nonnihil incanum alternatim disposita, oblonga, latiuscula, ut in Keiri vulgari pallide virentia, ob raras crenas

inæqualia tactuq; ob levissimam hirsutiem aspera: caulis major pars floridus est, flores lutei sunt, quadrifolij, Keiri floribus minores oblongis pediculis donati, quibus filiquæ triunciales strictissimæ, in summo utrinq; parum reflexæ, succedunt: hoc in sylvis prope Neustadium Harcyniæ reperitur, unde D. Furerus misit.

IV. **LEUCOIVM** album odoratissimum folio viridi: radice est multifida, caule viridi, ramoso, aliquando minimi digiti crassitie: folijs viridibus splendentibus, crassis, Keiri folijs forma respondentibus: floribus albis, quadrifolijs, suaviter admodum & quidem vesperi Hesperidum modo, olentibus, cujus nomine nostrates, Βισση Νάγελιν/ id est, moscum redolentes garyôphyllos vocant: quibus filiquæ longæ, crassiusculæ, virides, duplicem planorum seminum ordinem, membrana intercurrente, continentes, quod Leucoij albi Cretici nomine primo accepimus. Hoc per aliquot annos durat, si hyeme in cella asservetur.

V. **LEUCOIVM** minimum Creticum: cauliculo est palma minore, viridi, striato, levissimis tamen pilis aspersis: foliolis subrotundis, pallide virentibus, longis pediculis donatis, aliquando binis ex opposito, alijs alternatim sitis: cauliculi summum in duos pedicellos abit, qui flosculum oblongum, cæruleum, quadrifolium, modo unum,

num, modo duos, sustinent. Hoc ex horto nobiliff. Contareni, D. Leritzius attulit.

V. *LEVCOIVM* maritimum minimum: radicula habet tenuissimam, oblongam, albam, ad quam foliola minima quina, senave, subrotunda & pallida: cauliculis sesquiuncialis, rufescens, quinis, senis, foliolis oblongis, obtusis, hirsutie subcanis, alternatim dispositis, cingitur: flosculum unum vel alterum subcæreuleum, cauliculus & pedicellus hirsutus sustinet. Hoc in littore maris prope Terracinum reperitur.

DE HESPERIDE.

CAPVT II.

I. *HESPERIS* sylvestris flore parvo: caule est cubitali, viridi, striato, nodoso, multis alis fere palmaribus, donato & concavo: folijs quam in vulgari acutioribus, in ambitu profundius serratis, viridibus, subhirsutis & minus vulgari asperis: floribus plurimis, subcæreuleis, quadrifolijs parvis, ita ut hujus flos integer vix vulgari foliolum adæquet, quib. siliquæ strictissime succedunt. Hæc, circa Monspelium in horto Dei, ad aggeres aquarum, à D. Bursero collecta fuit.

II. *HESPERIS* sylvestris Hieracij folijs hirsuta: tota planta hirsuta est, caulem habens pedalem, angulosum, hirsutum, pallide virentem, in summo in ramos aliquot alternatim dispositos divisum: folia Hieracinis instar laciniata & sinuata, oblonga, angusta, acuminata, crassa, hirsutie aspera, quorum superiora pediculis carent: flores in calicibus hirsutis rubri, magnitudine Hesperidis vulgaris flores æquant: quibus similes siliquæ, semen continentis succedunt. In saxosis humidis Provinciæ, D. Burserus legit.

DE SAPONARIA.

CAPVT III.

SAPONARIA concava Anglica: planta est elegans, radicibus fuscis, crassis, longis, lentis, repentibus fibellis paucissimis adhærentibus: unde caules exurgunt cubitales, rotundi, striati, glabri & albi, geniculis distincti, in terram reclinati, & concavi: circa quos folia viridia, glabra, subrotunda, nervosa, uncias duas lata, paulo longiora, rarius ex singulis geniculis bina, sed ex quolibet geniculo unum tantum, nullo certo ordine vel numero enascitur, quod antequam expandatur, fistulæ instar caulem complectitur: flores in summo caulicorum, ex superiorum foliorum sinu, tenerrimis pedicellis subnixi, ex cali-

culis oblongis nonnihil hispidis prodeunt, Saponariæ vulgaris forma, ex quinque folijs per oras crenatis, commissi, qui colore albi sunt, levi carneo colore asperfo, in quorum medio staminula quædam exigua: semen non vidimus.

Hæc æstate media floret in Anglia, quæ in Comitatu Northampton, in nemore quodam Spianie dicto, à D. Gerardo Chirurgo Londinensi reperta, Gentiana concava nominata, & Londino à D. Listero, una cum figura suis coloribus illustrata, missa fuit.

DE LYCHNIDE.

CAPVT IV.

I. *LYCHNIS* auriculæ urfi facie: hanc in Phytopinace subLychnide viscosa Cretica exhibuimus, cujus hæc perfecta descriptio est: radice est alba, longa, & fibrosa, folijs ad radicem pluribus, etiam viginti numero, per terram sparsis, incanis, lanuginosis, Auriculæ urfi folijs forma & crassitie similibus, uncias tres, etiam quatuor longis: quæ ex longissimo & latiusculo pediculo sensim rotundam figuram acquirunt & rarius unguem latitudine superant: caulem habet sesquicubitalem, ramosum, rotundum, hirsutum, firmum, in summo lento succo glutinosum: flores ex viridi flavescentes, plures, quasi in umbella congesti, quinquefolij & bifidi: quibus caliculi parvi, semen minutum nigricans continentis, succedunt. Hanc à Joh. Bauhino, Viscaginis auriculæ urfi facie Candia, quo nomine semen à Casabona Florentia acceperat, primum habui: dein Lychnides auriculæ urfi facie: & hanc postmodum Clusius, Lychnidis sylv. latifoliæ nomine, exhibuit.

II. *LYCHNIS* syl. minima exiguo flore: ex radice oblonga, tenui, cauliculus rotundus, rufescens geniculatus, trium quatuorve unciarum, in alas minimas brachiatus exurgit, foliolis binis exiguis, acutis, ad quemlibet geniculum & alam & ex qualibet ala, pedicelli oblongi, angustissimi, rigidi, quib. flosculus purpurascens, ex quinque foliolis, singulis cordis formam referentibus, compositus insidet. Hæc circa Monspelium, in pede montis qui est prope Boutonet copiose reperitur, quam Centaurium minimum appellabant. Verum ante quadriennium eandem, sed palmum superantem, & Florentiæ ad agrorum margines natam, Tunicæ peculiari nomine, à D. Burf. accepimus,

DE CARYOPHYLLO.

CAPVT V.

I. CARYOPHYLLVS arborefcens Creticus: ex radice crassa, alba, dura, & lignosa, caules cubitum superantes exurgunt, albi, rotundi, læves, geniculati, lignosi, in alas brachiati: folia habet ad radicem plura, longa, angusta, in acutum mucronem desinentia, pallide virentia, in caule paucissima: flores, è calicibus viridibus, tenuissimis & acutissimis foliolis cinctis quinquefolij, eleganter, sed non profunde, fimbriati, ex diluta purpura rubentes, prodeunt: ex quorum medio staminula plura brevique prominent: semen vero paleaceum in cauliculis continetur. Ex semine Cretico, in horto Montembeldiardiaco velut in arbusculam excrevit.

II. CARYOPHYLLVS sylvestris repens multiflorus: ex radice crassa, lignosa, subfusca, cauliculi plurimi, etiam quandoq; supra triginta, trium quatuorve unciarum, tenues, partim in terram reflexi, partim erecti, paucis foliolis cincti, quæ circa radicem plura, brevissima, angustissima, dura, mucronata, viridia: quibus singulis flos, modo unus, sæpe duo simul caliculis ad exortum junctis, quinquefolij aliorum forma, pallide rubentes insident. In saxosis circa Monspelium provenit.

III. CARYOPHYLLVS sylvestris biflorus: ex radice parva, folia pauca angustissima, ut prioris, sed multo longiora, exurgunt, & inter hæc cauliculus tenuis, plus minus palmum altus, in summitate in duos pediculos semper distinctus, quorum singuli florem magnum, Caryophylleo syl. vulgatissimo multo majorem, quinquefolium, leviter laciniatum colore pallide rubentem sustinet. Circa Genevam D. Cherlerus collegit.

IV. CARYOPHYLLVS pumilus latifolius: à radice cauliculus, statim in duos ramulos sex uncias altos, tenues, rotundos divisus prodit, cui ad radicem folia brevia, latiuscula, in ramulis longiora, mollia & pallida, binis sibi invicem ad geniculos respondentibus: cuilibet ramulo, flos unus, priore multo minor, pallide purpurascens, magisq; albens ex brevi calice prodiens, insidet: ex Austria D. Burserus misit.

V. CARYOPHYLLVS holostius alpinus latifolius: ad radicem tenuem, albicantem, fibrosam & repentem, cauliculi aliquot in terram reclina-

ti, hirsuti, trium, quatuorve unciarum, folijs parvis, subrotundis, latis binis, sibi invicem respondentibus, hirsutis, & crassis cincti: ex alarum sinu, pediculis instar ramuli exurgunt, singuli florem unum, calici viridi primo inclusum, dein quinquefolium magnum & album sustinent, cui capitulum oblongum, semen continens succedit. Hic in Valesianorum alpihus, loco Gemme dicto, & circa Fabarias reperitur.

VI. CARYOPHYLLVS holostius alpinus angustifolius purpurascens: & hic radícula est repente, cauliculo tenui, triunciali, leviter hirsuto, circa quem foliola parva, oblonga, acuminata, bina sibi opposita: flores in summo bini, terni, prioribus minores, purpurascens, stellæ in modum dispositi, calicis foliolis viridibus alternatim velut intercedentibus: ex Pyrenæis Hispanicis, D. Burserus attulit.

VII. CARYOPHYLLVS holostius alpinus gramineus, radiculam habet exiguam, caulem palmarem, exilem, rotundum, geniculatum, pilis levissimis donatum, circa medium in ramulos & hi in alios brachiatum: folia ad radicem pauca, ad geniculum bina ex opposito respondentia, atrovirentia, angustissima, unciam longa; flosculi albi quinquefolij, ex calice prodeunt, singuli, singulis pedicellis insident: quibus exiguum capitulum, minuto semine refertum, succedit. In alpihus provenit: in Austria monte Taurero, D. Burserus legit.

VIII. CARYOPHYLLVS holostius montanus angustifolius albus: & hic cauliculo est tenui, geniculato, rufescente, glabro, trium quatuorve unciarum: folijs oblongis, angustis, glabris cincto, floribus albis quinquefolijs, & prædicto quinto multo minoribus. In horto Dei, D. Burserus legit.

IX. CARYOPHYLLVS holostius tomentosus latifolius: ex radice tenui & repente, caulice tenuis, rotundus, geniculatus, in terram reclinatus prodit, qui statim in ramulos plures palmares, semipalmares, etiam minores subdividitur; quos folia oblonga, latiuscula, quædam subrotunda, ob lanuginem aspersam mollia & alba, bina & opposito respondentia, cingunt: flos non est conspectus: Hunc ex horto Pisano & quidem secundo, primum opera D. Wolfhardi Ocymoides tomentosus nomine, accepimus.

X. CARYOPHYLLVS holostius tomentosus angustifo-

gustif
erecti
culari
statim
ex ad
giuscu
mol
pedic
longo
li cali
albus
da, ad
vavit

X
ex r
vel

gustifolius: hic cauliculis est palmo minoribus, erectis, tenuibus, rotundis & parte infera geniculatis, superiore parte nudis & pene glabris, qui statim in ramulos brevissimos, ex alarum sinu, ex adverso fitos. dividuntur: folia habet oblongiuscula, angustissima, reflexa, ob tomentum mollia & ex viridi albicantia: cauliculus in tres pedicellos, binis foliolis sustentatos, eosque oblongos, sed longitudine impares, ab it, qui singuli calicem viridem sustentant, cui flos unus, isque albus & quinquefolius insidet: hunc in Granada, ad radicem montis copiose D. Albinus observavit.

Caryophyllus arvensis glaber minimus.

XI. CARYOPHYLLUS arvensis glaber minimus: ex radice capillacea rufescente, cauliculus unus vel alter, tenuissimus, geniculatus, pedalis pro-

dit, in summo valde ramosus, ramulis capillo tenuioribus, quorum singuli, singulos flosculos albos, minutissimos, in duos apices abeuntes sustentant: folia habet pauca, longa, angusta. Variat magnitudine, nam & semipalmaris est, paucissimis, capillaceis, brevioribusque foliolis. Illum ex Euganeis collibus habemus: hunc vero Montpelio: & hoc adhuc minus ex sylvis prope thermas Wisbadenses infra Moguntiam.

XII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius umbellatis corymbis: ex radice tenui, contorta, lignosa & reclinata, cauliculi plures, geniculati, rufescentes, semipalmares, attolluntur: ad quorum exortum foliola brevia, angusta, ericæ similia & ad genicula bina brevissima & rigidiuscula: cauliculorum summitatibus, veluti umbellæ ex corymbis compositæ insident, unde flores candidi, ex quatuor, aliquando quinque foliolis constantes, prodeunt. Hic in Galliæ provincia locis saxosis, in monte edito prope Vigan reperitur.

XIII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius ramosus repens: hic instar musci elevati per terram repens, ex radice caulem lignosum emittit, in ramos plures, & hos in alios subdivisum, quos folia exigua ericæ foliis similia cingunt: quorum summitatibus flores copiosi, nivei, magni, elegantissimo spectaculo insident: ex Pyrenæis D. Burferus attulit.

Hunc floribus rubris, sed majoribus, foliisque ad cauliculos longioribus & latioribus, ex Hispania habemus. Uterq; à Caryophyllo musco, sive musco florido, diversus est.

XIV. CARYOPHYLLUS saxatilis siliquosus: è saxorū fissuris in Hærcyniæ promontoriis, planta perennis erumpit, foliolis ad radicem pluribus, bellidis forma, sed multo minoribus, oblongis pediculis donatis, tenuibus, pallide virentibus, inter quæ cauliculi tenues, læves, palmares, in oblongos ramulos divisi, foliis paucis, longis, angustis cincti, prodeunt: ramulorum summis flores candidi, quadrifolii insident, quibus siliquæ strictissimæ, minutissimum semen rufescens continentes, succedunt. Gypsophyti siliquosi nomine, D. Furerus communicavit.

☉ (:) ☉

DE ANTIRRHINO.

CAPVT VI.

ANTIRRHINUM saxatile folio serpilli: radice est parua, ramis multis, reflexis, tenuibus, leuiter hirsutis: foliis Serpilli vulgaris forma, sed minoribus: floribus rubris, aliquando pallide cæruleis, pedicellis oblongiusculis insidentibus, forma & magnitudine una cum capitulo succedente, Antirrhino arvensi minori similibus. Massiliae in saxosis prouenit.

DE LINARIA.

CAPVT VII.

Linaria bellidifolio.

LINARIA latifolia Dalmatica magno flore: caulibus est lignosis, rotundis, firmis, cubitum superantibus, in ramos brachiatis, quos folia, præsertim inferiora, unciam lata,

duas longa, pediculis carentia, in apicem acutissimum desinentia, nullo ordine seruato, ambiunt: flores habet Linariæ vulgaris floribus forma similes, sed triplo imò quadruplo maiores, ex luteo rufescentes, aureosue, quibus vascula ut in aliis succedunt. Hanc anno 1594. in horto Montembelgardiano collegimus, enatam ex semine a Casabona Florentia misso, nomine Linariæ maximæ Dalmaticæ lauri foliis: eandem quoque nomine Linariæ perennis fruticantis Creticæ accepimus.

II. LINARIA Americana paruo flore: ex radice, caules plures sesquicubitales, rotundi, læues, rufescentes, in ramos plures diuisi, exurgunt, quos folia triplo quam in priori angustiora, in exquisitum apicem desinentia, atrovirentia, alternatim nulloque ordine disposita, cingunt: floribus est aureis, iisque longe quam in vulgata minoribus. Hæc an. 1601. Argentinæ, in horto D. Saltzmanni creuit.

III. LINARIA latifolia triphylla: caulibus est viridibus, rotundis, striatis, glabris, sesquipalmaribus, in summo brachiatis: foliis ut in Linaria Valentina Clusii, ternis, & aduersis inter se petiolis ordine adhærentibus, dispositis, quolibet folio uncia latiore & duabus longiore, tenui, ex glauco virescente, venis ternis, ut in plantagine per longitudinem discurrentibus: at in caulibus summo, modo terna, modo bina, modo sine ordine sita sunt: extremo ramo veluti spica oblonga florum Linariæ vulgaris similium rictu flavo, calcarum vero pallide cæruleo. Hanc Linariæ latifoliæ Valentini Clusij nomine D. Doldius misit, cujus in Phytopinace sub Linaria 5. meminimus. An hæc Linaria Cretica latifolia Clusii, in sua historia?

IV. LINARIA capillaceo folio erecta flore odoro: hæc caulibus est cubitalibus, rotundis, ramosis: foliis plurimis, capillaceis, nulloque ordine dispositis: floribus parvis ex cæruleo, alboque mixtis, cujus rictum linea flavescens distinguit, suauem & subtilem odorem spirantibus: quibus capitula Lino fere similia, minutum semen in pericarpis continentia, succedunt. Planta perennis est, Monspeffuli sponte proueniens: nonnunquam ibidem in muris reperitur: flore vario, coloribus ex albo, cæruleo & luteo mixtis.

In hortis, cultura omnibus sui partibus maior est, duos cubitos superans, & quidæ duplex, alteri flo-

ri flos odorator, alteri inodorus: quæ ex radice repente & perenni mire se propagat.

V. LINARIA arvensis cærulea erecta: hæc radice est exili, capillacea, cauliculis palmaribus, foliis capillaceis, sed rarioribus & brevioribus, quam in priore: floribus parvis, violaceis, lini capitulis exiguo semine refertis. Hæc in agris Lusitaniæ flore est cæruleo: at Monspeffuli in arvis ad montem Cerum violaceis reperitur.

VI. LINARIÆ aureæ affinis: caule est cubitali, rotundo, lignoso, in ramulos brachiato, quorum summitatibus flores lutei, Senetionis majoris forma, & similiter in pappum abeuntes, insident: folia oblonga, angusta, Kali majoris cochleato semine, foliis & forma & modo dispositis (sed densiora) habet. In Aragoniæ locis desferis. D. Albinus collegit.

LINARIAM bellidis folio, à C. Clusio, Lobelio & aliis sub Linaria odorata, descriptam, sed non recte icone expressam, cum calcaribus careat, figuram veram adponere visum fuit.

DE LINO.

CAPVT VIII.

I. LINUM frutescens subflavum: fruticosum est, caulibus cubitalibus, tenuibus, levibus & ramosis: foliis angustis, brevibus, sine ordine dispositis: floribus in summis cauliculis multis & magnis, subflavis, quinquefoliis, totidem in medio staminibus. Hoc in Granada D. Albinus legit.

II. LINUM sylvestre cæruleum folio acuto: caule est pedali, rotundo, lignoso, statim ad exortum in ramos palmares diviso, quos folia atrovirentia, basi latiore alternatim cingunt, & in

exquisitissimum, & veluti aculeatum mucronem desinunt: ramorum summitatibus, cauliculi multi quasi in umbella dispositi, caules aliquot apicibus donatos sustinent, è quibus flores magni, cærulei, quinquefolii, in medio staminibus donati, prodeunt, quibus vascula subrotunda succedunt. Hoc in saxosis Provinciæ, non longe Massilia provenit.

III. LINUM minimum stellatum: tota plantula duarum, rarius trium unciarum est, radice capilli instar tenui, albicante, cauliculo uno vel altero tenuissimo, foliolis brevibus, in exquisitissimum parvumque apicem desinentibus: inter quæ flosculi parvi, pallide virentes, stellati, ex quinque radiolis, exiguum circulum veluti umbonem cingentibus, compositi. Hoc Monspeffuli in Gramuntio & Boutoneto provenit, & ab aliis lingua avis minor, ab aliis Passerina minor saxatilis, dicebatur.

DE HYSSOPO, HYSSOPI FOLLA, SIVE

Gratiola minore, & Thymo.

CAPVT XI.

HYSSOPUS latifolius: caulibus est lignosis, rufescentibus, striatis: foliis triplo quam in vulgari latioribus, striatis: foliis triplo quam in vulgari latioribus, obtusis, in reliquis cum vulgato conveniens. Londino D. Cargillus misit.

2. Addidit & alium, à vulgato solum foliorum colore diversum, qui in hoc atrovirens, in illo vero pallide luteus.

3. Sic & tertium hirsutum, cujus caules & folia, molli lanugine pubescunt.

Hyssopifolia sive Gratiola minor.

HYSSOPIFOLIA sive Gratiola minor: ex radice modo crassiore, modo tenuiore, ac fibrosa albida, caulis exurgit cubitalis, in plures ramulos divisus, subrufus, rotundus, striatus, quem folia Polygoni masculæ æmula cingunt, pallide virentia, alternatim disposita, & pediculis carentia: ex quorum alis flores singuli, oblongis cauliculis inclusi. eleganter cærulei quadrifolii: hos sequuntur vascula oblonga, femina minuta subfusca continentia. Hæc omnis odoris expers est, & pene insipida, licet aliqui nitrosam, alii subdulcem saporem in ea notarint.

Variat foliis: altera est latioribus, quæ altius exurgit: altera angustioribus & oblongis, quæ vix palmaris, Iunio mense florent. Florib. item; nam ex Hispania habemus, quæ flores habet oblongos, forma Gratiolæ vulgari similes, qui saturatoris coloris cærulei sunt. Locis humidis & uliginosis nascitur, quamprimum in paludibus

Patavinis & ad portam S. Iustinae & quidem latioribus foliis, legimus: dein circa Monspelium in rivulis, ubi Anagallidem aquaticam vocabant: tum in Alsatia non longe Müllhusio, item locis udis: quæ vero foliis angustioribus est, Möspessuli, ad lucum Gramuntium provenit. Hanc videtur notasse Cordus in observ. *Grasse Poley* & *Gesn. libel. de coll. stirp. Gratiolæ minoris* nomine. Camerarius, qui in Franconia observavit Hyssopoidem nominavit, & in Hassia, Halimum aquaticum vocari monet: in Phytopinace sub Hyssopifolia Ioh. Bauhini, & in Matthiolo emaculato sub Gratiola minore, figura addita (quam hætenus nullus exhibuit) proposuimus.

THYMUM inodorum: suffrutex est, ob lævem lanuginem, qua pubescit, incanus, caule lignoso, cortice incano, rugoso, vestito, qui in plures ramos palmo minores, recurvos, hique in alios & velut in orbem dispositos, dividitur: quos per intervalla folia brevissima, angustissima, plura simul juncta, inodora & pene insipida, sed astringendi vi prædita, cingunt: cauliculorum summis flores purpurei, forma & dispositione Thymi vulgaris floribus similes, insident. Hoc in regno Valentia, locis arenosis in litore ad Alicante, copiose provenit, D. Albino referente.

DE SERPILLO ET POLIO:

CAPVT X.

SERPILLUM latifolium hirsutum: tota planta sob mollem lanuginem, qua pubescit, præsertim caulibus, incana est: cauliculis donatur frequentibus, tenuibus, longis, recurvis: qui foliis subrotundis, pediculis oblongis, binis ex adverso nascentibus, cinguntur: cauliculorum summis capitula flosculorum purpurascantium, ut in vulgari, insident. Hoc sæpius locis aridioribus apud nos reperitur.

POLIUM latifolium incanum Creticum: & hæc planta tota, tomento albo, molli, tecta est: habens caules pedales, rotundos, in ramos palmares, hosque in breviores subdivisos, quos folia subrotunda crenata, instar Alfinis hederulæ folio, vel Chamedryos, crassa, rugosa, bina ex adverso nascentia, inferne candida, superne ex viridi flavescencia, quæ masticata pene insipida (in sicca planta) & non secus ac si tomentum dentibus contereretur sensum præbent: flores non vidimus. Hoc ex Creta ab Honorio Belli, nomine Polii platiphylly Cydoniensis accepimus.

DE

Ocimum latifolium maculatum.

DE PULEGIO ET ORIGANO.

inordinate disposita, potissimum cauliculi partem summam ambientia, vulgaris Origani odore. Hoc circa Aureliam Gallorum copiose reperitur.

OCIMUM latifolium maculatum, sub latifolio à Cæsalpino, Basilici Indici vel potius Hispanici nomine, à Camerario exhibitum: cum ejus figuram hætenus apud Herbarios non viderim, non abs re fore judicavi, si his adderetur.

DE MENTHA ET CALAMENTHA.

CAPVT XII.

I. **M**ENTHA rotundifolia minor, seu flore globoso: caule est pedali, anguloso, rufescente, hirsuto, aliquando incana lanugine cincto: quem folia ex rotunditate oblongata, mollia, hirsuta, per marginem crenata, subtus incana, superne atrovirentia, bina semper sibi mutuo opposita, ambiunt: ex foliorum alis, nonnunquam ramuli prodeunt, quibus flores, veluti in capitulum globosum collecti, purpurascentes insident: tota planta gravis, odoris est. In scrobibus humentibus & riguis, secus fossas aquarum reperitur.

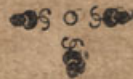
II. MENTHA radice geniculata: ex radice modice crassa, geniculata, fibris distincta, caulis exurgit cubitalis, quadratus, tactu aliquantum, asper, quem folia oblonga, Menthae spicatae similia, parique modo disposita, mollia, nigricantia, nonnihil rugosa, in ambitu serrata, ambiunt: flores habet in spica oblonga, galericulatos, ut in Mentha Cattaria, dilute purpurascentes: quibus vascula succedunt, semen rotundum, quod tritum aromatici odoris est, ut & tota planta continens. Hanc & Menthae tuberosae &

Nepetae angustifoliae odoratae nomine, accepimus.

Pulegium CAPVT XI. *patalavinus, Jacq.*

PULEGIUM foliis nummularia: ex horto Patavino D. Heyl ante undecim annos attulit, hujus ramum tenuem, palmarem, quasi geniculatum, quem folia & singulis geniculis bina, tenuia, instar Nummularia rotunda, sed sextuplo minora, pedicellis donata, & ex aduerso sibi respondentia, cingunt, & floribus ex albocæruleis, caulem verticillatim ambientibus, subjiciuntur. Hoc odore vulgari multo est gratiore.

ORIGANUM sylvestre humile: ex radice lignosa, rufescente, fibrosa, cauliculus communiter unus, rotundus, rufus & asper, unciarum sex vel septem, exurgit: qui in summo in ramulos plures dividuntur, hique flores, umbellae forma ex cæruleo purpureoque mixtos, sustinent: folia habet parva oblonga, subhirsuta, compacta &

Mentha Cattaria minor.

III. MENTHA Cattaria minor: caulem habet cubitalem, quadrangulum, geniculatū, in multos ramos, & hos in alios, divisum: quos folia oblonga acuminata, in profundas crenas veluti lacinias divisa, odore quam in vulgari vehementiore quidem, sed suaviore, ramulorum extremis flores pallidi, vulgari forma insident, quibus calices exigui, semen nigrum subrotundum continent, succedunt: quod Iunio & Iulio, in horto floruit, semine Patavio ex horto Bembiano, Nepetellæ nomine misso. Hanc à Cattaria tenuifolia Clusii, quæ folia habet angusta, leviterque crenata, totaq; incana est, diversam facimus, utriusque figuram in Theatro exhibituri.

IV. MENTHA Cattaria minor alpina: hæc caule est pedali, anguloso, rufescente & ramoso: foliis priore quadruplo minoribus, Nepetæ vulgari forma respondentibus, quasi triangulis, subcanis, ferratis, floribus pallidis, galericulatis, ve-

luti in spica dispositis & prioribus similibus. Hæc in montosis circa Neapolim Italiae provenit, unde semen Nepetæ alpinae nomine, ab Imperato accepimus.

CALAMENTA vulgaris flore exiguo: caules habet pedales, angulosos, lanugine asperfos, & veluti geniculatos, unde folia bina, subrotunda, atrovirentia, hirsuta, sibi mutuo opposita prodeunt, ex quorum alis, majore caulis parte, pedicelli gemini, hirsuti efferuntur, flosculos minutos, vulgari forma similes & colore nonnihil purpurascens, sustinentes: quibus semen exiguum nigricans succedit. Hæc in Sabaudia inter monasterium & Ayme, locis acclivibus, Iulio florens, collecta.

DE MARRUBIO.

CAPVT XII.

I. MARRUBIUM palustre hirsutum tenuius laciniatum: caulem habet cubitalem, quadrangulum, leviter hirsutum, quem folia dura, hirsuta incana & aspera, Scabiosæ montanæ calidarum regionum modo, ad costam mediam, in plures oblongas, angustas, acuminatas, & crenatas lacinias divisa, ambiunt: flores parvi, albicantes, ex calicibus asperiusculis prodeunt, caulem verticillatim, ut in Marrubio palustri vulgari glabro, cingunt. Hoc locis humidioribus in Austria reperitur, unde Sideritis 2. Matthioli nomine, accepimus.

II. MARRUBIUM album villosum: cauliculos edit, pedales, lignosos, rotundos, albos, villosos, in ramulos divisos: folia sunt subrotunda, parva, crassa, per ambitum crenata, ob tomentum album inferius adpositum, Gnaphalii instar mollia superius rugosa & nigricantia: flosculi, ut in vulgari, caulem verticillatim ambiunt. Hoc in agris Lutetianis collegimus.

III. MARRUBIUM album crispum: & hoc cauliculis est lignosis, rotundis, albis, sed foliis minoribus, crispis, crenatis, utraque parte cinereis, nec ita tomentosus: flosculi subcandidi in pungentibus conceptaculis caulem per intervalla verticillatim ambiunt. Hoc à D. Neudorffero accepimus.

DE LAMIO.

CAPVT XIV.

LAMIUM peregrinum Scutellaria dictū: radice est urticæ simili, flavescens, obliqua & brosa,

brofa, à qua primo vere exurgit caulis singularis, rectus, quadratus, genicular⁹, hirsutus, & cubitalis, quem folia ambiunt, per genicula bina, oblonga, hirsutiae leui incana & mollia, profunde incisa, obscure virentia, petiolis oblongis, hirsutis, & mollibus, donata: ad quorum exortum, circa caulis medium, utrinque; ramuli palmares prodeunt: in quorum, ut & caulis summo, folia angusta, parva, acuminata, non ferrata, floribus, subjiciuntur: flores in oblonga spica, ut in Horminio luteo dispositi, purpurei sunt, rarius albi, oblongi, Lamii modo galericulati, erecti, longa cervice donati, aliquando bini, aliquando etiam simplices, ex uno pericarpio, galeam militarem imitante, producuntur: floribus, delapsis, semina quatuor rotunda, dura, verrucosa, observantur. Hoc in Calabria, potissimum, montosis copiose provenire D. Vorstius significavit: in Campo clarensum collibus, & Aequicolorum montibus, sylvestribus, locis humentibus, & saxosis D. Columna notavit. Ex horto Patavino Scutellariae nomine primo habuimus, & in Phytopin. sub Teucrio simili Scutellaria (quia tunc summitas tantum fuerat conspecta) descripsimus: & quia vulgo in Calabria, Scutellariam dicit, D. Vorstius monuerat, qui tamen ad Horminum aliquod sylvestre referendum putabat. At postmodum doctiss. Columna, qui medium inter Horminum & Lamium censuit, à singulari & privata fructus sive pericarpium forma, militaris galeae iconem exprimente, Cassidam appellavit: quia hujus fructus rotundi sunt & compressi, hirsutiae crassa, asperginosa, viscosa & odora, manus inficiente, dum virent, obstiti: quorum pars anterior in acutum producitur, fissuram habens oris specie, & desuper veluti in fronte limbum elevatum sui proportionem magnam, elatum veluti diadema, aut crista obliqua, qua ornari videtur, ut in militum galeis.

DE SIDERITIDE.

CAPVT XV.

I. SIDERITIS foliis oblongis glabris caules habet quadrangulos, cubitales, velut geniculatos, in quorum summitate rarissimi pili conspiciuntur: folia tenuia, pallide virentia, penitus glabra, bina semper ex adverso nascentia, quorum inferiora, tres uncias longa, unam lata, minimeque ferrata sunt: flores, forma quidem Sideritidis vulgarissimae floribus, respondent, sed longiores & majores, galeati & albi, è calicibus, asperiusculis prodeuntes, ad foliorum exortum, ab

imo fere ad summum caulem verticillatim ambiunt: quibus semen parvum, nigrum, inaequale, in vasculis plantaginis, succedit. Hanc Heidelbergae Sprengerus senior, ex horto suo misit.

II. SIDERITIS alsine trixaginis folio: haec radicem habet parvam, fibris capillatam: caulem pedalem, quadrangulum, subhirsutum, qui mox ad exortum in ramos dispergitur, hinc; in alios, in terram reclinatos, quemadmodum in Alsine trixaginis folio, quae tamen multo major est: folia habet rara, dictae Alsines forma, per ambitum ferrata, sed majora: ad foliorum exortum, flores subcaerulei, oblongi, è calicibus asperiusculis prodeunt, quibus semen parvum subrotundum succedit. Haec circa Argentinam reperitur.

DE EUPHRASIA.

CAPVT XVI.

I. EUPHRASIA lutea radice squamata: radice est velut bulbosa, alba, ex quatuor crassiusculis squamis coagmentata, caule pedali, aliquando palmari, laevi, cavo, ramoso; ramulis ex alarum cavis prodeuntibus: quem folia bina, petiolis carentia, basi sua situ adverso cingunt, Alsine trixaginis foliis forma similia, sed acutiora: flores lutei, Euphrasiae floribus, respondent: quibus succedit semen nigrum, rotundum, in apicem exiguum desinens, quod geminum parvo petiolo infidet. Haec montosis asperis & humidis gaudet: hancque primum anno 1606. ex Bienenstem Helvetiorum alpibus, habuimus: dein, non longe ab Einsidlen: tum ex Pyrenaeis: tandem D. Burserus ex superiore Austria, ex Blauenstein prope oppidum Hallstadt natam, transmisit.

II. EUPHRASIA purpurea minor: radicem habet lignosam, parvam, nigricantem, in tenues fibras divisam: caulem palmarem (altiore non vidimus, sed minorem duarum triumve unciarum) quadratum, rubentem, leviter hirsutum, aliquando simplicem, aliquando statim ad exortum in duos, rarius plures, parvos ramulos divisum, quae folia pauca, crassa, hirsuta, rotunda fere & bina, in crenas profundas, inferiora quidem quam minora, in ternas, superiora v. in quinas fenasve divisa, sua basi cingunt: flores è foliorum sinu, aliquando à medio caule, aliquando tanquam ex spica comave, ex utriculis, velut oblongo calice, prodeunt bini, galericulati, purpurascens (candidos aliqui notarunt) quibus semen oblongum, angulosum, candicans, in utriculis succedit. Hæc

in pratis collium Italiae frequens est, ita ut quibusdam locis, tapetem purpureum humum ornare videatur: hæc in via Romana, etiam Romæ in monte Testaceo provenit: passim etiam in Castilia, maxime circa Escorial, reperitur. Amara est, & monente doctissimo Columna à pharmacopæis pro Euphrasia altera Matthioli usurpatur. Hanc cum primum collegissemus, Brunellam Italicam nominavimus, hocq; nomine ante viginti quatuor annos in Phytopinace descripsimus: Ulysses Aldroand. Euphrasie speciem, ostendenti nominavit: & Columna, Eufragium tertiam sive mediam vocat.

DE MELAMPYRO.

CAPVT XVII.

Scrophularia flore luteo.

MELAMPYRUM luteum linariæ folio: radice est candida, fibrosa, caule pedali, rotundo, atrorubente, in ramos plures palmo minores, matremque superantes, non ta-

men æquali & contrario situ positos, diviso: folia sunt oblonga, linariæ foliis angustiora, ex quorû sinu folia alia breviora & angustiora prodeunt: in caulis summo, spica oblonga, ex pinatis cristatisve & ob crenas exasperatis ac subrotundis foliis composita, unde flores pallide lutei, oblongi, concavi, hiantes, antrorsum exportecti, prodeunt: semen in siliquis foliaceis oblongum, nigricans continetur. In sylvis nostris montosis, & in Muteto monte, Majo Iunioq; florens reperitur. Linopyron forte dici posset.

DE SCROPHULARIA.

CAPVT XVIII.

I. SCROPHULARIA flore luteo: ex radice crassa, nigra, fibrosa scrophylis carête, caules plures exurgunt cubitales & sesquicubitales, quadranguli, subrubentes, leviter hirsuti, mollive lanugine pubescentes & cani: folia habet ad radicem per terram sparsa, uncias quinque vel sex longa, similiterque lata, subrotunda, ob pilos brevissimos asperfos, mollia, longissimis pediculis donata, & profunde crenata: at quæ caulem cingunt minora sunt, binis semper ex opposito respondentibus: ex foliorum sinibus, ab imo fere ad summum, utrinque prodit pediculus unus, uncias tres longus, lævis & nudus, qui in alios breviores subdividitur, uno alterove brevi folio divisioni subiecto: his, quasi corymbi plures infident, ex quibus singulis flos orbiculatus, luteus, in breves laciniâs divisus, una cum staminibus aliquot oblongis prodit: capitula subrotunda, Scrophulariæ vulgaris majora acuminata succedunt, quorum acumini filamentum capreoli instar infidet, & hic semina minuta nigra includuntur, Majo & Iunio floruit, semen Autumno maturuit, Hanc à D. Doldio primum accepimus, & velut indictâ censentes, breviter in Phytopinace, & Matthiolo, figura addita, descripsimus: nunc vero plenius, cum eam annis aliquot in horto coluerimus: quam postmodum doctissim. Columna Scrophulariæ montanæ maximæ nomine descripsit & in valle Campoclarensum atque etiam supra Matesium umbrosis Septentrionalibus nivosis invenit, & à C. Clusio in Pannonicis, pro Lamio Pannonico descriptum censet: sane, notæ aliquot à Clusio Lamio suo Pannonico 2. exotico tributæ, nostræ conveniunt: non desunt tamen, quæ in nostra observare non est (ut nec figura cum nostra convenit)

nili

nisi forte cultura, varietatem hanc caufarit, quamvis & ipse solum in horto obseruavit.

II. SCROPHULARIA foliis laciniatis: hæc caule est crasso, striato, subrubente, & lævi: foliis atrovirentibus, lævibus, tenuibus, longis pediculis donatis, inferiorib. palmaribus, instar foliorum Raphani, in lacinias quinque oblongas crenatas divisas, ex quorum finibus folia minora, etiam laciniata prodeunt: at folia in caulis summitate non vidimus: flore est magno, elegantissimo, croceo inferiore parte galerae, intrinsecus rubro: plura non licet, quia solum ramum, nomine Scrophulariae Hispanicae non scriptae, à D. Gillenio Cassellis accepimus: An forte Scrophularia Indica, cujus capitula quadruplo maiore esse, quam in vulgari, in Phytopinace monuimus.

DE PSEUDOSTACHYDE.

CAPVT XIX.

I. PSEUDOSTACHYS Cretica: è radice lignosa, caules quadrati, cubitales, tomento albo vestiti exeunt: folia cinericea, molliter hirsuta, oblonga, quæ ad radicem una cum pediculo oblongo palmum superant, latitudine unciam non æquantia, pene inodora, vel saltem odore aliis suaviore: at quæ floribus subjiciuntur & caulem ambiunt, brevia sunt & angusta, pediculis carentia, è singulis articulis bina sibi mutuo opposita, duriuscula: flores purpurei, ex verticillis aculeatis caulem cingentibus, prodeunt: semen rotundum est & nigricans. Hæc pro Marrubio Cretico sata fuit.

II. PSEUDOSTACHYS alpina: à radice dura, rufescente, in fibras crassas & longas divisa, folia plura, hirsuta prodeunt, Hormino similia, sed tenuiora, uncias tres lata, quatuor longa, longis pediculis, molli lanugine albicantibus, donata, per ambitum crenata, non nihil odorem gravem spirantia, inter quæ caules sesquicubitales, quadranguli, cannulati, geniculis distincti & hirsuti, efferuntur, qui foliis rugosis, asperis, prioribus longioribus circumdantur: ad quorum exortum, sæpe utrinque ramulus unus semipalmaris, etiam palmaris egreditur: flores circa summa genicula verticillati, galericulati, ex albo rubentes, ex utriculis asperiusculis, in quibus semen rotundum nigrum continetur, prodeunt.

Hanc Julio mense florentem in altissimo monte Wasserfall dicto, aliquoties observavimus.

Eandem, cubitos duos superantem, foliis multo majorib. minime gravi odore molestam (quæ culturæ adscribimus) Marrubii nomine, ex horto Friderici Meyeri Argentina accepimus.

DE SALVIA.

CAPVT XX.

I. SALVIA folio serrato: hæc à vulgari foliis spotissimum differt, quæ in hac latiora, rotundiora, tenuiora, manifestis per marginem ferris donata, & suaviori odore prædita: quædam etiam uncias quatuor longa, tres verò lata: in reliquis cum vulgari convenit: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

II. SALVIA folio subrotundo: hæc caule est etiam quadrato, villosa, foliis rotundis, ad Violariæ, vel Aristolochiæ rotundæ folia accedentibus, at in acumen finientibus, scabris, vulgari magis candicantibus, & tenuibus: quam Schmalcaldio à pharmacopæo accepimus.

III. SALVIA lanuginosa angustifolia: caule est rotundo, crasso, lignoso, ob candidam lanuginem, molli, cubitali, ramoso: foliis candidis, angustis, brevibus, semunciam latis, duas longis, densis & scabris, odore Tanacetii: floribus in caulis summo quasi in spica, Lamii floribus similibus, purpurascens, è quorum medio stamina oblonga efferuntur: hanc D. Neudorfferus communicavit.

DE SCORODOTI.

CAPVT XXI.

SCORODOTIS Cretica: radicem habet magnam sperennem, caule quadrangulum, striatum, villosum: folia per terram in orbem sparsa, alba sunt, tomentosa, subrotunda, rugosa, crassa. Mentastro similia, per ambitum serrata, flores verticillati, pallidi, Stachydis forma, quibus vascula, semen nigrum, rotundum, includentia, succedunt. Hanc ab Honorio Belli ex Creta, unà cum seminibus Scorodoniæ Creticæ nomine accepimus, & sub Stachyde Cretica in Phytopinace descripsimus: sed cum in horto ex semine enatam diligentius perpendissemus, & in vivente, ut in Scordio, Allii odorem notassemus,

ad Scordotim Plinii accedere censuimus : cūjus nomine in Creta, apud quos ubiq; inter saxa, secus vias, & ad agrorum margines provenit, Seplastrii pro Scordio promiscue utuntur, monente Bello, & Pona in suo Baldo referente.

DE HORMINO.
CAPVT XXII.

Horminum Syriacum,

HORMINUM Syriacum : planta est Sclæræ forma, caulibus cubitum superantibus, quadrangulis, levissime hirsutis, in alas divisis : foliis inferioribus palmata longis, latis, subasperis, sinuosis, superioribus angustis, oblongis, lævioribus ; flores albi sunt, galericulati, florum Sclæræ forma : semen vasculis inclusum, parvum est & compressum, rubris costis donatum, cinereū, nigris lineis sine ordine conspersum, quod sub lingua ut Ocymi semen lentescit, & inodorum est. At planta, quæ facile ex femine nascitur, cum flores producit, odore quam Colis Iovis gratiore est,

& Ocymum nonnihil æmulatur. Hujus semen Bisfarmar nomine D. Bernhardus Paludanus, cum Patavium ex Syria anno 1378. rediisset, communicavit. Bisennas Camerarius in suo horto nominavit : at sunt qui Aman quoque vocitent.

II. HORMINUM angustifolium laciniatum : caule est quadrato, pedali, hirsuto, rarius ramoso : foliis paucis, nonnihil hirsutis, pollicem latis, uncias tres longis, aliquando sinuosis, aliquando, potissimum inferioribus, in profundas lacinias divisis : floribus albis, parvis, verticillatim caulem ambientibus, spicam oblongam & inflexam efformantibus quibus decidentibus, semen nigrum succedit. Hoc MonsPELLI, foliis Scolopendriæ modo divisis, legimus : at Helmstadio, Hormini Cæcici albi nomine, D. Sigfridus misit.

III. HORMINUM minus album Betonicæ facie : ex radice lignosa, fibrosa, nigricante, cauliculus unus, aliquando geminus, palmo minor, rotundus, villosus oritur : foliis est paucis, ad radicem rotundis, crassis, lanuginosis, crenatis & longis, pediculis donatis : in caulis medio bina, Betonicæ foliis æmula, sed crassiora & breviora, basi caulem ambientia, & capitulo duo minima subjiciuntur : flores sunt albi, Betonicæ forma velut in spica congesti : In montibus Pyrenæis Hispaniam versus, D. Burferus legit.

DE VERBASCO.

CAPVT XXIII.

VERBASCO foliis rotundis flore blattariæ : caulibus est cubitalibus, viridibus, rotundis, striatis, leviter villosis, nec ramosis : foliis inferioribus oblongis, reliquis omnibus subrotundis, parvis, caulem basi sua alternatim amplexantibus, inferne incanis, superne nigricantibus, ad quorum fere singulorum exortum, duo minora adjiciuntur, ex quorum sinu pediculi, unus, duo, tres, rarius quatuor, prodeunt, quibus singulis, flos unicus, luteus, parvus, ex quinque foliis compositus insidet, cujus medio, stamina aliquot purpurea, quasi ex caliculo, ut in Blattaria, emergentia insident : huic vasculum, semen minutum, rotundum continens succedit. Hoc in horto Ioh. Haintzmanni Pharmacopæi nostri defuncti crevit.

DE ÆTHIOPIDE.

CAPVT XXIV.

ÆTHIOPIS laciniato folio: hæc foliis est pedem longis, uncias quinque vel sex latis, in acumine desinentibus, mollibus, alba lanugine pubescentibus, in multas lacinias profundas, acutas, easque crenatas divisas, per terram sparsis: caule quadrangulo, lanuginoso, in ramulos distributo: quem folia parva basi sua complectuntur: flores candidi, per intervalla ordine digesti, Lamij floribus forma & magnitudine similes: semen rotundum, nigrum, geminum, in pericarpio continetur: ante plures annos in horto coluimus.

DE SANICULA MONTANA.

CAPVT XXV.

SANICULA montana minor: radice est crassiuscula, multis fibris capillaribus donata, & à lateribus propagines agente, foliis per terram sparsis ex rotunditate oblongis per ambitum incisis, aliquantulum hirsutis: inter quæ cauliculi (sæpius unus) semipalmares, etiam minores, rarius altiores, nullis, vel certe paucis pilis cincti, in summitate in exiguos ramulos divisi: singulis rami: flosculi albi, quinquefolii, punctati, staminibus in medio insident: quibus capitulum, exiguo nigroque semine plenum, succedit. Variat: nam vel folia magna, subrotunda, vel parva & oblonga

existunt: in Helvetiorum alpiis provenit, An apud Clusium, Saniculæ montanæ alterius speciei secunda.

III SANICULA alpina minima pilosa: plantula est duarum circiter unciarum, radiculam habens exiguam, ramulos unciales per terram sparsos, foliola brevia, angusta, incana, nonnihil pilosa, plura, stellæ in modum disposita: flosculi sunt oblongi, lutei, pro ratione plantæ magni, qui singuli singulis pedicellis, minutissimis, è fimbriato obtusiore calice prodeuntes insident. Hæc in summitate Ventosi montis & Pyrenæis reperitur.

DE DIGITALI.

CAPVT XXVI.

DIGITALIS angustifolia luteo parvo flore: huic folia sunt angusta, unciam lata, binas ternasve longa, utraque parte virore splendentia: caulem habet simplicem, cubitalem, rectum, rotundum, lævem, à medio sursum versus floribus compluribus ornatum, qui ab una caulis parte supra se invicem dispositi, deorsum pendunt, lutei, oblongi, concavi, forma Campanulam, vel Dactyliothecam, referentes, ore diviso, per margines hirsuto, staminibus intus luteis: quos vascula rotunda, in pilum desinentia, semen exiguum continentia, succedunt: hæc in monte Baldo provenit, & an ad Ephemerum Dioscoridis referri possit, considerandum.

LIBER SEPTIMVS.

DE LYSIMACHIA.

CAPVT I.

LYSIMACHIA hirsuta siliquosa parvo flore: hæc duplex est, major & minor. Major caule est bicubitali, rotundo, hirsuto, conuavo, in ramos brachiato: foliis oblongis, angustis, leviter crenatis, hirsutis, lanugine incanis & mollibus: in summis virgis, siliquæ strictissimæ & longæ, quarum extremitatibus flores purpurei, parvi & quadrifolij insident: at in ipsis siliquis, semina exigua, subrufa, candida lanugine implicata, continentur. Apud nos in arenosis ad Wiefam, æstate floret.

II. Minor, ex radice tenui, fibrosa, caulem unum vel alterum, pedalem, lanuginosum protrudit, solaq; caulis, foliorum & siliquarum breuitate, à priore differt: quam & in Italia legimus.

III. LYSIMACHIA Chamænerion dicta alpina: ex radice fibrosa, cauliculi rotundi, superne albicantes, palmares, nonnunquam pedales exurgunt, foliis duplicibus cincti: aliis Rorismarini forma, sed brevioribus & angustioribus, nullo ordine dispositis: aliis brevissimis, iisq; vel prædictis interjectis, vel ex eorum sinu prodeuntibus: cauliculorum summis, flores, longis pedicellis subcæruleis, vel candicantibus insident, elegantes, purpureo cærulei, vel albo cærulei, quadrifolij, satis magni, quibus foliola quatuor brevia & viridia, subjiuntur, & ex eorum medio stamina aliquot exurgunt: siliquæ longæ, angustæ, semen minutum cum lanugine continent, succedunt. In alpihus Helveticorum prouenit.

DE VERONICA.

CAPVT II.

VERONICA alpina bellidis folio hirsuta: radice est per terram transversim repente, fibris oblongis nigricantibus donata:

cauliculo semipalmari, vel paulo altiore, tenui hirsuto, duro, flexili, reclinato: cujus folia ad radicem plura, Bellidis cæruleæ foliis forma respondent, parua, subrotunda, atrovirentia, hirsuta & crassa, in cauliculo pauca, binis ex opposito sitis: cauliculorum summitatibus flosculi cærulei, quasi in umbella, ex parvis hirsutis caliculis prodeunt, quaternis, quinifve foliolis & staminibus binis cum stylo compositi, insident: semen vero in vasculis brevibus compressis, ex medio veluti umbone stylo prodeunte, continetur: Hanc in Helvetiorum alpihus reperimus.

Eandem, sed minorem, sine nomine, F. Greg. de Regio Capuccinus, ex montibus Tyrolensibus, ut & D. Burferus majorem, ex Pyrenæis, misit.

DE TEUCRIO.

CAPVT III.

TEUERIUM alpinum inodorum magno flore: radice alba, oblonga & capillacea, per terræ superficiem repit: cauliculos aliquot habet, lignosos, rufescentes, hirsutos, nonnunquam in alas diuisos, semipalmares & in terram reclinatos, foliis subrotundis, parvis, quorum maximum, ne minimi digiti unguem adæquat, hirsutis, rugosis, & crenatis; foliis salviæ sylvestris superioribus forma respondentibus, cinctos: in cauliculorum summitatibus, flores quasi in spicam congesti, qui magni, purpureo cærulei, galeculati: semen non vidimus. Ex monte majore S. Bernhaldi, & Augusta vale. Helvetiorum, D. Burferus attulit.

Chamædrys spinosa.

DE CHAMÆDRY.

CAPVT IV.

I. CHAMÆDRYS spinosa: planta est palmaris & sesqui palmaris, rarissime cubitalis, molli lanugine incana & hirsuta: cauliculis quadratis, geniculatis, virgultis hinc inde sparsis: foliis oblongis, subrotundis, aliquibus laciniatis, at plerisque leviter serratis, summis tamen integris: flores ex caliculis lanuginosis, Chamædryos forma, ex flavo rufescentes, ex foliorum alis prodeunt, unde & aculei bini, aliquando plures, modo breviores, modo longiores, exurgunt: aliquando ex geniculis unum virgultum prodit, cujus summitati spina subtilissima insidet: semen rotundum, subnigrum, caliculis inclusum, floribus succedit. Patavio ex horto Bembiano accepimus, in Phryopinace & Matthiolo descripsimus.

II. CHAMÆDRYS Austriaca foliis tenuissimelaciniatis: caule est lignoso, rotundo, hispito, pedali, in ramos brachiato, foliis nonnihil pilosis & rigidiusculis, in angustas lacinias divisas: floribus subcæruleis, in spica oblonga dispositis, quos capitula subrotunda, bifida, feminum minutissimorum conceptacula sequuntur. Ex Austria D. Agerius attulit.

III. CHAMÆDRYS Hispanica, foliis tenuissime divisas: hæc caule est priore multo teneriore, rotundo, leviter piloso, geniculis pluribus distincto: foliis brevioribus angustiusque divisas, & ad singula caulis genicula, junctis; at cauliculus in tenuissimorum & parvorum foliorum quasi cespitem absumitur, & ad summum geniculum, in duos pedicellos triunciales, foliis nudos, dividitur: quibus flosculi parvi, stylo oblongo donati, insident: plura non licet: ex Hispania D. Albinus attulit.

IV. CHAMÆDRYS alpina minima hirsuta: ex radice capillacea, ramulus tenuissimus (modo bini ternive) duarum triumve ad summum unciarum, prodit: foliola ad radicem exigua, subrotunda, hirsuta, crenata & crassiuscula, in ramulis nulla, qui in pedicellos absumuntur, hiq; singuli flosculum cæruleum sustinent: ex cujus medio stylus muscæ proboscidi fere similis, prominet: vascula exigua plana & compressa, ut in Chamædry sylvestri, floribus succedunt. In jugis alpium Helveticarum & Tyrolensium, ut & Baldi summitatibus reperitur.

V. CHAMÆDRYS spuria minor angustifolia: hæc radice est nigricante, lignosa & fibrosa: ramulis plurimis in terram reflexis, palmaribus, rotundis, rufescentibus, nonnihil pilosis, rigidis, duris, & in ramulos plures subdivisus: foliis ad radicem nonnunquam oblongis, latiusculis, obtusis, minime crenatis: reliquis vero ad cauliculos brevibus, angustis, crenatis & in apicem desinentibus: flores habet copiosos, in spica oblonga dispositos modo pallide cæruleos, quadrifolios, staminulis & stylo donatos: quibus ut sylvestri, semen minutum in parvis thecis succedit.

Æstate floret in agris nostris ficcioribus & incultis, copiose circa Balneum Bruggingen occurrit.

I. ALSINE palustris minor serpillifolia : radiculam habet parvam, capillarem, cauliculum nodosum reflexum : à quo fibræ exiguæ ut in Serpillo prodeunt, terræ figuratur: hic in cauliculos plures, oblongos, repentes, divisus, foliis serpilli forma, sed multo minoribus, & quidem binis contrario situ vestiuntur: foliorum aliis parvi flosculi insident, quibus vasculum utrinque unum eo quo in Glauce modo, semen minutum continens, succedit. Hæc locis palustribus provenit.

II. ALSINE palustris minor folio oblongo: & hæc radice est tenui, oblonga, capillaceis fibris prædita, cauliculis frequentibus, tenuibus, humifusis, & subinde ad internodia fibris sese firmanibus: foliis oblongis, angustis, pallidis, binis ex adverso nascentibus: flosculis parvis, racemi modo junctis & tenuissimis pedicellis insidentibus, quibus semen minutum succedit. Hanc Portulacæ aquaticæ nomine, D. Sigfridus Helmstadio misit.

III. ALSINE alpina glabra: ex radice albida, oblonga, fibris capillata, cauliculi plures, iiq; palmares, tenues, læves, rotundi & geniculati, in ramulos aliquot, hique in alios divisi, prodeunt: qui foliis pallide virentibus. Lini forma, sed brevioribus & acutis, binis ex adverso fitis, cinguntur: flores plures albi, staminibus aliquot donati, pedicellis insidentes, ex caliculis prodeunt, capitulis minuto semine refertis, succedentibus. Hæc locis saxosis humidis gaudet, quod copiose circa balneum Sultzbergense in Marchionatu superiore observavimus: verum ex Rhetorum alpibus monte Spliegel, radice lignosiore, totaq; planta omnibus partibus minore & semipalmaris, habemus.

IV. ALSINE alpina junceo folio: planta est ad palmi altitudinē accedens, cujus cauliculus statim à radice in duos, hique in alios ramulos breviores dividuntur, inter quos unus vel alter semipalmaris, exurgit, in summitate florum unū sustinens vel is uno alterove pediculo donatur, & cuilibet unus, isq; albus, quinq; folius, satis magnus, ex calice prodiens, insidet: foliis est capillaceis, viridibus, rigidis & inordinate disposi-

tis. Hæc Julio florens in Helveticis & Genevensium montibus reperitur.

V. ALSINE minor Androsaces alterius Matthioli facie: radiculam habet oblongam, tenuem, rufescentem, circa quam foliola multa per terram sparsa, parva, oblonga, oris crenatis, inter quæ cauliculi plures, nudi, nonnihil pilosi, inæquales, duas, tres, etiā quatuor uncias alti, summo fastigio quasi umbella, ex octo, decem, duodecim pedicellis composita, insidet: quorum singuli flosculum parvum album ex pericarpio prodeunt, sustinet. In arenosis provenit; prope pagum Marfersen quarto ab urbe Herbipoli miliari, D. Burserus, collegit.

VI. ALSINE verna Androsaces capitulis: plantula est subhirsuta unciarum trium, ad cujus radiculam simplicem & brevem, foliola Burfæ pastoris minimæ loculo oblongo, dictæ, similima, orbiculatim per terram sparsa sunt: ramulos habet tenuissimos, biunciales, nudos, reflexos, circa quorum medium quasi corolla quinq; minutissimorum foliolorum, unde pedicelli quaterni, aut plures emergunt, & singuli caliculum exiguum, quinq; apicibus donatum, è cujus medietate flosculus parvus albus emergit: hæc plantici Northufanæ alumna, D. Furero monente.

VII. ALSINE alpina minima glabra: plantula est flosculis elegantissimis placens, ex cujus radice rufescente, in fibras oblongas abeunte cauliculi plures in terram reclinati, foliolis multis prioribus similibus, sed glabris vestiti, prodeunt, ex quibus pedicelli unciales, rarius triunciales, nudi efferuntur, qui in summo in duos, tres, & plures petiolos dividuntur, & singuli flosculum elegantem, stellatum, quadrifolium, punctulatis insignitum, album vel etiam purpurascentem, ex caliculo emergentem, sustinent. In Helvetiorum montibus, ut monte Fræcto & ad Thermas Fabarias, æstate florens, reperitur.

VIII. ALSINE nodosa Germanica: ad radicem fibrosam, albam, folia plura, oblongiuscula, pilo tenuiora & viridia, aliquando velut cespitem constituentia: cauliculi tenuissimi sunt, glabri, modo erecti, modo reclinati: aliquando palmares, nonnunquam vix duarum, triumve unciarum, geniculati, vel nodosi: ad quemlibet nodum, foliola exigua, unde & ramuli prodeunt, in quorum summitatibus flosculi plures, albi, quinq;

quefolii, ab aliis quinq; foliolis viridibus sustentati, singuli singulis pedicellis insident. Hæc cum in arenosis proveniat, ab aliquibus Arenaria vocatur, quo nomine etiam ex Scotia, D. Cargillus: ex Lusatia, sine nomine, D. Francus misit.

IX. ALSINE Spergulæ facie, sive Spergula minor subcæruleo flosculo: radice nititur oblonga, simplici, parum capillata & albicante: cauliculis est multis, uncias tres quatuorve longis, in terram reflexis, geniculatis: geniculis singulis, bina foliola brevia, incana, lata basi undiq; cingentia, adponuntur: ex quorum sinu folia alia oblonga, angusta, viridia, incerto numero prodeunt, ut & pedicelli, quibus singulis, singuli flores subcærulei, vel purpureocærulei, aliquando striati, insident: quibus, ut in Spergula, vascula orbiculata minutum semen continentia, succedunt. Apud nos ad semitas reperitur, maxime inter novam domum & arcem Ottingen.

DE ANAGALLIDE.

CAPVT VI.

ANAGALLIS aquatica angustifolia scutellata: radicem habet rufam, per terram repetem & fibrosam: caules cubitales, striatos, laeves, geniculatos: folia ad singula genicula semper bina, pediculis carentia, situ ad verso sita, angustissima, acuminata, duas tresve uncias lata: ex foliorum pene omnium sinu, pediculi prodeunt palmares, etiam breviores, sursum spectantes & capreolorum modo se intorquentes, quibus utrinq; pedicelli, alii absq; ordine adpositi, qui flosculos parvos Asine forma trifolios ex albo purpurascens sustentent: his thecæ sive scutellæ geminæ, ex quarum medio filamentum prodit, semen continent, succedunt. In locis paludosis & fossulis Helvetiæ, Lusatiæ: sic circa Francofurtum ad Oderam, Viennam quoque reperitur.

DE ECHIO.

CAPVT VII.

ECHIUM Hispanicum flore calcari donato: radicem habet lignosam, fibrosam, cortice ad rufum vergente rectam, à qua cauliculi plures, alii palmares, alii breviores, rotundi, non-

nihil villosi humum versus reclinati prodeunt, qui foliis rarioribus, brevibus Veronicæ alpinae similib. crassiusculis & asperiusculis cinguntur: flores in cauliculorum summis cærulei, oblongi, cavi, calcare ut Linaria donati, ex hirsuto breviq; calice prodeunt, ex uno folio compositi, at in summitate in lacinias quaternas divisi, quibus delapsis in conceptaculis semen oblongiusculum, durum, rugosum, ut in Echio vulgari, succedit. Hoc in Granadæ montibus, D. Albinus collegit.

II. ECHIUM Scorpioides minus flosculis luteis: hoc cauliculis est tenuibus, reflexis, hirsutis & semipalmaribus, foliis paucis & quidem inferioribus oblongis longoque pediculo donatis, pilosis: cauliculorum fastigia, una cum florum rudimentis, caudæ scorpionum instar recurvantur, hisque sensim sese explicantibus, flosculi exigui, lutei, aureive, quinque folii, sese offerunt. Monspelii in muris humidis horti Dei: D. Burferus legit.

DE CYNOGLOSSO.

CAPVT VIII.

CYNOGLOSSUM sempervirens: caulem habet inæqualem, striatum, levi hirsutie asperum, cavum, cubitoq; altiorem: folia, quæ non incana, sed semper atrovirentia, acuminata, palmum longa, unciam vel sesquiunciam lata, parte superna lævia, inferiore aspera, nervo satis crasso, per longitudinem æqualiter delato, basi caulem ambiunt: & ex eorum alis, rami palmares, & longiores exurgunt, quorum summum fastigium, Heliotropii majoris instar reflectitur & sustinet flores, forma vulgaris similes, sed minores & rubentes, staminulis donatos: quibus lappulæ vulgaris similes, semen, ex quo deciduo se propagat, continent, succedunt. Tota planta canitie sive albedine & odore gravi (quæ in vulgari) destituitur: Aprili & Majo floret: in montibus umbrosis Alsatiæ Lotharingiam versus, ut circa Rappersvivilam & circa Masmunster frater p. m. Ioh. Bauhinus reperit, in hortum Montembelgardiacum ante annos 26. transtulit.

Consolida media alpina.

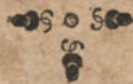
Bellis alpina major rigido folio.

DE CONSOLIDA MEDIA,

CAPUT X.

CONSOLIDA media alpina: radice est fibrosa, caule pedali, quadrato, striato, leuiter hirsuto, inani, foliis paucis, oblongis, longoque pediculo donatis, angustis, crassis, asperis, per ambitum crenatis, binis caulem ambientibus, & ex aduerso respondentibus: flores cærulei veluti in spica, caulis summo insident: in Baldo monte Italiae reperitur.

DE BELLIDE,

CAPUT XI.

I. BELLIS alpina major rigido folio: ex radice nigra, repete, ab una parte fibras spargete, & lignosa, caulis rotundus, striatus, cubito altior exurgit, circa que folia pediculis carentia, quinque; vel sex uncias longa, vix unciam lata, rigida, partim obtusa, partim ex rotunditate acuminata, per circumferentiam profunde crenata, nulloque ordine disposita: in caulis summo flos unicus, Bellidis vulgaris majoris flore major, medio luteus, foliis albis distans cingentibus, cui semen oblongum, ut in vulgari, succedit: in monte Baldo prouenit.

II. BELLIS alpina minor: ex radice cauliculus unicus, vel alter leuis, semipalmaris incuruus prodit, que cingunt folia rigidiuscula, angusta, breuia, per

Bellis montana major folio acuto.

per ambitum profundis & asperiusculis crenis donata: cauliculo summo, flos unicus, magnus, disco luteo, aliquando purpurascēte, foliis albis multis cincto, insidet. In alpibus Helvetiorum provenit, ut in Valesia supra Gemme, & supra Thermas Fabarias: aliquando tota plantula, vix uncias duas, superat.

III. *BELLIS montana major folio acuto*: hæc cauliculo est Bellide prima brevioris, foliis brevioribus, duplo triplove angustioribus, levius crenatis, nec rigidis, in acumen exquisitum desinentibus, flore primæ simili, sed minore: in montibus Euganeis collecta.

IV. *BELLIS montana folio obtuso crenato*, radicem habet lignosam, fibrosam, caulem unum, tenuem levem & pedalem, folia angusta, longissimis pediculis donata, per marginem crenata, obtusa, in tres apices desinentia: in caulis sum-

mo flos unicus, parvus, disco luteo & foliolis albis eum cingentibus. Monspeffuli versus Vigan.

V. *BELLIS maritima foliis Agerati*: plantula est palmo minor, ad cujus radicem parvam, albam, cauliculus pilis levissimis aspersus, in binos ternosve tenuissimos ramulos dividitur, quorum unus sex, alii tres uncias non excedunt; ad quorum partem inferiorem pauca & parva foliola, Agerati foliorum instar, per margines crenata, superiore & majore caulicorum parte foliis carente; singulis unicum florem, qui parvus, disco viridi, foliolis albis ultra viginti cincto, sustentibus. Hæc copiose in insulis Stechadibus in arenosis provenit, unde D. Burserus attulit.

BELLIS spinosa duplex est: alia folio Agerati, quam Lobelius in parte secunda ad versariorum descripsit: alia forma Bellidis cæruleæ, cujus descriptionem subjiciemus.

VI. *BELLIS spinosa flore globofo*: hæc tota fere facie Bellidem cæruleam, Globulariam dictam refert, cujus ad radicem folia plura sunt, parva, rigida, crenata, & cuilibet crenæ aculeus insidet: cauliculo est palmari atrovirente, quem folia oblonga, angusta, non crenata, sed in aculeum abeuntia, inordinate basi sua vestiunt, cujus summitati capitulum rotundum, cæruleum, Globulariæ capitulo majus, multis flosculis ut in succisa hirsutum: hanc copiose, pluribus simul cespitem constituentibus, in Granadæ montibus, D. Albinus observavit.

VII. *BELLIS hortensis pediculo folioso*: hæc à communi hortensi in eo tantum differt, quod pediculus, qui leviter hirsutus, foliolis oblongis, subrotundis, duobus, aut tribus longe distantibus, cingatur, & flori folia quina subjiciantur: in hortis reperitur.

Gnaphalium roseum.

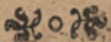
Gnaphalium roseum hortense.

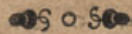
DE GNAPHALIO.

CAPUT XII.

I. GNAPHALIUM roseum: plantula est exigua, tomentosa, incana, vix unciam superans: radícula simplici, capillacea, rufescente, cauliculo semunciali, parvis tomentosis & conglobatis foliis donato, flosculo roseo, disco flavescente. Monspeffuli ad pedem montis Cetus & Massiliæ in saxosis reperitur.

II. GNAPHALIUM roseum hortense: ex semine minuto, in horto provenit planta tota incana, tomento molli, radice tenui, capillacea, quatuor unciarum, ex qua aliquando plures, quædamdoque pauciores ramuli triunciales, reclinati, foliis subrotundis cincti, quorum summitatibus flos roseo modo expansus, disco luteo, etiam aureo, foliis ut in ramulis undique sustentatus, elegantissimo spectaculo infidet.

Helichryson Orientale.

DE HELICHRYSO.

CAPVT XIII.

HELICHRYSO Orientale: caule est rotundo, lanuginoso, pedali, foliis oblongis, angustis, lanuginosis & ob tomentum crassis & incanis, iisque ad radicem oblongam, nigricante cortice tectam, pluribus: caulis in summo in plures pediculos unciales, incanos divitur: quibus singulis flos rotundus, rarius oblongus, quasi ex plurimis squamis compositus, quintuplo quam in vulgari, quæ Stæchæ citrina dicitur, major, flavus & splendens. An hæc Chrysome Dioscoridis l. 4. c. 55. & Plin. lib. 21. c. 5. Chrysites, nostro enim corymbi auri fulgore splendent: quod Comæ aureæ primum, dein ex Creta ab Honorio Belli, Elichrysi Orientalis nomine, accepimus. Simile, sed caule cubitali, foliisque latiori-

Helichryso syl. similis.

bus, minusque lanuginosis, umbella multo latioribus, floribusque minoribus & pallidioribus, Helichrysi Cretici appellatione, ex horto nobiliff. Contareni habemus.

HELICHRYSO sylvestri flore oblongo similis: caule est sesquipalmari, rotundo, lanugine candidissima vestito, in ramulos aliquot inæquales, palmo breviores brachiato: foliis Stæchadi citrinæ alterius inodoræ similibus, latioribus tamen, aliquibus leviter sinuatis, sesquiuncialibus, inferne incanis & tomentosis, superne virentibus: ramuli in pediculos tenues, nudos, uncias quatuor longos, abeunt; quorum summitatibus capitulum unicum, squamosum, cum flore infidet, qui in pappum brevem, ut in Elichryso sylvestri angustifolio, abit. In montibus Italiæ prope Terrimum, provenit.

DE CONYZA.

CAPVT XIV.

I. **C**ONYZA cærulea alpina major: hæc ex radice lignosa, rufescente, caulem crassum, pilis alperum, palmarem, mox in ternos ramulos, & horum aliqui in pediculos divisum, protrudit: circa quem folia pauca, hirsuta & aspera, crassa, uncias tres, quatuorve longa, uncia angustiora, nervis aliquot distincta: singulis pediculis flos unicus, cæruleus, Conyzæ cæruleæ vulgari similis, & similiter in pappum evanesens: hæc in monte S. Bernhardi provenit.

II. **C**ONYZA cærulea alpina minor: plantula est semipalmaris, aliquando minor, lævis, rarus, nonnihil pilosa, radice nigricante, fibrosa, cauliculo rotundo, tenui, unicum florem cæruleum, illius quidem flori forma similem, sed triplo minorem, multis apicibus donatum, & in pappum abeuntem, sustinente: foliola habet ad radicem plura, angusta, triuncialia, pediculis donata, pallide virentia; at quæ caulem basi sua cingunt, breviora sunt: hæc in monte Gotthardo reperiuntur.

III. **C**ONYZA aquatica Asteris flore aureo: caule est cubitali, rotundo, hirsuto, geniculato, in plures ramos brachiato, qui foliis tres, quatuorve uncias longis, semunciam latis, villosis, per

marginem & hispidis, & crenis rigidioribus exasperatis, cingitur: flores magni Asteris forma, aurei, singuli singulis pediculis insident, discum enim aureum folia plurime, & angustissima aurei coloris cingunt, at aliorum more in pappum avolant. Hanc in Valesia prope Sedunum ad aquas, D. Burserus legit: non tamen Conyza palustris ferratifolia, quam alii consolidam palustrem vocant, censenda est.

DE ASTERE.

CAPVT XV.

ASTER hirsutus Austriacus cæruleus magno flore: caule est rotundo, hirsutie aspero, pedali, in unum alterumve ramum brachiato, foliis latis, subrotundis, per marginem nonnihil exasperatis & in apicem rigidioribus desinentibus, rigidis, crassis, hirsutie levi exasperatis & scabris, cincto: cujus summo flos magnus insidet, e jusq; orbem pallidum, folia multa, tenuia, oblonga, pallide cærulea, ambiunt, qui maturus similiter in pappum abit. Hic licet in Austria circa Cremfam reperiatur, attamen cum Astore montano cæruleo magno flore, qui etiam in Austriacarum alpium jugis (imo & Helvetiarum, ut in Iura) oritur, confundi non debet.

Verbena nodiflora.

DE VERBENA.

CAPVT XVI.

VERBENA nodiflora: ex radice tenui, fibris capillata, caulis tenuis, quadratus, geniculatus, glaber, in terram reflexus & sesquipedalis, prodeit, quem folia, ad geniculum bina, aduerso situ, ungue non multum longiora, per extremum crenata & acuminata, cingunt: ex quolibet pene geniculo, & ramulus foliis aliquot cinctus, & pedicellus nudus, duas tresve uncias longus, exurgit: hicque capitulum subrotundum squamatum sustinet, unde flosculi Verbenæ vulgari similes exeunt, semenque paruum, ut in vulgari, succedit. Hanc Neapoli una cum semine, ab Imperato accepimus.

DE SCABIOSA.

CAPVT XVII.

I. SCABIOSA peregrina rubra: ex radice annua, caulis bicubitalis, ramosus, parte inferiore leviter hirsutus exurgit: folia tenuia, ad radicem Rapæ forma laciniata, subrotunda, longis pediculis subhirsutis donata, & per ambitum serrata, ad ramos superiores, oblonga, angusta & integra: pediculis pedibus & palmariibus lævibus & maiore parte nudis, & quidem singulis flos unicus atrorubens, Scabiosæ globulariæ majoris forma, oblongis filamentis puncto albo notatis, donatus, suavis odoris, insidet: huic capitulum oblongum, rufum, oblongis filamentis, ut in Caryophyllata vulgari exasperatum, & semen stellatum succedit. Hæc ex semine Scabiosæ Hispanicæ rubræ nomine misso (ut in Phytopinace monuimus) æstate in horto floruit: & à Clusio Scabiosa Indica nominatur.

Hanc, sed foliis in tenuiores lacinias dissectis, floreque minore & nigro, ex horto Patavino, D. Peckius, nomine Scabiosæ nigræ odore Zibethi, attulit.

II. SCABIOSA folio Sinapi sylvestris: caule est cubitali, striato, in ramos palmo longiores brachiato, qui ex foliorum alis, ubi pili paucissimi, prodeunt: foliis glabris, forma Sinapi sylvestris modo, ad nervum usque laciniatis, & sparsim crenatis, inferioribus subrotundis: flores rubentes, mediæ magnitudinis, & singuli cauliculorum summis insident. Neapoli

ex horto Imperati habemus.

•••

•••

III. Sca-

Scabiosa prolifera.

III. SCABIOSA prolifera foliis Gingidij: Scabiosa prolifera duplex est: altera foliis in latiores lacinias divisâ Lobelio & Clusio proposita, cujus figura addita, de qua sermo non est. Altera foliis est tenuius incisâ, ad modum foliorum Gingidii, quod Vifnaga dicitur: quæ caule est cubitali, viridi, striato, geniculato, folia utrinq; ad geniculum triuncialia, ex quorum alis ramu-

li aliquot trium quatuorve unciarum, exurgunt: at major caulis pars, nudus & nonnihil asper est, cujus summo, flos purpurocæruleus insidet, & ad hujus latera plures cauliculi modo unciales, modo palmares & glabri, minores quidem in orbem funduntur, at majores florem superantes eriguntur, singulis flosculum ejusdem coloris, ex filamentis compositum, sustinentibus; quibus folia sceniculacea subjiciuntur: semina aliorum modo succedunt. Utramque D. Doldius Norinberga misit: illa tamé, Patavij inter dumeta, circa Thermas D. Virginis, etiam observata.

IV. SCABIOSA montana dentis leonis folio: caule est sesquipedali, viridi, rotundo, striato, levi & cavo, superiore parte nudo: foliis latiore basi caulem amplexantib; paucis, lævibus, crassis, inferioribus obtusis, & parum crenatis: superioribus ad modum foliorum dentis leonis, in binas ternasve lacinias divisâ & acuminatis, per oras crenatis, uncias sex longis, & duas circa folii medium latis, per quod nervus excurrit: caulis summum, quem duo folia, fere ut in Dipfaco complectuntur, flores aliquot subcærulei, pedicellis hirsutis, inæqualibus insidentes, exornant. Hæc Monspessuli, in monte Calcaris reperitur.

V. SCABIOSA stellata minima: plantula est, trium quatuorve unciarum, levi hirsutie canescens, radice simplici, cauliculo ut & foliis biuncialibus, angustis, in parvas & profundas lacinias divisâ: cauliculi summo, capitulum rotundum, ex cauliculis paleaceis compositum, insidet, flores subcæruleos, parvos continens, quibus exiccatis in cauliculorum medio stella parva conspicitur, à qua filamenta capillacea, oblonga, rufa, quinque numero extra cauliculum producuntur. Hanc in Provincia locis incultis observavimus, & à Scabiosa minore Hispanica Clusij, quam in litore Veneto notavimus, diversam facimus.

Scabiosa argentea angustifolia.

VI. SCABIOSA argentea angustifolia: ex radice lignosa, caules bini, terni, sesquipalmares, rotundi, incani, parum reflexi, exurgunt: circa radicem folia quatuor aut quinque unciarum longa, angusta, graminea, albicantia, & argenti colorem referentia, inordinate disposita, in superna caulis parte nulla: caulis unicum discum orbiculatum planum, molli lanugine incanum sustinet, qui plures flores cæruleos, vel pallidos, aliarum forma continet: quibus cauliculi membranacei, etiam stellati cum staminibus, sed quam in priore brevioribus, semen continentibus, succedunt. In monte Sumano prope Vicentiam provenit.

DE IACEA.

CAPVT XVIII.

IACEA nigra angustifolia, vel Lithospermi arvensis, foliis: radice est nigricante, in fibras

aliquot divisa, caule pedali, rarius cubitali, rotundo, aspero, in alas inæquales diviso: quem folia incana, angusta, brevia, rigidiuscula & aspera, Anchusæ five Lithospermi arvensis similia, alternatim sua basi cingunt: cauliculorum summis capitulum squamatum, & nonnihil asperum, aliarum Iacearum forma, sed minus, insidet, ex quo flos multis exiguis, oblongis foliolis, pallide rubentibus, vel ex purpura candicantibus, prodit, cui semen exiguum, nigrum succedit. Hanc passim Monspefuli & Patavii observavimus.

2. Huic & altera similis, sed caule molli tomento vestito, & foliis incanis, mollibus & longioribus.

II. IACEA integrifolia humilis: hæc cauliculis est pedalibus, rotundis, alba lanugine hispida & terram versus reflexis: foliis unciarum latis, duas longis, nec laciniatis, nec crenatis, sed integris, lanugine, præsertim per marginem, pubescentibus & subasperis, basi sua cauliculum ambientibus; in cuius summo, capitulum ex multis squamis imbricatim dispositis, constans: ex quo flos Iaceæ vulgari similis, subpurpurascens, ex foliolis oblongis, in filamenta aliquot divisis, compositus, prodit. In Austria ad S. Hippolytum provenit, unde Iaceæ Austriacæ repentis nomine, D. Burserus misit.

III. IACEA capite longis aculeis spinoso: tota planta subincana, brevibus & rigidulis pilis hirsuta: radicem habet fibris crassioribus implexam, fragilem, candidam, sed membrana subfusca tectam: caulem cubito altiore, rotundum, incanum, asperum, in ramulos inæquales divisum: folia prima & tenella, pilis densioribus albidioribus, mollioribusque stipantur, reliqua vero oblonga, uncias duas lata, crassa, rigida, per ambitum profundius crenata, nonnunquam ad pediculum laciniata, per quæ fibræ crassiores albæ ranscurrunt: caulis summitati, capitulum squamosum ex pluribus squamis, etiam triginta numero compositum, & in conum pini æmulum compactum, insidet, quarum apices in spinas oblongas, rectas, subflavas & rigidas desinunt, & squamarum ora, firmis pilis albescentibus, tanquã setis undiq; circumdata sunt: inter quas flos multis foliis oblongis, laciniatis & candicantibus, emergit, cui semen Cnico simile, sed vulga-

vulgari majus, succedit. Hæc à lacea montana echinato capite Clusii diversa est, & à D. Doldio missa fuit.

IV. IACEA laciniato Sonchi folio, sive lacea latifolia purpurea capitulo spinoso: radice est recta, fragili, fibrosa, membrana subfusca tecta, & si plures caules protrudat, brachiata, sapore sub-austeriusculo, ex insipido ad amariuscum tendente: caulis ut plurimum rectus, hirsutus, brevibus, densisque villis seu lanugine, potissimum parte inferiore, refertus, qui ob capitulorum gravitatem, humum versus reflectitur, & in summo in aliquot ramulos dividitur. Folia primum prodeuntia variant, sunt enim rotunda, oblongo pediculo donata, dein magis magisque sinuata, tandem vero in lacinias (quæ ad exortum inferiorum minora sunt) inæquales dividuntur: sunt etiam rigida & dura, adeo ut complicata cum quodam pene crepitu frangantur, brevissima & duriuscula lanugine, potissimum superiora & ad exortum, tecta. Cauliculorum summis capitula spinosa, ex squamis compacta, initio viridia, mox ad apicem purpurascens, insident: ex squamis spinæ septem pulchro ordine, stellam dimidiatam referentes, exeunt, quarum media cæteris latior & longior, in minuto capitulo rubens, paulo post vero pallens. Flos ex capitulo tarde prorumpit, qui elegantis purpuræ & inodorus, cujus filiola fistulæ sunt oblongæ, superius amplo & laciniato rictu præditæ, inferius angustæ, quæ ad exortum coloris albi, sed paulatim versus fastigium in rubrum sese mutante: omnes autem stamina clavata sustinent, clava ex purpureo seu violaceo prorsus nigricante, in summo alba puncta habente, & staminum pediculis, ubi ex fistula prorumpunt albis existentibus. Semen, Cyani semen refert, oblongum, angustum, & cinereum est. Hanc Centaurii marini nomine, D. Doldius misit.

Eandem sed palmo minorem, foliis parvis, rigidis, parum laciniatis, & per marginem crenis rigidis exasperatis, Cyani marini nomine, à D. Neudorffero ex Italia habemus.

V. IACEA montana incana aspera capitulis hispidis: radice est lignosa, in longas fibras divisa & rufescente: cauliculo palmari, rotundo, lanuginoso: foliis asperis, ad radicem pluribus, incanis hispidis, parum laciniatis, angustis, uncias quatuor longis, reliquis vero, in profundas

Iacea montana candidissima.

& rigidas crenas divisas, basi que sua caulem amplexantibus; qui aliquando in ramulos dividitur, quorum singuli capitulum parvum, ex squamis hispidis compositum, sustinent, earum enim cuspides exterius reflexæ, in tenuissima filamenta desinunt: flores vulgari similes, sed multo minores. Monspeuli in monte Calcaris provenit.

VI. IACEA montana incana laciniata capitulo hispido: ex radice caulis palmo major, rotundus, molli lanugine canescens, exurgit, circa quem folia pediculis oblongis incanis donata, laciniata & subrotunda, tactuque mollia: capitulum parvum & priori simile, eodemque in loco proveniens.

VII. IACEA montana candidissima Stæbe foliis: hæc ex radice crassa lignosa, caulem profert palmarem, nonnunquã cubitalẽ, angulosum, striatũ, molli & incana lanugine vestitũ: folia habet ad radicem multa per terram sparsa, palmaria

lata,

lata, Stæbes instar laciniata, molli lanugine incana & superiora molli tomento, quasi farina aspersa, mollia & alba sunt: cauliculis summis flores singuli Iaceæ vulgari similes insident, qui ex capitulis squarrosis prodeunt: in montibus prope Capuam provenit.

VIII. IACEA tomentosa capitulo spinoso: tota planta, quasi farina aspersa floret, albescit, & à radice, caulis pede minor, statim in alas plures divisus, exurgit: folia habet brevia, angusta, in petiola tria, quina, septena, subrotunda divisa: cauliculis, capitula parva, ex squamis multis in aculeos acutos & rufescentes abeuntibus, composita: flos non fuit conspectus: in Murena Hispaniæ, D. Albinus legit.

IX. IACEA Babylonica: ex horto clariss. Contareni, hoc nomine folium accepimus, quod primo intuitu Acanthium aliquod referre videtur: hoc longitudine cubitum æquat: in medio, latitudine palmum superat, non nihil incanum, tactu asperum, cujus tota circumferentia veluti minimis aculeis exasperatur: ad exortum lacinias acutas trium quatuorve unciarum longas, obtinet: hinc ex rotunditate sensim angustatur & in apicem abit, cujus summo brevissimus aculeus insidet: per ipsius medium, costa elevata, non nihil hispida fertur, à qua plures nervi in latera excurrunt. Plura non licet.

TRAGOPOGON.

CAPVT XIX.

I. TRAGOPOGON folio sinuato: radice est oblonga, lacteo succo manante, caule gracili, striato, pedalis altitudinis, raris foliis alternatim septo, quæ oblonga: non multum palmo breviora, at angusta, sinibus brevioribus, & quasi ferratis exasperata, pallideque virentia: caulis summo flos insidet pallide luteus, magnus, Tragopogo vulgari similis, ex calice magno apicibus acutis donato prodiens, quo marcido, semen oblongum, in materia villosa alba latitans, succedit: Monspessuli legimus.

II. TRAGOPOGON tenuissime laciniatum: radice est oblonga, crassiuscula, fibris carente, rufescente & lacte turgente: ad quam folia plura oblonga, angustissima, acuminata, & in plures angustissimas lacinias divisa: caule est cubito non multum brevior rotundo, lævi, striato, non nihil folioso, in alatos brachiato: singulis flos unus, magnus & pallidus insidet, cui semen oblongū,

scabrum, crista pilosa in summo præditum, & calici oblongo inclusum, succedit. Et hoc Monspessuli observavimus.

PERFOLIATA.

CAPVT XX.

I. PERFOLIATA alpina latifolia minor: radice est unica, rufescente, paucissimis fibris capillata: cujus caulis gracilis, teres, glaber, cavus, cubito altior, in ramulos, quasi in umbella dispositos distribuitur, quem folia glabra, venosa, sesquiunciam lata, Vaccariæ foliis similia basilata medium amplectuntur: in cauliculorum fastigiis umbellæ, una cum foliolis exiguis, flosculis tenuibus subluteis, quibus semen oblongiusculum, nigricans, angulosum, succedit. Hæc in Helvetiorum alpibus reperitur.

II. PERFOLIATA alpina angustifolia major, sive folio anguloso: radicem habet unicam, oblongam, rotundam, crassam, nigricante cortice tectam, minime capillatam, ex qua prodeunt folia plura, pallide virentia, glabra, pedem longa, unciam vel sesquiunciam lata, longis pediculis donata: at folia caulem amplectentia angulosa sunt & acuminata, rarius bina, hederæ modo angulosa ex opposito sita: caulis rotundus est, teres, glaber, cavus, sesquicubitalis, quasi foliorum basin penetrans: cujus summo quina folia, lata, in orbem disposita insident, eo modo quo in Tithymalo, unde pediculi seni, septeni, longitudine impares prodeunt, quibus una cum foliis pennis, rotundis, flores parvi ex luteo rufescentes insident: Semen non vidimus: in Pyrenæis, non longe Narbona, D. Burserus legit.

III. PERFOLIATA alpina angustifolia media: hæc à præcedenti sola magnitudine & foliorum angustia differt, quæ pro Perfoliata longifolia Dalechampii, in historia Lugdunensi picta videtur, & ex monte Gotthardo habemus.

IV. PERFOLIATA alpina angustifolia minor: hæc radice est rufescente, ad quam folia multa, atrovirentia, graminea, semipalmaria: caulem habet unum, aliquando geminum, pedalem, rotundum, glabrum, quem folia pauca acuminata, basi sua latiore ambiunt, in cujus summitate veluti umbella, ut in vulgari Perfoliata, ex qua ramuli emergunt, flores rufescentes, cum seminibus sustinentes, Hanc ex Sumano monte, & Valesianorum alpibus, habemus. Verum cum Perfoliata alpina gramineo folio, sive Bupleuro angulosa,

gustifolio alpino, quod in Baldo provenit, confundi non debet.

V. *PERFOLIATA* alpina angustifolia minima: plantula est semipalmaris, inter *Perfoliatam* & *Bupleuron media*, radice tenui rufescente & serpente, fibris capillaceis terræ affixa: ex qua folia oblonga, angustissima, pluribus lobis progerminant: inter quæ cauliculi efferuntur tenuissimi, glabri, uncias quatuor alti, in ramulos binos & hi in minores quasi ex umbella minima prodeuntes, divisi; quos folium unum vel alterum basi latiore cingit, & flosculi exigui flavi insident. In summis Pyrenæorum jugis reperitur.

VI. *PERFOLIATA* minor ramis inflexis: hæc foliis est vulgari paulo longioribus; brevioribus tamen quam in montana, caulem habet racemosum reclinatum, & velut per terram sparsum, flores luteos: annua est instar vulgaris sive arvensis, in quo ab alpina differt: hanc apud Ioan. Bauhinum fratrem p.m. vidimus, quam ex hortu Stutgardiano habuit.

Centaurium minus spicatum album.

CENTAURIUM.

CAPVT XXI.

CENTAURIUM minus spicatum album: ex radice parva, alba, fibrosa, caulis exurgit, mox in duos palmares & semipalmares striatos, hique in alios divisi: folia sunt parva, pediculis carentia, quorum prima lata, subtunda, superiora angusta, acuminata, quandoq; bina adverso situ caulem amplexantia: flores oblongi, albi, ab imo sursum per caulem sparsi, singuli, ut plurimum, ex una caulis parte sibi invicem succedentes, ex cauliculis foliosis prodeunt, ea forma qua non patentes in figura exprimuntur, patentes enim sculptor non recte expressit: his siliquæ, ut in vulgari, semen minutum continent, succedunt. In montibus Euganeis Patavinorum, & hinc inde circa Monspelium reperitur, ut in nostro Matthiolo monuimus.

ASCYRON ET HYPERICUM.

CAPVT XXII.

ASCYRON magno flore: hoc *Ascyro* vulgari, sive *Hyperico dumetorum* simile, caule sesquicubitali, rotundo, glabro, rufescente, quem folia pallide virentia & inferne albidiora, unciam longa, semunciam lata, subtunda, bina semper situ adverso cingunt: in caulis summo, flores calice viridi sustentati, pallide lutei, magni, quintuplo vulgari majores, ex quinque foliis uncialibus compositi, è quorum umbilico staminula plura, flava, velut puncto notata, exurgunt: siliquas & semina non vidimus. In Pyrenæis D. Burferus hoc, quemadmodum & subsequens, legit.

HYPERICUM numulariæ folio: radicem habet oblongam, tenuem, paucis fibellis capillatam, ex qua cauliculi tenues, rufescentes, palmares efferuntur, quos folia parva, rotunda, nummo similia, bina adverso situ & æquali distantia locata cingunt, quæ superne atrovirentia, inferius alba, aliquando punctis vel maculis rubris notata, conspiciuntur: cauliculorum summis flores pallide lutei satis magni, plurimis staminulis donati, insident.

☉☉:(☉☉

POLY.

POLYGONUM.

CAPVT XXIII.

-oviculare c. 2. fl. 11.

I. **POLYGONUM saxatile**: hujus radix tenuis, lignosa tamen, fibris capillata & alba est: ramulis multis oblongis & crebro geniculatis serpit: circa quos folia subrotunda, unciam longa, semunciam lata, superne virentia, at inferius albicantia, quasi polline aspersa, quæ sensim minora redduntur: à geniculis flosculi exigui, ut in vulgari, pallide rubentes exeunt, quos semina triangularia sequuntur. Hoc inter saxorum fissuras, ad arcium editissimarum radices, ut in petris arcis Waldenburgenfis Basileensium, & in vicinis observavimus. *Frankonia*

II. **POLYGONUM Creticum thymi folio**: herba est supina, humique procumbens, cauliculis, sive viticulis, palmaribus, ramosis, hinc inde sparsis: flosculis parvis albicantibus, pluribus simul quasi in nodo junctis, quibus foliolum Thymi forma, modo unum, modo bina, ternave, magnitudine imparia adponuntur: semen pusillum ac copiosum succedit. Hoc Polygoni Cretici nomine, D. Gillenius misit. *corrigiola littoralis*

III. **POLYGONUM littoreum minus flosculis spadiceo albicantibus**: ex radice candicante, tenui, oblongiuscula, prodeunt viticuli plurimi, tenerrimi, per terram sparsi, ramosi & dodrantales, foliolis oblongis, angustis & albicantibus alternatim cincti, ad radicem vero longioribus & biuncialibus: viticulorum summitatibus flosculi plures minutissimi, intus albi, foris spadicei insident, quibus semina minutissima & copiosissima, ut singuli coliculi eo turgeant, succedunt: hinc ad Millegranum referri potest. Hoc apud nos, in arenosis ad Wiefam flumen, autumno florens reperitur, quod Polygoni *ποικιλανθής* nomine, Northusio, apud quos in fabulosis reperitur, D. Furerus misit: idem, sed sine nomine, ex inferiore Lusatia, ubi locis arenosis, in ripa fluminis Nissæ provenit, à D. Franco accepimus.

IV. **POLYGONUM minus lentifolium**: plantula est tota virens, parva, supina, humiq; procumbens, ex cujus radice simplici, in altum descendente, cauliculi plures, impares longitudine, crebris internodiis geniculati, exiguis foliis subrotundis, lenticularibus adnatis, prodeunt: flosculi in cauliculorum summis minimi, albican-

tes, vel pallide virentes plures simul juncti & semen pusillum observatur.

Cum Anthyllide Valentina Clusij, quæ tota subrubens est, longe minoribus foliis, & copiosioribus flosculis ex albo purpurascens, iisque non solum in cauliculorum summis sitis, confundi non debet. Hoc in Hispaniæ montibus prope Escorial D. Albinus invenit: quod tamen ante annos triginta novem Monspefuli incultis, sed aliquantum minus, collegimus.

DE SEDO.

CAPVT XXIV.

I. **SEDUM tridaetylites alpinum majus**: radicem habet tenuem capillaceam, cauliculū semipalmarem, purpurascens, non nihil pilosum, in ramulos plures tenues & fragiles divisum: folia ad radicem tenuia & mollia, lata (in ramulis minuta) in tres lacinias primum, & in alias, divisa: flores in ramulorum summis albi, quinquefolii, totidem staminibus donati, quibus capitula subrotunda, longiuscula, minutissimum semen continentia, succedunt. Hoc ex Baldo habemus, & saxifragæ albæ petreæ nomine, Pona in suo Baldo exhibuit: idem præterito anno D. Furerus, nomine Dactyliobotani sive Saxifragæ petreæ sempervirentis misit, quod in ea Harcyniæ parte, qua Buda fluvius officinas Rubelandicas alluit, totos scopulos obvolvere scribit.

2. Simile, sed foliis latioribus, & in ternas primum profundas lacinias divisis, & in his in minora & tenuiora segmenta sectis: caulibus pedibus, floribus pallide luteis, in humidis montium Pyrenæorum natum, habemus.

3. Aliud cauliculo rotundo, semipalmari, pilis levissimis aspersis, foliis parvis, crassiusculis & eo modo quo folia Sedi tridaetylidis in tectis provenientis, incisa sunt, etiam divisis, totumq; cauliculum alternatim basi sua cingentibus, qui in summitate in ramulos dividitur. & singuli flosculum candidum, sed minorem sustinent, capitulaq; ut in præcedenti, succedunt. Sedi dactyli nomine, ex Taurero Austriæ, D. Burserus misit.

II. **SEDUM tridaetylites alpinum minus**: ad radicem parvam, repentem & nigricantem, folia plura exigua, viridia, simul cōpacta, superne in crenas profundas, binas, communiter ternas, rarius plures,

plures,diviso: ex quorum medio, cauliculus unus vel alter, tenuis, aliquando divisus, paucis & exiguis foliolis cinctus, trium quatuorve unciarum exurgit, cui flosculi terni, quaternive pallidi, quinquefolii, multis staminibus donati, singuli singulis pedicellis insident: hic calices parvi, semen minutum continentes, succedunt. Hoc in monte Lupi & Calcaris, in eorundem rupibus collegimus: ex humidis Gotthardi montis & Pyrenæis quoque habemus.

III. SEDUM montanum ericoides: ramis est palmaribus, lentis, flexibilibus, dense geniculatis, per terram sparsis, quos folia brevia, crassiuscula, Ericæ forma, vestiunt, & hi in plures alios, duarum triumve unciarum, & etiam breviores dividuntur, hique foliola frequentia, sibi fere incumbentia & rotundiora habent: in singulorum summitatibus velut ex squamoso calice flos satis magnus purpurascens, ex quatuor aliquando quinque foliis, & aliquot in medio staminibus compositus, insidet: quid flori succedat, non constat. Hoc ex horto Dei dicto, habemus: & cum Lobelii Sedo minimo arborecente vermiculato, plurimum affinitatis habet.

IV. SEDUM alpinum ericoides cæruleum: ex præruptis jugis, ac saxis humidis propendet, radicem habens oblongam, fibrosam, rufam, ramos plures, foliolis quam in priore brevioribus, crassis, cinereis, velut in Sanamunda 2. Clusii, sive Erica Alexandrina compactis, cinctos: singulis cauliculis uncialibus, foliaceis, flos magnus, cæruleus, quadrifolius, aliquot staminibus brevibus donatus, insidet. Hoc, cum ann. 1579. Martio mense, per Rhetia alpes iter faceremus, è rupibus, ob aquam defluentem humidis, instar Cymbalaria dependens, florensque collegimus, quod florum eleganti colore cæruleo, oculos nostros valde reficiebat.

Idem in Gotthardi summitatibus, & in Valesia ad thermas Leccenses supra Gemme reperitur: quod à priore differt potissimum foliorum exilitate, & colore florum: item & colore & magnitudine.

V. SEDUM saxatile hirsutum purpureum: plantula est triuncialis, radice capillacea, cauliculo tenui, leviter piloso, cujus summitas in breves ramulos dividitur, qui singuli florem purpureum sustinent: foliola ad radicem plura, hirsuta, lente minora. Hoc, ut & subsequens, ex Pyrenæis D. Burserus attulit.

VI. SEDUM saxatile atrorubentibus floribus: hoc, tres quatuorve uncias non excedit, habens radicem exilem, longiusculam, unum alterumve cauliculum biuncialem, foliolis paucis exiguis, longiusculis, alternatim vestitum, flosculos atrorubentes, quasi in umbella dispositos, sustinentem. Hoc etiam in Gotthardo non nihil altius excrevit.

VII. SEDUM saxatile variegato flore: radice est capillacea, cauliculis plurimis, tenuibus, biuncialibus, per terram repentibus & fibellis capillaribus terræ adhærentibus: foliolis multis, pallide virentibus, subrotundi, lente minoribus, vestiti: ex ramulorum summis, pedicelli plures capillacei, oblongi, exurgunt, singuli florè quadrifolium, varium, album, purpureum & atrorubentem eleganti spectaculo sustinent, cum plantula hæc cespitis muscique instar saxa exornet. Hoc inter Valesiam & Augustam vallem, in monte Gletschberg dicto, qui toto pene anno nivofusus est, copiose provenit.

VIII. SEDUM alpinum foliolis crenatis asperis: radice est capillacea repente, cauliculis tenuissimis, semipalmaribus, etiam brevioribus, rarius palmaribus, in summo in ramulos aliquot lectis: folia habet longiuscula, angusta, acuminata, crenis utrinque exasperata, & parte averfa candicantia; flores quadrifolii, purpurascens & staminibus donati, cauliculis sustentatur, quibus capitulum subrotundum, membranaceum, apice donatum, minutulum semen continens, succedit. Hoc Julio mense floret, in ascensu montis S. Bernhardi majoris & Gotthardo. An forte Gesnerus lib. de hortis Germaniæ, hoc intellexit, dum scribit Sedum quoddam esse, cujus folia marginibus asperis, branchias piscium referunt?

IX. SEDUM arvense flore rubente: radice est lignosa, fibris capillata, cauliculis aliquot palmaribus, rotundis, rugoso rufescente cortice tectis, qui in ternas, quandoque plures ramulos (quorum aliqui recurvantur) dividuntur: hos folia longiuscula, angusta, succulenta, sine ordine ambiunt: ramulis superioribus flores plures, vulgari Sedi floribus similes, sed rubentes insident, semenque vulgari simile succedit. Hoc non longe ab urbe, in agris Huningens. autumnò jam exiccatum reperitur: quod etiam in agris argillosis ad

Pyrenæos, sed minus, reperitur.

DE COTYLEDONE.

CAPVT XXV.

COTYLEDON minor foliis subrotundis serratis: radix subest tenuis, fibrosa, fusca, circa quam folia multa, semi ungue minora, non ut in altero oblongis ligulis similia, sed subrotunda, margine crenato, crassiuscula, candicantia & nonnihil adstringentia: è quorum medio caulis semipalmaris, quandoque palmaris, subasper, minimis & paucis foliis cinctus, assurgit: in cuius summo, pedicelli, flores, multoquam in secunda minores, ex quinque quandoq; etiam sex foliis & mediis apicibus compositos, sustinentes, qui albi, aliquando rubentibus punctis aspersi, nonnunquam extrinsecus lineis rernis foliola floris percurrentibus, ita ut flores pallide purpurascetes appareant: his capitula exigua, nigrum semen continentia, sequuntur. In Helvetiorum alpibus, ipsis saxis ac scopulis adheret; Junio & Iulio floret: at ea quæ flore est pallide purpurascete, apud Monspelienfes, in horto Dei collecta fuit.

DE KALŒ.

CAPVT XXVI.

I. **K**ALI minus villosum: radice est oblonga, fibrosa, nigricante, caule pedali, inæquali, ramolo, foliis pluribus, angustioribus, mollibus & villosis, inter quæ unum, quod cæteris subijcitur, longius est, quemadmodum etiam in Tragio observare est: in cauliculis summis, capitula parva, florem minutum continentia: semen non observavimus. Hoc, cum figura Kali albi Dodonæi, melius convenit, quam Kali minus Lobelii. Tota planta falsa est, & non longe Monspelio à Perault, qua ad mare itur, legitimus: quamvis idem, nomine Kali hirsuti foliis Spergulæ, ex Italia, à D. Neudorf. habeamus.

II. **KALI** folio gramineo: ex radice oblonga, exiguis capillaceis fibris donata, caulis pallide virescens, rotundus, incurvus, pedalis, in varios & plures ramos quadrunciales, tenues & fragiles, inordinate dispositos, brachiatus exurgit: quos folia oblongiuscula, angustissima alternatim disposita cingunt, quib. singulis, singuli noduli exigui florum & seminum, ut in Kali mino-

re Lobelii adherentes, adponuntur. Ex Salinis Saxonice siccum, D. Jungermannus transmisit: & ad Anthylloidem Thalii accedere videtur.

DE TELEPHIO.

CAPVT XXVII.

TELEPHIUM purpureum minus: hoc à radice nodosa, & aliquot veluti minimis naris constante, multisque fibris prædita, cauliculum unum vel alterum rotundum, semipalmarem, fragilem ac succulentum promit: quem folia crassiuscula, succulenta, parva, in ambitu crenata, sine ordine ambiunt: flosculi quinquefolii, purpurei, velut umbellæ insident: quibus capitula pentagona, minutissimum semen scobis instar continentia; succedunt. In editissimo monte Brisoæ, Welchen dicto, locis humidis Iulio florens, collectum.

DE TITHYMALLO.

CAPVT XXIX.

I. **TITHYMALLUS** incanus hirsutus: caules pedales, rotundos, rufescentes, profert, foliis incanis & hirsutis, Myrsenitis legitimi forma, confuso ordine vestitis, in summitate in virgulas divisi, quibus, ut in Myrsinite, flores & capitula triangula, semina continentia, insident. Hunc ex Italia D. Neudorfferus attulit.

II. **TITHYMALLUS** sive **ESULA** exigua foliis obtusis: radice est exili, oblongiuscula, capillata, cauliculis pluribus ad terram resurgens, aliquantulum repentibus, biuncialibus, triuncialibus, aliis palmo minoribus, rotundis lacteo succo turgentibus, qui foliolis oblongis, angustis, sed semper in summo obtusis & velut ablectis, inordinate vestiuntur: hic in agris Patavinis & Massiliensibus, reperitur.

III. **TITHYMALLUS** exiguus saxatilis: radiculam habet capilli modo tenuem, longiusculam, cauliculos tenues, unciales & biunciales, angustissimis & brevibus foliolis cinctos, flosculos exiguos, rubentes: circa Monspelium locis asperis prove-

LIBER OCTAVUS.

DE CONVULVULO.

CAPVT I.

I. CONVULVULUS purpureus folio rotundo : caules prælongos, teneros, viticulosos, paucis pilis exasperatos, vicinis perticis circumvolutos, promit: folia habet longis pediculis subasperis donata, quæ lata sunt, angulis carentia & nonnihil hirsuta, præsertim superiora: flores oblongi, ex calicibus hirsutis instar Campanulæ five Smilacis lævis ex cæruleo purpurei sunt, quibus succedit semen nigrum, semicirculare & angulosum, capitulo membranaceo inclusum, quod semine Campanulæ cæruleæ multo minus est. Hic sub æstatis finem floret. An ad Nil Avicennæ quoque referri potest?

II. CONVULVULUS peregrinus cæruleus folio oblongo: radice est singulari, oblonga, rufescente, ex qua caules multi, tenues, pedales, interdum cubitales, flexiles, ramosi, levissimis pilis pubescentes prodeunt: quos folia oblonga, inferiora quidem, uncias tres, quatuorve longa, vix unciam lata, inordinate vestiunt, quæ sensim minora redduntur, & per marginem leviter hirsuta sunt: ex omnium fere foliorum sinu, pedicelli tenuissimi, oblongi exurgunt, quibus singulis flos cæruleus ad exortum pallidus, Campanulæ forma, unico folio constans, & ex cauliculo prodiens, insidet: floribus succedunt capitula membranacea parva, quibus semina parva, nigra includuntur. Planta sane ob florum copiam elegantissima, & quæ ob cauliculorum flexibilitatem fulciri debet. Hic in horto meo ex semine, Campanulæ cæruleæ nomine accepto, sapius crevit.

III. CONVULVULUS foliis laciniatis, vel quinquefolius; viticulis est tenuibus, geniculatis, lævibus: ex quolibet geniculo folium, longo tenuissimo pedicello donatum, prodit, quod in quinque lacinias angustas longiusculas dividitur, & quandoque inferior una alterave bipartitur, & cuilibet laciniæ, tenuissimus mollisque aculeus insidet. Supra folii exortum, pedicellus æque tenuis, duarum triumve unciarum longus & nu-

Convolvulus quinquefolius.

du exurgens, florem magnum purpurocæruleum, aliorum Convolvulorum forma, sustinet. Semen non conspectum, cum solum hujus ramum, Convolvuli Ægyptiaci nomine, à nobilibus, Cortuso Patavio ante viginti annos acceperimus.

DE BRYONIA.

CAPVT II.

BRYONIA Cretica maculata: radice est longa, alte descendente, sed ad vulgaris magnitudinem non accedente, sulco cortice recta; ex qua longa & tenuia sarmenta prodeunt, quæ ambiunt folia aspera (qualis & tota planta) ad similitudinem vitium, aut Bryoniæ vulgaris diuisa, sed minora, viridia, albis striis per medium discurrentibus, vel maculis albis notata, quibus capreoli ut in vite adduntur. Flores habet pallidos, quinquefolios, striatos, vulgaris Bryoniæ floribus maiores, ex longis pediculis propendentes: cuilibet flori, fructus succedit semicircularis, superne in partes duas diuisus, viridis primum, at per maturitatem ruber, semina duo continens, quare Dicoccos appellari potest. Hæc in Creta frequens est, unde semen à D. Honorio Belli accepimus, & in D. Zvingeri horro (quia tum hortum colere intermiseramus) sevimus.

II. BRYONIA sylvestris baccifera: radicem habet magnam, crassam, longam, succo glutinoso plenam: caules vero sarmentorum vitis instar longos, lignosos, angulos, quib. se. (licet capreolis careat) crebris circumvolutionibus vicinis fruticibus circumvoluit: folia hederacea. Smilacis lævis similia, magis tamen sinuata, tenuia, splendentia, & nervosa, longissimis pediculis donata: flores albi sunt, muscosis ad cujuslibet folii exortum, in viticulis maxime superioribus, pedicellus brevis ex caule exurgit, qui baccam unicam ceraso minorem, virentem primum, at per maturitatem rubentem sustinet: cui semina satis magna, rotunda, nigraque quaterna, quinave includuntur. Provenit in sylvis circa pagum Huningen, Iunio florens: at baccæ Septembris sine maturæ sunt.

Hæc à communi Bryonia sylvestri, quæ Tamus dicitur, potissimum in his differt, quod communis florem minorem habeat, racemosa sit: hæc vero flore sit majore & baccifera.

III. BRYONIA Mechoacana nigricans: radice est Mechoacæ simili, sed cortice nigricante vestita, interius rufescens, quæ tessulatum incisa rotunda, magnitudine & figura calculo aleatorio respondens, ex India Chelapæ sive Celapæ nomine ante annos undecim allata fuit.

Ab Alexandrinis & Massiliensibus, Jalapium vel Gelapio vocitatur: & à Massiliensibus, Mechoaca nigra vel mas existimatur.

Gustu est non ingrato, & gummoso, & ob copiosam gummositatem, si carbonibus, vel igni admoveatur, flammam concipit. Facultate, vulgarem sive albam Mechoacam, superat: nam ob gummi copiosum, fortius humores serofos purgat, cum imi ventris levi dolore, & præcipue viscera, hepar & ventriculum roborat. Quare drachmæ unius pondere exhibetur tuto, & sine fastidio opus suum exequitur. Sunt quæ ea in dosi, cum aqua Cichoreæ, aut simili stillaticia, seu jure, actu frigidis, tribus horis ante prandium, ægris propinent.

DE CLEMATIDE.

CAPVT III.

I. CLEMATIS maritima repens: hæc cauliculos habet sarmentosos, geniculatos & striatos, cubitales, atrovirente cortice vestitos: folia Flammulæ erectæ instar oblonga, acuminata, nervosa, rigida, sed angustiora, quod communiter tria uni pediculo, qui velut in capreolum abit, insident, & quædam per circumferentiam nonnihil crenata, quæ vero in summo caule floribus subjiciuntur, angustissima sunt: flores albi sunt, multis staminibus villosis albis, meditullium occupantibus, longis pediculis sustentati: quibus semina plana, subrotunda, rufescentia, ut in Flammula erecta, sed minora, bina, ternave juncta, singulis capreolo plumoso, veluti incana crista donatis, succedunt: hæc acria sunt quemadmodum & tota planta. In maris Adriatici littoribus, ut in Venetorum Insula Lio & Litzefusina, suis sarmentis repentem observavim.

II. CLEMATIS alpina Geranifolia: ex radice sarmentosa & perenni, caules plures lenti, lignosi, quandoque rufescente cortice recti, duos tresve cubitos alti, exurgunt, qui æqualiter bipartiti, in latera dividuntur: quibus singulis folia, crebris & profundis divisis incisa, trigemina, cohærentia, ut in Anemone geranifolia, insident; flores singuli, singulis pediculis longissimis ac tenuissimis insident, qui coloris cærulei albicantis, aut obscure purpurascens, ex quatuor foliis oblongis, mucronatis, nervosis, crucis in modum dispositis, & nonnihil lanuginosis, in cujus medio folia, plura, breviora

viora, quæ quasi acervulum capillaceorum filamentorum alborum ambiunt: semen non vidimus. Hanc in altioribus Baldi rupibus enatam, & Clematidem cruciatam à Jungermanno appellatam, ante annos viginti sex, & ante biennium elegantiore & majorem, ex Austriæ montibus, ubi frequens est, à D. Bursero accepimus.

DE NUMMULARIA.

CAPUT IV.

Nummularia flore purpurascete.

NUMMULARIA flore purpurascete: hæc, eo quo Nummularia vulgaris modo, serpit, radicem habens tenuem, capillaceam, à qua coliculi multi, tenues, palmo minores emergunt, quos utrinque folia vulgaris forma, prope modum rotunda sed parva, & plus quam decuplo minora, quorum nonnulla leviter sinuata:

horum sinu pediculi tenues oblongi, prodeunt, quorum singuli florem purpurascetem, parvum, oblongum, quinquefolium, staminulis in medio brevibus, sustinent: his capitulum parvum, apice donatum, minutissimum semen continens, succedit. Hæc in humidis Monspeliensium prope Castelnovum provenit.

DE POLYGONATO ET LILIO

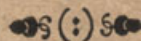
convallium.

CAPUT V.

I. POLYGONATUM latifolium minus, flore majore: ex radicis albicantis, subrotundæ & fibrosæ medio, cauliculus unicus, fere pedalis, striatus, nec admodum inflexus exurgit: qui foliis, ut in vulgari dispositis, firmioribus tamen, vestitur: ex singulis alarum sinibus, flores singuli, magni, albi, inodori, brevibus & quidem singulis pediculis insidentes, ab una caulis parte propendent, quibus bacca succedunt, quæ per maturitatem cæsiu colore acquirunt, & semen osseum, durum continent. Apud nos in monte Crenzacho copiose provenit.

II. POLYGONATUM latifolium perfoliatum Brassilianum: hoc caule est bicubitali, striato, folia perfoliatæ modo transeunte: foliis pallide virentibus, tenuibus, nervosis, uncias duas latis, quatuor longis: flore magno, albo, ex foliis quinque angustis, binas uncias longis composito, qui ex longo tenuissimo pediculo dependet: fructum non vidimus. Hoc in Brasilia apud Toupinambaultios crevit, & D. Burserus communicavit.

LILIUM CONVALLIUM latifolium: radicibus est tenuibus, longis, repentibus: caule pedali, foliis ternis, viridibus, nervosis, subrotundis, lævibus, palmaribus, uncias quatuor latis, basi sua caulem, fistulæ modo ambientibus: floribus magnis, albis, rotundis hiantibus, reflexis, & odoratis, quibus fructus rotundus, rubeus, semen durum continens, succedit. In hortis quibusdam colitur.

DE CHELIDONIA ROTUNDIFOLIA.

Malva folio vario.

CAPVT VI.

CHELIDONIA rotundifolia major: hujus radix fibrosa est, quibus aliquot oblongi testiculi adhærent: foliis est subrotundis, crassis, lævibus, ad foliorum Afari magnitudinem accedentibus, sed non nihil quandoq; sinuatis, pediculis semipalmaribus donatis & humi procumbentibus: cauliculó palmo minore, flos insidet, calice triphylo membranoso sustentatus, qui pallide luteus, magnus, vulgari quadruplo major, qui ex quinque vel sex foliis, quorum singuli ad medium fissi sunt, componitur, & ad ejus umbilicum stamina plura rufescentia, conspiciuntur: capitulum cum semine non vidimus. Monspeffuli locis humidis provenit.

DE MALVA.

CAPVT VII.

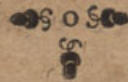
I. MALVA folio ficus: hujus folia sunt nigricantia, aspera & crassa, quorum prima, modo in tres, modo in quinque lacinias inæquales dividuntur: quædam in lacinias quinque profunde secta, sine ordine sinuata, & per marginem crenata sunt, quorum laciniae aliquæ palmares existunt, & pediculis longissimis & pilosis donantur. Scapum sive caulem simplicem aliquot cubitorum habet: flores & semina non vidimus, quia ante tempus. Argentinae in horto Friderici Meyeri, ante annos viginti legimus.

II. MALVA folio vario: radice est alba fibrosa, caule rotundo, cubitali, in plures ramos brachiatos, quem folia cingunt pallide virentia, inferne candicantia, crassiuscula & non nihil lanuginosa, sed figuræ, in eodem ramulo, diverse; quorum quædam Bryoniae forma, quædam acuminata, duabus alis donata, quædam subrotunda, ungue minora, omnia tamen in ambitu serrata: flores quinquefolii purpurascens, staminibus in umbilico pallidis, pedicellis oblongis insident: semen in capitulis foliaceis semicirculari succedit. Argentina D. Saltzmannus misit.

III. MALVA Americana: radicem habet oblongam, albam, fibrosam, caulem angulosum, striatum, lanugine levi obsitum; folia viridia, tenuia,

plerunque semicircularia, uncias duas longa, tres lata, superne angulosa seu sinuata, per ambitum leviter crenata, pediculis palmaribus, hirsutis donata, flores albi una cum semine. Malvæ syl. pumilæ similes sunt. Hanc ante annos octodecim in horto D. Saltzmanni, Argentinae, collegimus.

D E A L T H Æ A.

C A P V T V I I I.

I. **A**LTHÆA Bryoniæ folio: caule est cubito altiore, rotundo, lanuginoso, albo; foliis Bryoniæ similibus, in quinas lacinias ut plurimum divisis, palmaribus & aliis multo minoribus, crassis, nervosis, lanugine nonnihil asperis, parte inferna canescentibus & longis pediculis insidentibus: flores habet purpureo-cæruleos, quinquefolios, superne semilunatos, staminibus rufescentibus donatos, quibus singulis capirulum foliaceum, planum, semen Althææ simile continens, succedit. Hanc in horto alvum, quam tamen prius Althææ arboreæ sempervirentis nomine, D. Doldius: dein Althææ Americanæ, D. Sprengerus, Heidelbergæ, misit.

D E G E R A N I O.

C A P V T I X.

I. **G**ERANIUM malacoides minus: plantula est duarum unciarum, in terram reclinata, radícula longiuscula, exigua, foliolis malacoidi majori similibus, sed minimis, eleganter incisus & longis pedicellis insidentibus: flosculos parvos cæruleos habet, quibus capitulum rostro tenuissimo longiusculo donatū succedit. In agris circa Rhotomagum reperitur.

II. **G**ERANIUM columbinum tenuius laciniatum: radicem habet oblongam, tenuem, fibrosam, rufescentem; ex qua cauliculi plures, palmares, rotundi, hirsutie nonnihil asperi & reclinati prodeunt: folia, quæ unguem vix superant, rotunda sunt, in lacinias quatuor primum, & hæc in alias, divisa, & longis pediculis hirsutis prædita: ad cauliculorum latera, flosculi communiter bini, singuli singulis pedicellis insident, parvi, cærulei, quibus capitula parva rostrata, sive utriculi tumentes rostrati succedunt, & ubi semen maturuit, utrinque cum utriculorum mucronibus, quasi capreolo insidens, modo geminum, modo ternum, ad rostri apicem, quod adhuc supereminet, reflectitur, quod in aliis quibusdam Geraniis etiam observavimus. Hoc Monspeffuli in sylvestribus reperitur,

III. **G**ERANIUM cicutæ folio acu longissima:

caulibus est bicubitalibus, hirsutis, asperis, angulosis: in varios ramos brachiatis: foliis Geranii moschati sive Cicutæ modo divisis: floribus subpurpureis, vel violaceis, quinquefoliis; cuilibet acus uncias quinque longa, hirsuta, succedit, quæ ex utriculo hirsuto quinquefolio, apicibus donato, semen continente, prodit, quod per maturitatem exilit, & cum utriculorum mucronibus sursum primum, dein deorsum, alioque modo circumvolvitur. Hoc Monspeffuli legimus: in Valesia etiam reperitur.

D E A L C H I M I L L A.

C A P V T X.

ALCHIMILLA alpina quinquefolia: radicem habet oblongam, nigricantem, fibras plures de se mittentem, ex qua folia aliquot parva, longis pediculis donata & glabra prodeunt, quæ in quinque lacinias ad pediculum, hæc in profundas crenas dividuntur, inter quæ pediculi bini, ternive, tenues, glabri, trium, quatuorve unciarum longi, reclinati: quorum summitatibus flosculi vulgari Alchimillæ forma & colore similes, trifolii, pallidi ac herbacei, singuli singulis minimis pedicellis donati: quasi umbellæ insident. In monte S. Bernhardi majoris & Gotthardo, locis humidioribus, Augusto florens, reperitur.

D E C A N N A B I N A.

C A P V T X I.

CANNABINÆ aquaticæ similis capitulis nutantibus: radicibus est fibrosis, Ellebori nigri similibus, caulibus pluribus, cubitalibus, hirsutis, in varios ramos scissis: ad singulos ramos folium unum longum, latum, quandoque serratum, pilosum: ramuli juxta florem pulchre contorquentur, folia plura habet satis longa, stellæ instar disposita, in quorum medio flos deorsum nutans, ex multis veluti squamis compositus, in cujus medio multi apices lutei: semen ut in Cannabina aquatica. Hanc in humidis Michelfeldensium invenimus.

DE CARTOPHYLLATA.

CAPVT XII.

CARTOPHYLLATA alpina minor: radicem habet crassam, oblongam, repentem, fibris donatam & cortice purpurascente tectam: folia crassa, hispida, in lacinias divisa, in ambitu serrata: inter quæ caulis unus vel alter, rotundus, hispidus, paucis foliis vestitus, palmo minor: cujus summitati flos unicus satis magnus, aureus, cum exiccatur rufescens, quinquefolius, multis staminibus donatus: cui villosa congeries cum semine succedit. Hæc in summitatibus Baldi collecta.

DE PÆONIA.

CAPVT XIII.

PÆONIA flore pallido hirsuto: huic ex radice aliarum simili, caules angulosi, læves, exurgunt: folia, quorum pediculi non nihil pilosi sunt, in ternas lacinias, & harum una rarius in binas divisa, mucronata, inferne brevi lanugine pubescentia & candicantia, superne virentia quidem, sed non splendentia, multis venis à medio nervo in latera excurrentibus: caules singuli florem unicum, reliquis minorem pallefcentem, ochrivo colore, simplici octo foliorum serie constantem, multis staminibus albis præditum, sustinent. In quibusdam hortis observavimus.

DE QUINQUEFOLIO.

CAPVT XIV.

I. QUINQUEFOLIUM album majus: radice est crassiuscula, rufa, foliis in quinque lacinias subrotundas usque ad pediculum divisas, in ambitu serratis, paucissimis & brevissimis pilis aspersis, longissimis & hirsutis pediculis insidentibus. inter quæ caulis paucis pediculis, angulosus, paucis pilis donatus, foliis vestitus, exurgit, & in ramulos binos, & hi in summo in plures alios dividuntur: quorum singulis flos albus, satis magnus insidet, qui ex foliis quinque in summo divisus, compositus est: in cujus medio, veluti parvus pappus, unde plura stami-

nula rufescentia efferuntur. Hoc in mœniis urbis *Wallstatt* Helvetiorum, collectum.

II. QUINQUEFOLIUM album minus: radice est nigricante parva, cauliculis pilosis, erectis, palmo minoribus, in summo divisus: foliis unguem latis, in quinque lacinias, extremis oris serratas, divisus, & brevibus pedicellis insidentibus: floribus est prioris *Quinquefolii* similibus, sed minoribus. Hoc in saxosis circa *Curiam Rhætorum* reperitur.

III. QUINQUEFOLIUM montanum luteum erectum hirsutum: ex radice nigricante cauliculi & folia exurgunt: cauliculi quidem tenuissimi & sesquipalmes, in summo multifidi, & molli lanugine pubescentes: folia inferiora, longissimis pediculis donata, in septem (at quæ in caule in quinque) lacinias profundas, diversæ longitudinis, per oras serratas, pilisque donatas dividuntur: quæ parte inferna, ut in vulgari rufescunt, tantillum incana sunt, non tamen splendent: flores habet parvos, aureos, quinquefolios, multis brevibus & croceis staminibus donatos, quibus capitulum aliorum more, semen minutum continens, succedit. In montis *Creutzacensis* ad patibulum ascensu, provenit.

IV. QUINQUEFOLIO similis enneaphyllos hirsuta: radicem habet crassam, nigricantem, in longas fibras abeuntem, à qua cauliculi plures, ad exortum quasi conglobati, per terram sparsi, capillacei, multifidi, tres, quatuorve uncias longi, prodeunt: foliis est oblongis pedicellis donatis, in novem lacinias angustissimas, per marginem incisas, & hirsutis villosas, divisas: flosculi parvi, aurei, & capitula parva quinquefoliorum modo à pedicellis sustinentur. Ex *Helvetiorum* alpibus.

DE FRAGARIA.

CAPVT XV.

FRAGARIÆ affinis sericea incana: radice est lignosa, nigricante, ad quam folia plura, *Fragariæ syl.* similia, sed longe minora, unguem non æquantia, crassa, utrinque incana, molli & sericea lanugine tecta, in tres lacinias ad pediculum usque divisa & superne crenata: ramulos habet breves, reclinatos, flores parvos, luteos, stellatos sustinentes, quibus capitulum, calice quinquefolio sustentatum, minutum semen continens, succedit. Hanc ante annos circiter

quadraginta à Ioan. Bauhino fratre p. m. nomine Leucas adversariorum: & ante quadriennium, à D. Albino, qui etiam in saxosis Granadæ collegit, sine nomine accepimus.

DE TRIFOLIO.

CAPVT XVI.

I. TRIFOLIUM montanum purpureum folio acuto crenato: cauliculis est pedibus, firmis, rectis: foliis rarioribus, ternis ab uno exortu prodeuntibus, oblongis, angustis, nervosis, acutis sursumque spectantibus, in ambitu dentatis, aliquando profundius incis: in cauliculi summo, flores purpurei, quasi in globo conferti: quod in montosis pratis, Majo, Iunioque florens, reperitur.

II. TRIFOLIUM montanum purpurascens folio obtuso crenato: hoc caule est ramosiore, foliis oblongis, angustis, sed obtusis & superne utrinque crenatis, cujus ramuli, frequentioribus & angustissimis foliis, donantur: flores, quam in priore rariores & purpurascens: in pratis montosis circa Genevam.

III. TRIFOLIUM montanum lupulinum: hoc ramis est cubitalibus, glabris: foliis rarioribus, parvis, subrotundis, levissime denticulatis, longissimis pediculis donatis: rami fastigio, capitulum lupuli forma, sed oblongum, ex flosculis spadiceis compositum, insidet: quod in montibus supra Ilfeldam provenit, ubi D. Furerus collegit & transmisit.

IV. TRIFOLIUM capitulo spumoso lævi: radice est alba, oblonga, fibrosa & capillata, cauliculis multis humi sparsis, tres, quatuor, rarius sex uncias longis, foliolis parvis, ternis, oblongo petiolo hærentibus, per marginem acutiuscule crenatis: floribus parvis luteis, quibus capitula incana, veluti ex pluribus vesiculis sibi invicem insidentibus composita, spumamque referentia, succedunt, quibus semen parvum, rotundum & planum inclusum est. Hoc circa Neapolim Italorum, in maritimis: circa Monspelium, in agris: & luco Gramuntio reperitur.

V. TRIFOLIUM capitulo spumoso aspero majus: radice est oblonga, fibrosa, caulibus bicubitalibus, tenuibus, flexibilibus, à vicinis fruticibus sustentatis: foliis rotundis, trifolio vulgari simi-

libus crenatis, prælongis pediculis donatis: inter quæ pediculi nudi, palmares, quandoque pedales efferuntur, qui singuli capitulum subrotundum, nonnunquam parvæ avellanæ magnitudine ex floribus aureis compositum, sustinent: hos folliculi membranacei sibi in vicem incumbentes, nonnihil à quibusdam filamentis exasperati, sequuntur. Hoc in Salicetis Michelfeldæ Huningam versus, iis se suffulciens, reperitur.

VI. TRIFOLIUM capitulo spumoso aspero minus: hujus radix transversim fertur & fibris capillaceis terræ infigitur: ramulis suis per terram repit, à quibus pediculi biunciales & triunciales, nudi eriguntur, qui capitulum parvum, subrotundum, ex rufescentibus floribus compositum, sustinent, quibus capitulum, quasi ex vesiculis pluribus compositum, subasperum & initio virens, minutum semen subrufum continens, succedit: folia parva sunt, rotunda & crenata: hoc apud nos ad Rheni ripam, herbido & arenoso loco, juxta Bary & circa Monspelium, provenit.

VII. TRIFOLIUM capitulis Thymi: radice est oblonga, alba, tenui, capillacea: cauliculis semipalmaribus, humi sparsis: foliolis ternis, obtusis, uni petiolo in hærentibus, in ambitu serratis, cujus virgulis capitula rotunda, ut in Thymo, flosculorum rufescentium insident, quæ per maturitatem indurantur, minutumque semen subrufum continent. Monspelluli locis siccioribus provenit.

VIII. TRIFOLIUM capitulo oblongo aspero: & hoc radicem habet capillaceam albam, cauliculos plures pedales, læves, rotundos, & quasi articulatos, paucis foliis rotundis vestitos: ex singulis articulis flosculi plures simul juncti, iique lutei, prodeunt; his succedunt capitula oblonga, pluribus quasi spinis recurvis donata & per maturitatem exasperata, quibus singulis folium tripartitum subjicitur: & hujus, quemadmodum & prædictorum, semen exile est. Patavij, in edito monte prope Arqua, quod longe minus altero, quod Monspellulo habemus, legimus.

IX. TRIFOLIUM cochleatum folio minuto obtuso fructu latiore: radice est oblonga tenui, cauliculis aliquot tenuibus, rotundis, palmaribus, in terram reclinatis: foliolis trifolij, sed minimis lente minoribus, obtusis & tenuissime crenatis: floribus parvis, luteis, oblongis pedicellis insidenti-

dentibus
cumvo
torto, f
mente.
neis &

X.
ramis
folio v
tis, sing
rotund
mis flo
dunt f
sed pa
ribus c
2. F
re diff
raque
vel cre

XI.
nus: ex
plures
deunt
& cre
com

dentibus : fructu lato, compresso, aliquot circumvolutionibus in spiras cochleæ modo contorto, semen planum, recurvum & rufum, continente. Hoc æstate florens in montibus Euganeis & Monspeffuli legimus.

X. TRIFOLIUM cochleatum polycarpon: hoc ramis est pedalibus, glabris & striatis: foliis trifolio vulgari similibus, longis pediculis donatis, singulis petiolis unguem latis, tenuibus, subrotundis, minime crenatis: pediculorum extremis flosculi parvi, flavi insident; quibus succedunt fructus plures, quini seni, quasi conglobati, sed parvi, in spiras convoluti & spinulis mollioribus donati: quod in Italia collegimus.

2. Huic simile est alterum, solum foliis à priorè differens, quorum quædam subrotunda, pleraque acuta, omnia tamen per marginem incisa, vel crenata.

XI. TRIFOLIUM cochleatum echinatum minus: ex radice prælonga capillacea, cauliculi plures tenues, fragiles, repandi, palmares prodeunt, foliolis trifolii, sed parvis, iisque obtusis & crenatis, cincti: flosculis est parvis, aureis, communiter uno (rarius pluribus) oblongo pe-

dicello capillaceo insidente, cui folliculus cochleæ modo circumvolutus, minimis spinulis exasperatus, plerumque unus, isque parvus (rarius terni quaterni uno pedicello donati) succedit, femina parva, plana, semilunata, rufa, continens. Ex Italia habemus.

XII. TRIFOLIUM fructu duro, spinis horrido: caulem habet pedalem, recurvum, per terram sparsum, foliis raris, subrotundis & superne crenatis cinctum: florem luteum, fructum Tribuli terrestris instar durum, sed rotundum & majorem, eumque plerumque geminum, per maturitatem album; multis spinis horridum, Monspeffuli legimus.

XIII. TRIFOLIUM folliculis coronæ similibus: radice est capillari, cauliculis aliquot, nonnihil hispidis, ramosis, palmo minoribus, foliis trifolii minutis, obtusis & crenatis, cincti: flosculis luteolis, oblongis pedicellis donatis, quos sequuntur foliculi minimi, sibi insidentes &

formam coronæ regię referentes,
Monspeffuli provenit.

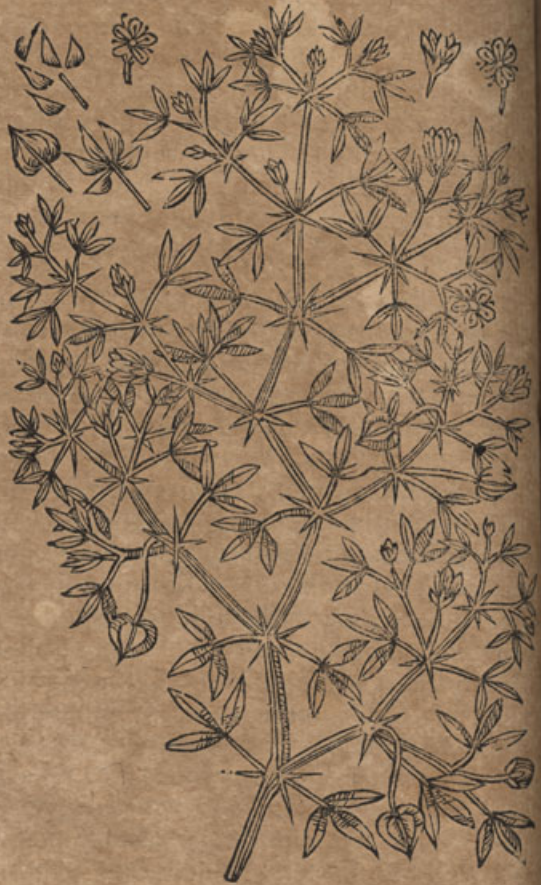

Trifolium peltatum Creticum.

XIV. TRIFOLIUM peltatum Creticum: ex radice tenui, oblonga, fibrosa, cauliculi exurgunt palmo minores, pede nudi, foliis parvis, tripartito divisis, parum crenatis, oblongis pediculis donatis, vestiti: cauliculorum summis flosculi quaterni, quini ve ordine succedentes, forma Ornithopodii, luteo-pallidi insident: quibus siliquæ luteæ, planæ, membranæ, quasi semicirculares, in filamentum abeuntes, semen unum vel alterum parvum compressum continent, succedunt: quæ dum molles sunt, dulcissimæ, esui aptæ, at ubi induraverint, amarissimæ. Hoc rusticis in Creta, *μασχαρι* dici, D. Honorius Belli auctor est, qui Trifolii Cretici odorati nomine mist.

Trifolium spinosum Creticum.

XV. TRIFOLIUM spinosum Creticum: radicem habet oblongam, capillatam, caules plures, palmares, & sesquipalmares, versus terram reclinatos, angulosos, in frequentes ramulos brachiatos, frequentibus geniculis, ex viridi purpurascens cinctos: ramulos cingunt, utrinque ex opposito sibi respondentia, tria folia uni petiolo in hærentia, viridia, oblonga, acuminata, in minimam spinam abeuntia: quemadmodum etiam ad singula genicula, spinæ quatuor parvæ aduncæ superne binæ, totidem inferne adpositæ sunt: unde brevis pediculus exurgens, florem singularem, quinquefolium, Campanulæ arvensis forma & colore (sive purpuro-cæruleum) similem, capitulo viridi insidentem, susti-

sustinet
luteis p
ciuntur
que ang
getur, &
mis se n
nicum
mum,
Cisti fl
pimus
num p
semen

XV
alba, te
proder
res, qu
rarius
quand
divisi:
mollia
oblon
diculu
spica
rius lu
incipi
ex pl
ret: e
oblon
foliol
mum
net.
mus
pimu

X
picul
gam
res, te
que p
quos
amb
lum
culo
quib
picil
men
prov

sustinet, in cujus medio stamina decem, apicibus luteis prædita, capitulo inter ea latente conspiciuntur: quod capitulum postmodum quinque angulis donatur, styloque prominente augetur, & per maturitatem petiolo incurvato ramis se recondit, & in singulis angulis, semen unicum compressum, rufum, continet. Hoc primum, nomine Trifolii spinosi sempervirentis Cisti flore, Patavio à Laurentio Rosenavv accepimus, postmodum apud fratrem Ioh. Bauhinum p.m. Montembelgardii collegimus, cujus semen ἀγριότροχός nomine missum fuerat.

XVI. TRIFOLIUM stellatum: ex radice alba, tenui, oblongiuscula, capillata, cauliculi prodeunt, modo pauciores, bini, terni, modo plures, quini, seni, septeni, semipalmares, palmares, rarius longiores, rotundi, lanuginosi, incani, quandoque rufescentes, inanes, rarissime in alas divisi: folia habet parva, Trifolii modo divisa, mollia, villosa, in summo sinuata, & ad radicem oblongis pediculis donata, duobus aliis ad pediculum nexum adnatis: cuilibet cauliculo, spica rotunda, ex floribus oblongis, rubris, rarius luteis, composita insidet: qui ubi delabi incipiunt, spica magis orbiculata redditur, quasi ex pluribus stellis simul junctis composita foret: etenim flori cuilibet capsula (vel utriculus) oblonga, villosa, in quina, oblonga, acuminata foliola abiens, succedit, quæ semen ut plurimum unicum, idque rufum & planum continet. Hoc Monspeffuli, Majo mense collegimus: at per omnia minus, ex Hispania accepimus.

XVII. TRIFOLIUM globoso flore, vel capitulo Lagopi rotundiore: radicem habet longam, fibrosam, capillaceam, albam: caules plures, tenues, rotundos, palmo minores, quandoque pedales, in ramulos leviter hirsutos divisos: quos folia parva tripartita, nonnihil pilosa, per ambitum crenata cingunt, quibus juxta pediculum communiter duo alia subjiciuntur: cauliculorum summis, flores parvi, lutei insident, quibus capitulum rufescens, sphaericum, ex apicibus asperis compositum, succedit: Majo mense, Monspeffuli circa Castelnovum copiose provenire observavimus.

XVIII. TRIFOLIUM globosum repens: radice est exili, capillacea, rufescente, cauliculis aliquot per terram sparsis trium quatuorve unciarum, mollibus, lanuginosis & rufescentibus, foliolis paucis superne sinuatis: caulicorum summis capitulum globosum, plurimis apicibus villosum, insidet: flosculis enim rufescentibus, utriculi, pluribus apicibus rufescentibus donati succedunt, quorum singuli semen minutum includunt. Monspeffuli in loco Gramuntio, & juxta castrum Episcopi, provenit.

XIX. TRIFOLIUM saxatile hirsutissimum: radici lignosæ, transversim repenti, rufo cortice tectæ, quasi truncus ex multis plantulis simul junctis, caule carentibus, insidet, tota planta duas tresve uncias non superante: folia habet Trifolii parva, mollia, incana & velut argentea, superne crenata, & pedicellis brevissimis insidentia: inter ipsa folia, capitula parva, rotunda, longiusculis pedicellis donata, in quorum medio, pili breves, mollissimi, flavescens, conspiciuntur: nec florem nec semen vidimus, & in Helvetiorum altissimis jugis legimus.

XX. TRIFOLIUM alpinum flore magno radice dulci: radice est longa, crassa, cortice pallescente tectæ, medulla candida dulci, multis capillis tectæ & fibris aliquot oblongis donata, ex qua cauliculi plures in terram reclinati prodeunt, quos folia trifida, oblonga, angusta & glabra, paucis & ad tactum sensibilibus crenis, & oblongis pediculis donata: inter quæ pediculus communiter unus (quandoque duo) lævis & nudus, trium quatuorve unciarum, exurgit, cujus summitati flores Astragalo sive Onobrychidi forma similes, purpurascens, magni, octo vel decem, quasi spicæ orbiculati insident: qui singuli ex calice oblongo, quinque apicibus donato prodeunt, singulos pedicellos obtinent.

Hoc primum ex Bernatum alpibus, ante quadraginta annos habuimus: dein, in planitie Horti Dei apud Monspelienfes, mense Junio cum floribus, sed illo multo majus, legimus. Radix sapore est Glycyrrhizæ, hinc forte Glycyrrhiza Astragaloides, vel Astragalus dulcis dici posset: ex Hispania Glycyrrhizæ Hispanicæ nomine accepimus.

XXI. TRIFOLIUM corniculatum minus pilosum: radícula est capillacea, cauliculis pedibus, tenuissimis, rufescentibus, subtilissimis pilis aspersis, foliis parvis, acutis & hirsutis, in brevi pediculo ternis, duobus aliis ad pediculi nexum adnatis, ex quorum alis, pediculi longi capillacei exurgunt, flosculum unum, vel alterum, coloris ad croceum vergentis, sustinentes: quibus singulis, siliquæ oblongæ, strictissimæ, modo una, modo duæ, minutissimum semen continentes succedunt. Hæc Monspessuli in sylvulis, & pratis inter montem Lupi & Calcaris provenit.

XXII. TRIFOLIUM corniculatum frutescens, tenuissimis foliis: caulibus est tenuibus, viridibus, glabris, pedibus, in plures ramos palmo minoribus, brachiatis: foliis ut in priori, sed angustissimis, cinctis: cauliculorum summitatibus, quemadmodum & pedicellis, ex foliorum alis, prodeuntibus, flosculi bini, terni, rarius quini in orbem dispositi lutei coloris, insident: quos siliquæ binæ, ternæ breviores & crassiores, quam in prioribus, in longum apicem desinentes, in quibus semina exigua, sequuntur. Monspelio habemus, quemadmodum etiam ex Italia: at hoc minus est, foliis & siliquis paulo latioribus, inque brevioribus apicem desinentibus.

XXIII. TRIFOLIUM angustifolium repens, folliculis rotundis: radicem habet albam oblongam, tenuem capillaceam, à qua cauliculi plures semipalmares, rarius palmares, per terram sparsi, utrinque prodeunt: circa quos foliola oblonga tribus petiolis pediculo insidentia, quæ levia sunt & per marginem crenata: ex quorum alis pediculi emergunt tenues, oblongi, quibus flores parvi, luteoli octo, novem, decem & quandoque plures alternatim dispositi affiguntur: his toridem folliculi rugosi, singuli semen unum continentes, succedit. Hoc Monspessuli in arvis, & ad pedem montis Lupi D. Saltzmannus legit.

XXIV. MELILOTUS Hispanica foliis maculatis: ex radice parva, ramuli palmares, aliquando pedales, tenues emergunt, quos ambiunt folia bina hinc inde, ex quorum alis petiolum prodiens, tria folia sustinet, obtusa, atrovi-
rentia, & ob venas candidas per ea discurrentes, maculata: flores parvi, pallidi. Hæc in montibus Castiliæ frequens est, unde

D. Albinus attulit.

☉ o ☉

LIBER NONVS.

DE RUBIA ET GALLIO.

CAPVT I.

RUBIA montana angustifolia : radicem habet rufescentem, fibrosam, caules cubito altiores, leues, rotundos, striatos, geniculatos : folia ad quodlibet internodium oblonga, angusta, Gallii forma sena, septena, in orbem disposita & rigidiuscula caulem ambiunt : ad internodia, brevissimi ramuli exurgunt, ipse vero caulis in ramulos plures brachiatur, quorum summis, flosculi frequentes, albi quadrifolii insident, quibus semina minuta rotunda, quodlibet suo pedicello donatum, succedunt. Hanc apud nos in asperis collibus legimus : quam & Monspelio, sed foliis subtilioribus, brevioribus, & asperiusculis, quemadmodum quoque ex Austria, apud quos hinc inde in petris reperitur, habemus. Hanc, Gesnerus in lib. horticorum Germaniæ nomine Rubiæ Sylvaticæ longioribus & angustioribus foliis, nulla descriptione addita, forte intellexit.

II. RUBIA pratensis lævis acuto folio : ex radice caulibus cubitalis, lævis, quadratus, rufescens, geniculatus, canus, & communiter unus exurgit, ex cujus nodis ramuli semipalmares prodeunt, quorum summis flosculi plures quadrifolii, pallidi (semen non conspectum) insident : folia lævia quaterna, uncialia, in acumen abeuntia, ad quemlibet nodum in orbem disposita sunt. Hæc apud Valesianos in pratis ad thermas Leucenses nata, quam etiam in pratis Lipsensibus reperiri, relatum fuit.

III. RUBIA quadrifolia rotunda lævis : ex radice capillacea rufescente, cauliculi tenues quadrati, geniculati, palmo altiores, quorum aliqui in ramos brachiati exurgunt : ad singula genicula folia quatuor rotunda, nervosa, tantillum aspera in orbem disponuntur : extremis cauliculorum, flosculi albidii, quadrifolii, pedicellis capillaceis insident, quibus capitulum parvum, geminum, asperiusculum, succedit. In montibus Helvetiorum, ut Gotthardo, & ad Eremita-

nos provenit : hanc & circa Argentinam crescere dicunt.

IV. RUBIA angustifolia spicata : à radice subrufa, lignosa, & paucis fibris capillata, cauliculi exeunt quadranguli, nodosi, palmares, ramulis ad nodos ex adverso nascentibus præditi, & nodos. folia plura capillacea, ut in Polygono Knaut dicto, sursum spectantia : in orbem ambiunt : cauliculi in longam tenuemque spicam, ex utriculis parvis acuminatis compactam, abeunt : flores & semina non vidimus. Monspessuli in collibus nascitur.

V. RUBEOLA arvensis cærulea repens : radice est oblonga, tenui, capillacea, rubra, cauliculis in terram reflexis, quadratis, geniculatis, semipalmariibus, rarissime pedaliibus : ad quodlibet geniculum folia habet parva, subrotunda, quina, sena, in orbem disposita, asperiuscula, & in acutissimum apicem desinentia : ex geniculis hinc inde prodeunt pedicelli, quibus quina, sena vel similiter folia insident : ex his quemadmodum in cauliculorum summis, flores parvi cærulei, vel ex cæruleo purpurascens, quinquefolii insident ; quibus semina oblonga, acuminata, sena, octena, binis tamen simul junctis succedunt. Hæc passim in agris nostris, etiam autumno florens occurrit, quam forte Rubiolarum arvensis nomine Camerarius in suo horto, nulla descriptione addita, intellexit.

VI. RUBEOLA saxatilis : plantula est tota incana, semipalmaris, cauliculo tenui, quadrato, geniculato, in unciales ramulos brachiato : folia parva, aspera, angusta, acuminata, communiter octo, rotæ modo disposita habet : ramulorum summis flosculi plures, exigui, quadrifolii, apicibus & minimis pedicellis donati, luteoli, si recte recordor, insident. In saxosis Gallo provinciæ.

VII. RUBEOLA maritima aspera : radice est oblonga, tenui, repente & rufescente : cauliculis

T

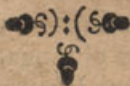
pluri-

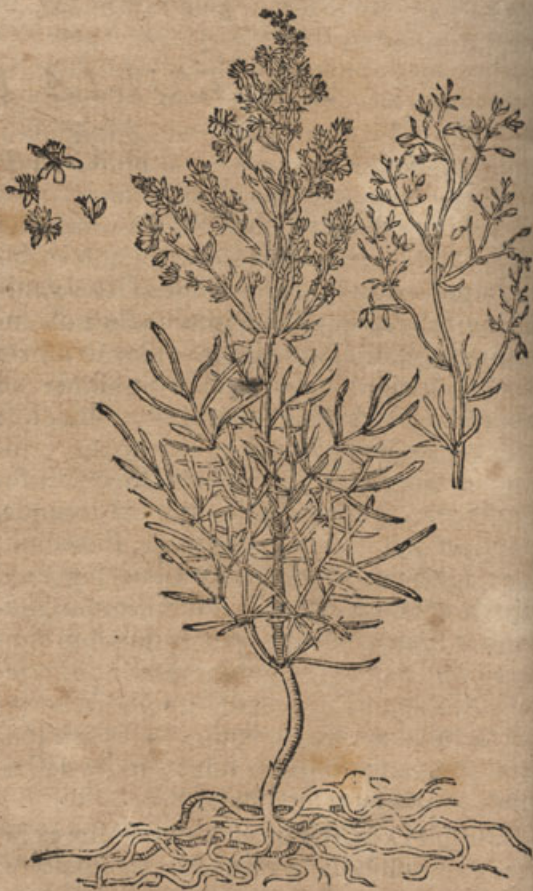
pluribus geniculatis, biuncialibus, per terram sparsis, & capillaceis fibellis terræ affixis, foliolis pluribus, brevibus, acuminatis, virentibus, & asperis, cauliculos inordinate cingentibus: flosculis minutis, pallidulis. Hæc copiose in litore maris Mediterranei, non longe Monspelio, & etiam Massiliæ occurrit.

VIII. RUBIA cynanchica saxatilis: ex radice alba, oblonga, tenui & fibrosa, cauliculi plurimi, trium, quatuorve unciarum longi, foliolis plurimis, oblongis, angustissimis, & viridibus, vestiti, exurgunt: & inter hos pediculi bini, terni, palmares, graciles, in ramulos divisi, & paucissimis foliolis vestiti, quibus flores, ut in Cynanchica vulgari, pallide rubescens, singuli singulis pedicellis donati, insident. Hæc in saxosis udis circa Valentiam Delphinatus, à D. Bursero collecta fuit.

GALLIUM latifolium glabrum: radice est tenui, repente, geniculata: cauliculis tenellis, quadrangulis, geniculatis, palmo minoribus: foliis è singulis internodiis quaternis, decussatis, glabris, instar plantaginis nervosis, pallide virentibus, & sesquiuncialibus: flores habet parvos, cauliculos verticillatim coronæ modo ambientes, luteos, brevibus pediculis donatos. Hoc circa Bononiam inter sentes, tota ætate reperitur.

Thalictrum angustissimo folio.

DE THALICTRO.

CAPVT II.

THALICTRUM angustissimo folio: radice est flavescens, ex aliquot fibris oblongis, crassiusculis, composita: caule bicubitali, lævi, rotundo, profunde canaliculato, & geniculato: ex quolibet geniculo folia plura prodeunt, in plures oblongas, & plerasque angustissimas, tandem & ternas laciniâs, secta: at caulis, in fastigio in ramulos dividitur, in quibus flores plures muscosi, pallidi, ad luteum vergentes, velut in oblonga spica dispositi, quos valvulæ tenues, parvæ, minutissimum semen continent, sequuntur. Hoc in pratis Michelsfeldensibus æstivis mensibus floret, quod Rutam pratensem majorem quintam Tabernæmontani esse, minus recte suspicati sumus.

II. THA-